Budapest, 1903. Nyolcadik évfolyam. 224. szám. Kedd, augusztus 18.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-út 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A király.

Budapest, augusztus 17.

(K.) Az Isten áldja meg a magyar királyt! Az Isten talán meg is találja a magyar királyt. Mi ugyan lobogó vágygyal, de nem sok szerencsével keressük. Hol van a magyar király? Mult szerdán elindult Ischlből, hogy közénk jöjjön, ezt tudjuk. Ez az utolsó biztos nyom. Azontul csak sejtéseink vannak. Hallottuk, hogy az osztrák császár Bécsbe érkezett, ott benső tanácsosait meghallgatta, egy bucsuzó magyar miniszterelnököt is fogadott és igen sok katonával tárgyalt. Ez mind igen érdekes, sőt talán izgató is, mert hiszen valamennyien tudjuk, hogy az osztrák császár azokkal az osztrák civilekkel és katonákkal a magyar nemzeti követelésekről tanácskozott. Szép tőle. Az ilyen szenvedélyes érdeklődés a szomszédos Magyarország ügyei iránt dicséretére válik az osztrák császárnak. De mi közünk nekünk az osztrák császárhoz és mi köze a mi dolgainkhoz az osztrák császárnak? Mért nem hallunk arról, hogy a magyar király tárgyal, magyar urakkal, magyar dolgokról? Ha a magyar király mult szerdán elutazott Ischlből, azért utazott el, mert a magyar király dolga sürgős volt. Hát mért szállt ki Bécsben az osztrák császár, akinek most nincsenek sürgős dolgai s aki a saját ügyeitől bizvást ott nyaralhatott volna tovább Ischlben? Különös, érthetetlen dolog ez. Hol maradt a magyar király? Talán az ischli szalonkocsiban? A magyar király, ha egészséges, nem utazik egy teljes hétig Ischlből Budapestig. S most mégis szerdától szerdáig tart, mig Budapestre érkezik. Óh itt nagy a baj és vagy a király beteg vagy a helyzet nem egészséges. Már nem egészen fölösleges az a kérdés, hogy vajjon csakugyan a magyar király érkezik-e holnapután Bécs felől vagy pedig az osztrák császárnak tiszteletreméltó, de utasitásokkal ellátott meghatalmazottja? Aki holnapután közénk jön, az nem fog panaszkodni, de alighanem méltatlanság esett rajta Bécsben s ugy fogadjuk bár, mint magyar királyt, ő érezni fogja, hogy utasitásokat kapott, amikhez nem szokott a magyar király. Akkor is a mi urunk lesz, de de nem lesz ura önmagának. S ha szive meg is esnék hü magyarjainak sok sürü óhajtásán, azokból semmit vagy csak nagyon keveset valósithat meg. Mert amikor Ischlből elutazott, a legnemesebb szándékai lehettek a magyar királynak, de Bécsben kicserélték, ha nem is a királyt, de a szándékait. Utasitásokat tettek helyökbe.

Ma hetvenhárom esztendős. Fáj az egyes ember és fáj a nemzet szive, hogy ezen a napon se tudja ugy kimélni, amint szive szerint szeretné. De ha valakire, a magyar királyra illik Kelet csodaszép vigasztalása, hogy éppen a legjobb embereknek jut a legtöbb csapás, mert Isten — a legfelsőbb gölöncsér — éppen ugy tesz az ő alkotásaival, mint a közönséges fazekas, aki, ha portékáját kinálja a piacon, *a legjobb és legerősebb fazekakat szokta megkopogtatni*. Azok elbirják az erős kopogtatást, éppen mert jók, holott a gyöngék és hitványak darabokra esnének a kopogtatástól. Szép vigasztalás ez és igaz. A magyar király hetvenhárom esztendő alatt sokszor elvesztette, de mindig megtalálta magát. Az ő ereje ki van próbálva. S azért nem kimélet illeti ezt az uralkodót ma sem, hanem felvilágositás. És azok a férfiak, akiket meg fog hallgatni, ne a kisebbik bajunkon kezdjék a tanácsadást, hanem a legnagyobb bajunkon. Ne azt mondják el, amin egyetlen szóval segithet a magyar király, ha egyszer megtalálta magát, de világositsák fel az uralkodót, hogy a magyar király a mi nagy bajunk, mivel nincsen. Királyt óhajtunk, aki a miénk, aki megért bennünket, aki szeret minket, aki nem utazik egy teljes hétig Ischlből, ha bajban vagyunk. Azt kell megmondani a magyar királynak, hogy mi őt várjuk és nem az osztrák császár meghatalmazottját. Azt kell vele megértetni, hogy az osztrák pulzus nem mutatja a mi lázunkat, az osztráknak hiába ád be orvosságot, ha mi vagyunk nyavalyásak, az osztrák szóra hiába hallgat, ha mi vagyunk teli panaszszal. A magyar királyt kell visszareklamálni, akit ismerünk, aki megmutatta már hozzánk való szivét, akivel meg tudjuk egymást érteni, akiért odaadjuk az ingünket és a vérünket. Csak egyszer ezt a királyt lássuk megint magunk előtt: vajmi hamar kigyógyulunk a kisebbik betegségünkből. Mert a magyar királynak nem kell azt kétszer mondani, hogy aki csatában a nyelvvel küzd, az nem tud a karddal is éppen olyan jól verekedni; hogy Kinizsi ugyan magyar volt s ő tudott ugy harcolni, hogy terheket is vett magára, két kardot is ragadott és mégis győzött, de Kinizsi nem terem minden bokorban; hogy az idegen zászló idegen ruha és az ördög se tudna teljes erővel viaskodni, ha egy másik ördöggel közös waffenrockba szoritanák. A magyar király hamar megértené, hogy magyar katona magyar jelvény alatt magyar szóval különb legény volna, mint idegen zászló alatt, idegen hangok meg sem értett lelkesitése mellett. De hogy a magyar király mindezt megértse: látnunk kell mindenekelőtt a magyar királyt. És hol van a magyar király?

Jön holnapután valaki Bécs felől. Lehet, hogy a magyar király. Arról fogjuk megismerni, hogy első magyar szóra ért s nem kell azt neki kétszer mondani, ami minden magyar embernek közös óhajtása. De lehet, hogy aki Budapestre érkezik, nem a magyar király, hanem az átöltözött osztrák császár vagy esetleg ennek a császárnak utasitásokkal föllegyverzett meghatalmazottja. Nos, akkor nincs kibontakozás. Az átöltözött császár vagy az ő meghatalmazottja a végin be fogja látni, hogy a mai helyzetben rendet

TÁRCA

A félkarú lovdai.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Krúdy Gyula.*

— Ó, te golyhó! — szólt hozzám nemrégen a hires Szurmák János. — Miért figurázod ki mindig a vármegyédet? Bizony még utmester se leszel nálunk, ha igy folytatod!

— Ugyan János bácsi, — feleltem — hisz ugy se olvassák maguk az én irásaimat.

— Nem, — mondta meggyőződéssel a hires Szurmák. — Azt igazán nem teszszük.

Majd elgondolkozva folytatta:

— De azért halljuk másoktól . . . „Ön az a hires Szurmák? — mondta nekem a minapában a főispán hugocskája, amint látogatóban itt járt a Dunántulról. — Es hol van a ködmöne, amit harminc évig hordott?“ Nevettem magamban. Ej, Szurmák, gondoltam, még a ködmönöd is nevezetes lett! De később bosszankodtam. Minek tudja az a kis csirke, hogy én harminc évig is elviselek egy ködmönt? Ha még megvolna a ködmön! De már rég nincs meg.

— Egyéb sincs meg, urambátyám! — évődtem tovább az öreggel, amint a kaszinó felé haladtunk. — Hol van a hegyaljai szőlő, a négy sárga, amire gyerekkorombol emlékszem?

Szurmák nevetett.

— Sohase volt nekem szőlőm. Csak sokáig el tudtam hitetni az emberekkel, hogy szőlőm van. Egy télen, mikor már magam is rösteltem, hogy hetekig dorbézoltunk a szegény Csokay Pali házánál, bucsuzásnál azt találtam mondani: no majd jövőre hozzám jöttök! „Hová?“ — kérdezték. — Hát a hegyaljai szőlőmbe. Olyan bort még nem ittatok, amilyen ott terem! Ezért aztán még egy hétig mulattunk. Annyit beszéltünk e szőlőről, hogy később magam is elhittem, hogy szőlőm van. Olyan szőlő, amelyikre hiába alkudott a király is. Nem adtam el. A négy sárga ló se volt az enyém. Az özvegy néném volt. Annak az ura szerette valamikor a lovakat, szegény asszony kegyeletből nem adta el a sárgákat. Hogy ne ropogtassák hiába a zabot, jártam velük névnapra, lakodalomra. Talán még hencegtem is velük . . . Nem volt nekem soha semmim, öcsém, de hát ezt csak nem kürtölhettem ki a világba?

— Hát a ködmön?

— A ködmön! — kiáltotta a hires Szurmák. — Ugyan mit akarsz már mindig ezzel a ködmönnel? Azért hordtam annyi ideig, mert nem volt más. Ráfogtam, hogy a török szultántól kaptam ajándékba, ráfogtam, hogy elszakithatlan, mert oroszlánbőrből van a bélése. Terjedt e ködmön hire. Az idegenek megbámulták, még az idevalók is elhitték lassan, hogy valami csudálatos ködmönnel van dolguk. Legenda lett a Szurmák ködmönéből, pedig csak közönséges ködmön volt, amilyent csinálnak ezret a szabók. Csak beszélni kell az embereknek, elhisznek azok mindent. Szamarak az emberek, öcsém. Tükröt tartasz elébük és olyanoknak látják magukat, amilyennek te akarod. Én mindig azt akartam, hogy jónak, szépnek, kedvesnek lássák magukat. Ezért aztán egész életemben adtak enni, inni. Még adósságot is csináltam, amennyit akartam. Mikor hire futott, hogy eladtam a hegyaljai szőlőmet — a terhek miatt, egy esztendeig utonutfélen azt hallottam: „Látod, Szurmák, adtad volna a királynak. Akkor tán hálából gondoskodna most rólad a király!“ A négy lovat is eladtam egyszer . . . Persze, a néném kocsisai vitték a vásárra, nem én. Több tiz esztendejénél, hogy nincsenek meg a sárgák, de csak tudakozódj: minden lótartó ember tudja a vármegyében, hogy Szurmáknak hajdanában hires sárgái voltak. A legszebb sárgák! Azért vigyük szegény Szurmákot szekerünkön, ne érezze a hires sárgák hiányát . . . Pedig a sárgák csak amolyan közönséges sárgák voltak! De tudtam róluk beszélni. Még a minapában is megszólitott a kaszinóban a gazdag Burger Mátyás: vajjon nem maradtak-e ivadékai a sárgáknak? De bizony maradtak, feleltem, de valamennyi a király istállójában van. Mert olyan kocsilovak nincsenek még Angliában sem, amilyenek az én sárgáim voltak. Csupa hazugság itt minden, kis öcsém! Az boldogul, ki legszebben hazudik. De nem is hazudunk, csak szépitjük a dolgot . . . Minek a valóságot megmondani, mikor az oly rideg, sivár, szomoru! Ha valami nagy muri van a vármegyében, Zathureczky Miska mindig elővesszi az ezresbankót és lobogtatja a cigánynak: pedig tán már Bécsben is tudják, hogy az az ezresbankó a takarékpénztáré és felváltani a világért se lehetne; agarászversenykor láthatsz akár ezer négyesfogatot is. Repülnek a lovak, futnak az agarak, a billikom pedig félmázsás ezüst! Hát nem gyönyörü ez? Pedig a lovak, az agarak, a billikom mind kölcsönben van itt. Menj tőlem, ha azt mondod erre, hogy ez csalás. Nem csalás biz ez. Csak a rideg, szegény, gyalázatos valóságnak az eltitkolása. Ha én azzal

csinálni csak a magyar király tud. Senki más. Kisérletezni, alkudozni, olcsó rekompenzációkkal a szemekbe port hinteni, Bodónénak lenni és másról beszélni, mikor a bor árát kérik: nem használ. Nem valamit akar ez a nemzet, hanem a magáét. Amihez Isten és ember előtt jussa van s amitől eddig elütötték. Mindig is az volt a bécsi körök végzetes tévedése, hogy üvöltő farkascsordának nézték a magyar nemzetet s azt hitték, hogy ha valamit prédául dobnak falánkságának, a farkascsorda elmarad. A nemzet nem farkascsorda és nem prédát akar. És elmaradni se fog a kocsi mögött. Ez a nemzet egy patkószeget se kér a máséból, de a maga jussát tovább nem hagyja. Az tehát egyszerüen megható naivitás, ha a futó kocsi osztrákjai azt hiszik, hogy ezt a hatalmasan megnyilatkozó magyar nemzeti akaratot elcsititják, mihelyt megengedik a magyar királynak, hogy a válságot formaszerint Magyarországon intézze el, sőt részt is vegyen a magyarság nemzeti ünnepén, holott egy szent jobbot hordoznak körül. Bolond osztrák: egyszer farkasnak, egyszer hiu gyermeknek nézi ezt a nemzetet! Hát majd jobb erkölcsökhöz szokik. De fájdalmasan esik látni a magyar királyt, amikor vállán hetvenhárom esztendővel, rendelkezésre bocsájtja magát s jön válságot megoldani ugy, hogy — résztvesz a szentistvánnapi istentiszteleten. Egy szál ibolyával meg lehet talán békiteni egy tizenhatesztendős leányt, de Hungária asszony ezeresztendős. Ide az a férfi kell, akit Hungária asszony már ismer. Nem átöltözött császár, nem meghatalmazott, hanem király. A magyar király...

BELFÖLD

Ugron Gábor beszámolója. Tegnap fejezte be beszámoló-körutját a szilágysomlyói kerületben a kerület képviselője, *Ugron* Gábor. A polgárság mindenütt pártkülönbség nélkül nagy lelkesedéssel fogadta és szeretetteljes ragaszkodással vette körül népszerü képviselőjét. Ugron a pünkösdi ünnepek alatt látogatta volt meg kerülete nagyobb és népesebb községeit, a mostani látogatása pedig mintegy kiegészitése és befejezése volt csupán a pünkösdinek. Ugron ez alkalommal néhány román helyiséget látogatott meg. Pénteken délelőtt utazott el a fővárosból és a kerület határszéli állomásán, Sarmaságon várt reá az első küldöttség dr. *Ajtay* Endre függetlenségi párti alelnök vezetésével. A szilágysomlyói vasuti állomáson dr. *Nádudvary* Benő ügyvéd pártelnökkel az élén a függetlenségi párt egész zöme, vezető emberei, nemkülönben a város egész intelligenciája fogadta *Ugron* Gábort. Első utja szombaton délelőtt. Gyümölcsenesre vitte, délután pedig *Hidvég* községet látogatta meg, ahová a szomszédos községek lakossága is elzarándokolt hogy meghallgassa képviselőjének beszámolóját. Mindkét helyen a görög-katholikus lelkészek forditották le beszédét és magyarázták meg a nagyrészt román ajku hallgatóságnak. Vasárnap délelőtt Perecsenyben tartott nagy tetszéssel fogadott hatalmas beszámolóbeszédet Ugron, erős szinekkel rajzolva meg a politikai helyzet képét. Este táncmulatságot rendeztek *Ugron* tiszteletére, Perecsenyben, amelyen ugy a város, mint a környék intelligenciája és polgársága teljes számban megjelent és egész este lelkesen ünnepelték a kiváló politikust. *Ugron* Gábor ma reggel utazott vissza a fővárosba.

A szabadelvüpárt a nemzeti közvélemények mellett. A vágvecsei választókerület szabadelvü polgárai tegnap délután népes értekezletet tartottak, melyen a nemzeti követelések mellett foglaltak állást s kimondták hogy a debreczeni szabadelvüpártnak a nemzeti követelésekről szóló határozatát magukévá teszik. — *Brassó*ból táviratozzák, hogy az ottani magyarság intéző-bizottsága a mai közgyülésen csatlakozott a debreczeni szabadelvüpárt határozatához. Csütökön a szabadelvü választók közgyülése elé terjesztik a határozatot.

A válság.

A *Budapesti Napló* tudósitójától.

Budapest, augusztus 17.

A magyar válságról ismét csak Bécsből kapunk hirt. Mialatt itt a legnagyobb bizonytalanságban voltunk s csak annyit tudtunk, hogy a király Budapestre *készül* jönni, azalatt Bécsben folyt a *készülődés* a budapesti utra, még pedig nagyon érdekes módon. Az uti előkészületeket ugyanis az *osztrák császár* végezte a magyar király helyett. Ugyanis a magyar királynak nem volt még ideje arra, hogy magyar tanácsosainak megkérdezze a véleményét a politikai helyzetről. Azt mondják, a felség pihenésre szánta a két ünnepnapot, mert a román király látogatása nagyon kimeritette és erőt kell gyüjtenie a nehéz budapesti napokra. És ime, most megtudjuk, miben állott ez a pihenés. A király szépen elpihent csakugyan, de csak azért, hogy átadja helyét az osztrák császárnak, aki ugyancsak nem pihent ám. A két ünnepnapon át hosszu kihallgatások voltak a császári Burgban s amint Bécsből jelentik, ezek a kihallgatások mind a magyar válsággal voltak kapcsolatosak. Szóhoz jutottak pedig: *Ferenc Ferdinánd* trónörökös, aki a magyar trón várományosa is, de ezidőszerint *osztrák* főherceg testestől-lelkestől, amint ezt nem is titkolja; báró *Beck* vezérkari főnök, *Pitreich* hadügyminiszter és végül *Koerber* osztrák miniszterelnök. Magyar politikust eddig nem bocsátottak az uralkodó szine elé. Azok várjanak. Ellenben Koerber ur, az fontos; az ő véleménye elsősorban hallgatandó meg Magyarországnak ebben az életbevágó belügyében.

Igy volt ez, amint ezt egész hitelesen megállapitja a következő bécsi távirat, amely a félhivatalos *Pester Lloyd* értesülésével teljesen egybevág:

> A király tegnap egész délelőtt a Hofburgban időzött és tizenegykor a *Konopist*ból ideérkezett *Ferenc Ferdinánd* főherceget fogadta félórai kihallgatáson. A főherceg innen a hadügyminisztériumba ment, ahol félegyig maradt. A király később *Koerber miniszterelnököt egyórai*, báró *Beck* vezérkari főnököt háromnegyedórai és *Pitreich* közös hadügyminisztert félórai kihallgatáson fogadta, azután visszahajtatott *Schönbrunn*ba.

A *Pester Lloyd* tudósitása ehhez még azt is hozzáteszi, hogy a vezérkari főnök kihallgatása alkalmával a magyar események is szóbakerültek. Mi azt hiszszük, hogy nemcsak *ennél* a kihallgatásnál. Hiszen *Koerber* ur legutóbbi lemondási komédiája alkalmával egyenesen kizsarolta magának, hogy a magyar belügyek intézésébe beleszólása lehessen.

Emlékeztetünk mindenkit az osztrák válság történetére és az akkor kicsikart császári kézirat keletkezésének körülményeire. Koerber és kabinetje lemondott azzal az egyetlen megokolással, hogy a fölemelt ujonclétszám elejtése az ő meghallgatása nélkül történt, és követelte, hogy jövőre az ilyen természetü kérdésekben őt is meghallgassák. Ez volt az egyetlen feltétele. És ez a feltétele teljesült is, még pedig gróf *Khuen-Héderváry* magyar miniszterelnök meghallgatása nélkül. Koerber ur kapott egy császári kéziratot, a bizalom meleg nyilvánitásával s a lemondásának megokolásában kifejtett álláspont teljes méltánylásával. Igaz, hogy nem volt benne kifejezetten egyenes igéret arra, hogy ezentul magyar ügyekben is kikérik a tanácsát; és ezt akkor gróf *Khuen-Héderváry* buzgó hivei a magyar miniszterelnök sikeréül igyekeztek feltüntetni; de mi már akkor kimutattuk az osztrák krizis fejleményeinek egyszerü egymásmellé állitásával, hogy ez a föltevés merő képtelenség. Most szomoruan igazolódott a mi felfogásunk; és ez a szomoru aktualitás érdemessé teszi akkori fejtegetéseink egyrészének reprodukálását:

Az egész válságnak az alapja az volt — ezt

állitanék be valahová, valamelyik cimborám házához, hogy: ugyan pajtás, adjatok ebédet, mert tegnap óta nem ettem, — bizony kivetnének a házból. De én azt nem mondom. Szabadkozom a meghivásoktól és emberemlékezet óta elrontottam a gyomrom az apátur ebédjénél.

Csak akkor rendülök meg kissé, mikor kontárok avatkoznak a mi dolgunkba! Mikor valaki ügyetlenül hazudik. Minek hazudik az olyan ember, aki nem tud hazudni? Itt van például ennek a szerencsétlen Ilondainak az esete!...

— A járásbiróé? No csak nem csinált valami suskust?

— Dehogy, — legyintett a hires Szurmák. — Becsületes ember az, csak ostoba.

— Nono, még nemrégen is tele volt az egész megye a nevezetes Ilondai gavallérságával. Még Pesten is azzal hencegtetek, hogy Károlyi István csak azért kiválóbb gavallér Ilondainál, mert véletlenül grófnak született. Bezzeg született volna grófnak Ilondai...

— Igaz, igaz, — mormogta elborulva az öreg Szurmák. Ha grófnak született volna... De hát nem születhetik mindenki grófnak! Még én is csak egyszerü köznemesi családból származom...

Lehet öt-hat esztendeje, hogy Ilondai Ferenc ide került hozzánk albirónak. Nem sokat törődtünk volna vele, mert magába zárkózott, csendes ember volt, de volt valami nevezetessége. Tudniillik az, hogy a félkarja hiányzott. A balkarja helyén üres kabátujjat hordott.

Bizony az megtörténik, hogy háboruban, gőzgépek mellett elveszti az ember kezét vagy lábát. De hát Ilondai nem volt háboruban, gőzgép mellett se dolgozott. Hová lett tehát a karja? A törvényszéknél volt valami fiatal kotnyeles joggyakornok, az egyszer azt találta mondani, hogy Ilondainak a karját párbajban lötték el, amit a menyasszonyáért vivott s a gonosz leánynak aztán nem kellett a félkaru ember!

Tyü, ez nem volt kismiska! Hát azért olyan szomoru, bánatos, csendes mindig ez az ember! Barna szakállába ezért vegyültek ezüst szálak és ezért kerüli a mulató kompániákat?

Hát bizony, mi vidékiek még honoráljuk a hősiességet! Nagyon kezdett nekünk imponálni Ilondai Ferenc. Még az öreg méltóságos ur, Cseffy Ábris is megszólitotta másnap Ilondait:

— Ősei nem a bihari Ilondaiak közül valók?

— Jártam azon a vidéken, — felelt kitérőleg Ilondai.

Az öreg méltóságos ur különben is nagyothall, nyomban az Ilondai karjába kapaszkodott:

— Az én nagyanyám Ilondai-lány volt. Ha egyszer lesz szerencsém házamnál, majd megmutatom az arcképét. Ott lóg az öreg olajban, aranyrámában... Hej, szép asszony volt a maga idejében!

Ilondai egykedvüen bólintott és nem felelt semmit, még az öreg Cseffyt is bántotta az albiró közönyössége. De később eszébe jutott neki, hogy persze nem törődhet Ilondai mindenféle vénasszonyokkal, mikor olyan nagy bánat nyomja a lelkét!

Eleinte csak messziről néztük az üres kabátujját. Az oldalához volt varrva és odasimult derekához. Valóságos tragédia az ilyen üres kabátujj, amelyikbe soha se bujik be egy izmos, egészséges férfikar.

— Kutyalövés lehetett! — mormogta Szomjas az Ilondai háta mögött, pedig Szomjas is másvilágra küldött már egy kapitányt.

Ilondai hátrafordult és szomoruan mosolygott:

— Nem lötték ezt. Még gyerekkoromban veszitettem el...

— Tudjuk, tudjuk, — felelt Szomjas barátságosan.

Persze, csak nem dicsekedik azzal, hogy párbajozott és akkor vesztette el a karját. Bizonyosan kinos lehet neki a téma. Barbarizmus lenne róla beszélni.

Az asszonyok a korzón mind az Ilondai üres kabátujját nézték, a lányok ostromolták az udvarlóikat, vajjon ki volt az a lány, szép-e, gazdag-e? A gavallérok persze tudtak mindenre felvilágositást adni. Az Ilondai menyasszonya egy gazdag budai gyáros leánya volt. Hires vörös szépség volt. Később egy elszegényedett báróhoz ment férjhez...

A szép Cseffy Flóra a gentry-majálison a táncról felhevülve, belekapaszkodott az Ilondai karjába:

— Rokonok vagyunk. Nekem elmondhatna mindent: hogy volt, hogy történt?

Ilondai csak mosolygott:

— Nem érdemes róla beszélni... Gyerekkoromban eltaposott egy szekér.

— Ugyan! — kiáltott fel bosszusan a szép Flóra. — Mit rösteli! Hisz nem szégyen párbajozni egy nőért!

Igaz, igaz, de Ilondai mégis konokul hallgatott a párbajról. A legenda pedig szállt, szállt az Ilondai elveszett félkarjáról. A hires Zsatkovics-Orosz affférnél, ahol revolverrel lövöldöztek egymásra, Ilondai volt a vezető-segéd. Szegény Orosz Gyurkának a derekába furódott a golyó, Ilondai akkor tette azt a hires megjegyzést.

— Katonadolog! Hátha a fejét lötték volna keresztül!

Persze, a fejét! De csak a derekába lötték! Egy-két hónapig nyomja az ágyat, aztán felgyógyul; kutyabaja se lesz. De Ilondai egész életében nyomorék maradt!

Bezzeg nem kerülte most már Ilondai a társaságokat; hisz ünnepelte öt mindenki. Az öreg

irtuk julius 9-én, *csütörtöki* napon, — hogy *Koerber* a katonai javaslatok magyarországi elejtésével szemben fölvetette a bizalmi kérdést, s hogy lemondó kérvényének más megokolása nem is volt, mint a magyar ellenzéknek eddig tett koncessziók és a jövőben megadó nemzeti engedmények ellen való tiltakozás. És mikor kormányon maradásának föltételeiről szó esett, ezeknek a föltételeknek az volt az alfája és omegája, — félhivatalos bevallás szerint — hogy jövőre Magyarország egyoldalúan ne vivhasson ki jogokat vagy előnyöket, hanem minden közös érdekü ügybe beleszólása legyen az osztrák kormánynak is. Mikor az így felvetett kérdést, az így felerőszakolt válságot a császár ugy oldja meg, hogy a miniszterelnök lemondását *nem fogadja el*, ezzel félreérthetetlenül honorálja a miniszterelnök álláspontját. Hogy ez igy van a mellett bizonyit Koerber félhivatalos lapjának mult *szombati* híradása is, amely szerint az osztrák miniszterelnök nem is kivánt egyebet, mint egy királyi kéziratot, amelyben valamiképpen megnyugtatja a felség, hogy álláspontját helyesli. Ezt elvben még a mult *szerdán* megkapta és csak a kézirat formulázására nézve kellett megállapodni *Goluchowskival*. Ez a megállapodás is megtörtént már *pénteken*, még pedig Goluchowski és Koerber teljes megegyezésével olyanképp, hogy a kézirat külső alakjára nézve meleg *bizalmi* manifesztáció lesz, semmi egyéb. Igy is volt. *Ez mind készen volt, mielőtt gróf Khuen-Héderváryt Bécsbe hivták.* Abszurdum tehát föltenni is, hogy a magyar miniszterelnök közbelépése bármit is változtatott a dolgon.

De Koerber különben is *éppen annyit kapott, amennyit kivánt.* Gróf *Khuen-Héderváry* pedig *még tegnap is* egész nyiltan azt mondta bizalmasainak, hogy ő az egész kézirat-ügyet s az egész válságot *Ausztria belügyének tekinti, amelybe nincs miért belecavatkoznia.*

A tegnapi audiencia bizonyitja, hogy akkor mennyire igazunk volt nekünk és mennyire *nem* volt igaza gróf *Khuen-Héderváry*nak és az ő hüséges táborának.

(A király Budapesten.)

A király holnap szük családi körben ünnepli meg születésnapját Schönbrunnban, ahol holnap estig marad. *Szerdán a király Budapestre utazik és résztvesz a Szent Istvánnapi nemzeti ünnepen, de nem a körmenetben, hanem két templomban tartandó istentiszteleten.*

Hogy a király meddig marad Budapesten, az még nincs megállapitva.

*

A *Neue Freie Presse* mai estilapjának rendesen igen jól informált *budapesti* tudósitója a király budapesti időzéséről és az itt folytatandó tanácskozásokról irva, azt mondja, hogy a válság előreláthatóan hosszu lefolyásu lesz, mert *legszubtilisebb közjogi kérdések és a katonai követelések várnak eldöntésre.* Ha a válság, várakozás ellenére, augusztus 31-éig huzódnék, ebben az esetben az uralkodó mindenesetre megszakitja budapesti időzését, mert erre a napra van kitüzve találkozása Bécsben, az angol királylyal.

Ugyanez a tudósitás közli, hogy azoknak a politikusoknak egy része, akiket a királyhoz meghivnak, ma értesitést kapott, hogy *péntekre* készüljön audienciára; és hogy egész biztosan kapnak meghivót a következők: gróf *Apponyi* Albert, gróf *Csáky* Albin, gróf *Szápáry* Gyula, *Széll* Kálmán, *Wekerle* Sándor, gróf *Andrássy* Gyula és gróf *Tisza* István. Ez a lista azonban még bővülni fog.

(Kiket hallgat meg a király?)

Ámint föltétlenül megbizható forrásból értesülünk, megállapitották már azoknak a politikusoknak a névsorát, akiket a király a válság ügyében meg fog hallgatni. A nevek, kevés eltéréssel, azok, amelyek eddig is forgalomban vannak, különösebb meglepetés nincsen benne. Mindenesetre érdekes azonban, hogy báró *Bánffy* Dezső mellett ott van a listán a gróf *Zichy* János neve is. A névsor — amely természetesen az esetleg felmerülendő körülményekhez képest még bővülhet is — a következő:

Gróf *Csáky* Albin, gróf *Apponyi* Albert, gróf *Szápáry* Gyula, *Széll* Kálmán, báró *Bánffy* Dezső, *Wekerle* Sándor, *Hieronymi* Károly, gróf *Andrássy* Gyula, gróf *Tisza* István, *Rodossy* Imre, gróf *Károlyi* Sándor, gróf *Zichy* János.

Ezt az értesülésünket megerősiti a *Magyar Távirati Iroda* éjszakai kiadása is.

(Gróf Khuen Budapesten.)

Gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök, aki a két ünnepnapot *Héderváron* töltötte, ma reggel Budapestre érkezett és hazaérkezése után azonnal érintkezésbe lépett a szabadelvüpárt különböző csoportjainak egyes vezérférfiaival s bizalmas közléseket tett nekik és a megoldásról tanácskozott velük. A megbeszéléseket holnap is folytatja, hogy a hangulatról azonnal jelentést tehessen, mihelyt a király ideérkezik. Ma délben gróf Khuen *Wekerle* Sándorral folytatott hosszas tárgyalást a Nemzeti Kaszinóban.

Egy kőnyomatos politikai értesitő, amely sokszor adta már jelét feltünő naivitásának, tegnap este azt ujságolta, hogy Héderváry miniszterelnök, mint *homo regius*, megbizást kapott arra, hogy az összes parlamenti tényezők bevonásával tárgyalást kezdjen és keresse a kibontakozást. A kőnyomatos hozzátette e híréhez azt is, hogy gróf Héderváry nem a maga kormánya érdekében fogja ezeket a tárgyalásokat folytatni.

Mivel ezt a vidám mesét ma este több oldalról cáfolgatják, hát megirjuk mi is, hogy nem igaz. Csak az a csodálatos, hogy akadt egy pár reggeli lap, amely hitt benne.

(A nemzeti vivmányok.)

Érdekes értesülést közöl a *Hazánk*, amelynek gróf *Apponyi* Alberthez való relációja ismeretes. Ez estilap hiradása szerint nemzeti követeléseink egy nagy részének érvényesülése erősen nyomult előtérbe még a bécsi udvari és katonai körökben is. E szerint *Jekkelfalussy* Lajos tábornoknak, a közös hadügyminisztérium egyik osztályfőnökének sikerült a királyt és a katonai intéző köröket meggyőzni arról, hogy a magyar nemzeti követelmények nagy részének teljesitése a közös hadsereg belső szervezetére való tekintettel sem képezne nagy nehézségeket és nem vezetne a hadsereg egységének megbontására. Ezek szerint a király hajlandónak mutatkozik:

hogy a közös hadseregnek magyar ezredeiben *a magyar jelvények* érvényesüljenek, még pedig oly módon, hogy a csákókról, a tölténytáskákról a kétfejü sas eltávolittassék és ide a magyar szent korona jelvénye alkalmaztassék a király monogrammjával. A lobogók fehérek legyenek nemzetiszinü szegélyjel, egyik felől Magyarország patronájának, Szüz Máriának képével, másik felől Szent-István koronájával és a király aranynyal himzett monogrammjával.

Azután következnék a *magyar tiszteknek* a magyar ezredekhez való áthelyezésének kérdése. E tekintetben az elvi megállapodás — mint azt annak idején a képviselőházban Széll Kálmán miniszterelnök is jelentette — már megvan. Itt a dolognak csak technikai nehézségei vannak. Ausztriában összesen 700 magyar tiszt szolgál, akiket egyszerre mind áthelyezni nem lehet. Nem annál inkább sem, mert száz ezek közül családi körülmények miatt nem akar hazajönni. Százhusz pedig — ami elég szomoru dolog — osztrák honosságért folyamodott. A magyar ezredeknél való magyar tiszthiányon tehát csak *a magyar tisztképzés reformjával lehetne segiteni*, amely reformtól most már még a legtöbb helyen sem vonakodnak. E szerint kilátásba helyeztetnék, hogy *az összes magyarországi tanintézetekben magyar lenne az oktatási nyelv*, természetesen a német nyelvnek is kötelező tanitása mellett.

A közös hadsereg magyar ezredeinél követelt *magyar vezényleti nyelv* megoldása *ma még* nagy nehézségekbe ütközik. Egyelőre ugy oldanák meg a kérdést, hogy *a tizenhat magyarországbeli közös huszárezrednél* hoznák be a *magyar vezényleti nyelvet.*

Ami a *a katonai bünvádi perrendtartás* reformját illeti, a magyar ezredekbeli hadbiróságnál magyar lenne a tárgyalási nyelv, magyar auditorok, magyarul tudó hadbirósági elnökök, és az e célra kiszemelt magyar ügyvédek alkalmazásával. A nemzeti követelmények egyik részének kielégitése lenne, hogy a most *cs. és kir. ménteleپeket*, melyek egyrészről ugyis a m. kir. földmivelésügyi minisztérium felügyelete alatt állanak, áthelyeznék a m. kir. honvédség keretébe.

Érdekesen egészíti ki ezt a hiradást *Szentiványi* Árpád nyilatkozata, amelyet a *Magyar Szó* tudósitója előtt tett. Ugyanis arra a kérdésre, hogy nézete szerint a jelen helyzetet az általa a parlamentben is kifejezett követelmények árán lehetne-e szanálni, Szentiványi Árpád ezt felelte:

— Én azt hiszem, hogy *nem lehet. Aki le akarja szerelni az ellentétet, annak többet kell hoznia.* A mai helyzet hasonlit a lázbetegéhez. A lázat, amikor jelentkezik, vizesborogatással is el lehet mulasztani. Ha azonban elmulasztják a vizesborogatást, akkor már khininre, antipirinre s fenacetinre van szükség. A mai áldatlan helyzet azért állott elő, mert a kellő időben elmulasztották a vizesborogatást.

(Pitreich és Welsersheimb tanácskozásai.)

Bécs, augusztus 17.

Az utóbbi napokban ismételten tanácskozások folytak *Pitreich* közös hadügyminiszter és gróf *Welsersheimb* landwehr-miniszter között a *magyar kormányválsággal* kapcsolatos *katonai kérdések* felett. E tanácskozások egynémelyikében báró *Beck* vezérkari főnök is részt vett.

Mint katonai körökben beszélik, még egynéhány véleményeltérés van az emlitett kérdések megoldásának módját illetőleg, ez azonban még a király budapesti utazása előtt remélhetőleg el fog simulni. Hangsulyozzák, hogy *a magyar követelmények tekintetbe vételénél s a hadsereg egységének elve minden körülmények között meg fog őriztetni.*

Szurmák sohasem volt irigy ember, de ennek a feketeszakállu embernek a népszerüsége még se tetszett nekem.

Különösen az asszonynéppel nem lehetett birni. Valamennyien szerelmesek voltak Ilondaiba. Az egész vármegyében rebesgették, hogy a szép Cseffy Flóra a kérőit Ilondai miatt kosarazza ki, megvárja, amig Ilondaiból valóságos biró lesz s akkor megtartják az esküvőt. Az agarász-bálon a sárgaszáju Molnár Gyula nagy dühaj kedvében valami megjegyzést tett Ilondaira. Ilondai fehér lett, mint a fal és izgatottan mondta:

— Félkézzel is elbirok veled, pajtás . . .

Molnár Gyula egyszerre kijózanodott ettől a felelettől. Nyomban megkövette Ilondait, de mégis hetekig haragudtunk rá. Az asszonyok hátborzongva mondogatták:

— Bizonyosan megölte volna szegény Gyulát . . .

Megölte volna-e, nem-e, bizony azt most már nem tudni. A biró tekintélye, népszerüsége nőtt, nőtt. Ki tudja, meddig nőtt volna, ha egy váratlan körülmény meg nem zavarja az állapotot.

Egy szép reggelen egy öreg parasztasszony jelentkezett a biró hivatalában. Nagyon messziről jött, nagyon fáradt volt . . . Mikor meglátta a birót, sirva a nyakába borult, a biró pedig csókolta ott, ahol érte. Ez a vén parasztasszony volt, a mi Ilondaink anyja.

Már aznap délután nagy felindulással beszéltek az urak a kaszinóban a dologról. Kisült, hogy az öreg tót asszony Pjoszka Mari Árvamegyéből és Ilondait is Pjoszkának hivták gyermekkorában.

— Remek ember! — mondta az öreg alispán. — Más ember meg se ismerné az anyját ilyen körülmények között.

— Lovagias ember! — tóditották mások is. — Nagyobb gentleman, mint akárki a vármegyében . . .

De ez a dicsőség nem soká tartott. Egy-két napig még magasztalták Ilondait uton-utfélen. Később kezdték hidegen fogadni a köszönését.

— Mégis csak Pjoszka volt. S engem félrevezetett, — mormogta egyszer haragosan az öreg Cseffy Ábris. — Talán a párbaja is csak afféle hazugság.

Persze, hogy hazugság! Hisz sohase merte beismerni. Mégis csak az lesz igaz, amit ő mond, hogy gyerekkorában eltaposta a szekér, mint afféle kis tót gyerek játszadozott a falu közepén, jött egy szekér . . . Ej, bolondság, hisz azért éppen olyan uri marad Ilondai.

De az asszonyok, ezek a hütlen macskák, egyszerre kiábrándultak regényhősükből. A rosznyelvü Barabásné egyszer azt mondta:

— Cseffy Flóra mégis a legboldogabb lány ebben a városban . . . ő meghóditotta Pjoszkát!

Meghóditotta! Dehogy hóditotta meg. Még a köszönését se fogadta, ha az utcán találta. Öszfelé pedig, mikor a hires Cseri—Almási affér hetekig izgalomban tartotta a vármegyét, senkinek se jutott eszébe Ilondait megkérdezni. A régi pajtások egyenkint elhagyogatták. A félkaru Ilondai csak egy szép hazugság volt, amiről a valóság lerántotta a leplet. Ösném, hazudni kell tudni!

. . . A kaszinóba értünk. Az olvasóteremben zümmögtek a legyek. Az ujságok között egy ember üldögélt. A félkaru Ilondai. Mogorván olvasta a multheti ujságokat. Forró nyári nap volt. A kaszinó kertjében ingujjra vetkezve kártyáztak az urak.

———

(Berlini lap a magyar válságról.)

A *Berliner Tageblatt*, Németország egyik legnagyobb és legtekintélyesebb lapja ma érkezett számában rendkivül érdekes cikket közöl a magyarországi válságról, még pedig bécsi eredettel és kelettel. A közlemény, mely bizonyára nagy föltünést fog kelteni, a következőket tartalmazza:

Ferenc József király váratlan visszaérkezése minden politikai körben nagy feltünést keltett. A király, aki a monárkiában uralkodó zavarok miatt kénytelen volt ischli nyaralását megszakitani, a magyarországi krizis megoldására ezuttal Budapestre fog utazni és az államférfiak szokásos fogadása és meghallgatása a kabinetalakitás előtt a budai királyi palotában fog megtörténni. A magyarországi krizis megoldása ugyanis fontos kérdésekkel van kapcsolatban, amelyek *az összmonárkia* eszméjét is érintik, amennyiben napirendre hozzák a közös hadsereg ujjászervezésének kérdését. És itt Bécsben senki sem engedi át magát csalódásoknak a magyarok követeléseinek horderejét illetőleg. Mindenki tudja, hogy *a közös hadsereg két részre osztásáról van szó. A magyar hadsereg legalább ezredestől lefelé megkapja a magyar vezényszót, a magyar zászlót és jelvényeket. A magyar ezredek Magyarországban maradnak, a magyar tiszteket visszahelyezik ezekhez az ezredekhez, megvalósitják a kétéves szolgálatot, szóval, a küzdelem tárgyát képező követelések egész tömegét megvalósitják.*

Természetes, hogy ilyen mélyreható változásokat a hadsereg szervezetében nem lehet egy nap alatt keresztülvinni s egyelőre *csak az elvi hozzájárulás* megadásáról lehet szó. A magyar ellenzék pedig ezzel, föltéve, hogy a kormány élére olyan embert állitanak, aki bizalomban részesül s aki e bizalmat megérdemli, meg fog elégedni. *Az elvi hozzájárulásnak azonban meg kell történnie*, mert most már Bécsben is tisztában vannak azzal, hogy a magyar szabadelvüpárt az ellenzék nemzeti követeléseit a hadsereg kérdésében támogatja.

A nemzeti szinezettel a hadsereg szelleme is meg fog változni. A közös hadsereg szelleme eddig abszolutisztikus volt s ha a hadsereg reformálásának dolgában a küzdelem az egész magyarságot egy táborban találja, ez onnan van, hogy a magyarok e hadsereg szelleme által fenyeget tetve érezték magukat. Nem ugyan e pillanatban, mert Ferenc József királynak alkotmányos szelleme az alkotmány tiszteletének biztositékát adja. De jöhetnek más uralkodók a trónra a jövőben, akik nem birnak majd Ferenc József alkotmányos szellemével, akik előtt a magyarok nem lesznek kedveltek, sőt *jöhetnek olyan uralkodók is, akiknek vallási fanatizmusa előtt a magyarság gyülölt lesz.* Ezekkel szemben akarnak a magyarok óvóintézkedéseket tenni és ezért van teljesen kizárva, hogy a hadsereg reformálásáról lemondjanak.

Lehetséges, hogy a hadsereg vezetőségének élén álló némely személyiségek a reformokat még egyideig el akarják huzni, de ezzel semmi egyebet nem fognak elérni, mint azt, hogy még sokkal nagyobb lesz az izgalom Magyarországon, s hogy később a parlament munkaképességéért, vagyis a hadsereg anyagi fönntartásáért és az ujoncjutalékért még sokkal magasabb árat kell fizetniök, mint ma. Csak a legnagyobb előzékenység és minden kivánságuknak teljesitése tarthatja vissza a magyarokat annak követelésétől, hogy az ujoncok a magyar alkotmányra feleskü djenek. Ma már ugyis ott tartanak, hogy az elvi hozzájárulás megvalósitásának garanciáit is követelik.

Felesleges megjegyeznünk azt, hogy a hadseregnek a magyarok álláspontja szerinti reformálását az osztrák udvari párt, a klerikálizmus, a keresztény-szociális Bécs és annak magas protektorai meglehetős rossz szemmel nézik és megmozditanak minden követ annak megakasztására. Azt a jelszót adták ki ugyanis, hogy a magyar hadsereget osztrák pénzen fogják megcsinálni, mert a birodalom másik fele lakosságához s adózási képességéhez mérten kisebb mértékben járul a közös hadsereg anyagi fenntartásához, mint Ausztria. Ezzel szemben természetesen az a valóság, hogy a magyar hadsereg csak a véradó arányában fog létesittetni, ami Magyarország anyagi hozzájárulásának teljesen megfelel. És ha Ausztria meg akar maradni Magyarországgal gazdasági közösségében, amelynek rá nézve nagy előnyei vannak, akkor akarva, nem akarva, bele kell egyeznie a magyar hadseregbe.

(A képviselőház elnökei Budapesten.)

Gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke és *Tallián* Béla alelnök ma arról értesitették a képviselőház elnöki tanácsosát, hogy holnap augusztus 18-án Budapestre érkeznek és a király születésenapja alkalmából a budavári Mátyás-templomban rendezett istentiszteleten a törvényhozás képviseletében résztvesznek. Az elnök, valamint az alelnök ott lesz a Szent Istvánnapi istentiszteleten s részivesz az ünnepi körmenetben is. Az ünnepségek után *Tallián* Béla alkalmasiut elutazik, mig gróf *Apponyi* Albert itt marad a kormányválság elintézéséig.

KÜLFÖLD

Az angol király Bécsben. Az angol király bécsi látogatására, mely e hó 31-re van kitüzve, nagyban készülnek. Az eddig nyilvánosságra jutott részletek szerint VII. Edvárdot a pályaudvaron a király, továbbá a Bécsben időző főhercegek, a katonai és állami méltóságok, a Hofburgban a hercegnők, a legtöbb udvari méltóságok, a közös miniszterek és a két miniszterelnök fogadja. Este diszebéd lesz. Szeptember 1-én diszelőadás lesz az udvari operában, 2-án vadászat Bécs közelében. E napon délután udvari ebéd lesz a schönbrunni kastélyban, este a Hofburg-szinházba mennek a fejedelmi személyek. Szeptember 3-án az angol király elutazik.

Az uj német hadügyminiszter. *Gossler* német birodalmi hadügyminiszterről már akkor tudták, hogy végleg meg akar válni hivatalától, mikor három hónapi szabadságot kért és kapott. Most ez a szabadságidő letelvén, benvujtotta lemondását s a császár ezt elfogadva, *Einem* tábornokot nevezte ki utódjává, aki eddig is helyettesitette őt. A német császár magas rendjellel és rendkivül szives kézirattal bucsuzott el Gosslertől, aki hét esztendeig állt a német birodalmi hadügyminisztérium élén. Az uj hadügyminiszter hannoveri eredetü s még csak ötven esztendős.

A macedóniai forradalom.

Budapest, augusztus 17.

Hónapok óta konstatálják a lapok és az olvasók a macedóniai forradalomról, hogy vagy lankad vagy terjed, de a nagyközönség keveset érdeklődik az iránt, hogy mily természetüek a fölkelők segélyforrásai. Annyit tudunk, hogy az Omer Rusdi basa főparancsnoksága alatt álló török haderő a Balkánon *havonta* több millió frankba kerül, de honnan veszik a fölkelők a harc folytatásához szükséges pénzt? Igaz, hogy ez a harc csak amolyan guerilla-háboru, melyben a fölkelőknek nagy segitségére van az erőszakkal természetben behajtott mindenféle zsákmány, gabona, ökörcsordák, helylyel-közzel pénz is, de ez mind nem elég a háboru folytatására, főképp ha tekintetbe veszszük azt is, hogy a bandák nagyobbára teljesen elpusztitott területeken operálnak, honnan a lakosság minden megmozditható vagyonával elmenekült.

A bandák roppant mennyiségü drága lőszert, dinamitot és fegyvert használnak el, melyet csak külföldről szerezhetnek be, készpénzfizetés mellett. A lőszerek és fegyverek egy részét kezdetben a bolgár katonai raktárakból szerezték be, melyeket a „szorgos őrizet“ dacára is rendre kiraboltak. Ez azonban csak kis része annak a lőszermennyiségnek, melyet a komitadzsik eddig elpuffogtattak. Honnan kerül az a sok drága élestöltény, melynek darabja átlag husz fillérbe kerül? Más szóval, ki adja az e költségek fedezésére szükséges milliókat?

Erre részben megfelel egy cári ukáz, melyet e hó elején bocsátott ki Oroszország uralkodója a több mint 30 millió frankot tevő örmény közművelődési alapra vonatkozólag. Az ukáz kiemeli, hogy ebből az alapból oly nyomoruságosan látják el az örmény iskolákat, hogy az alap egy részét okvetlenül másra forditják. Az orosz kormány rájött, hogy ez alapból az örmény forradalmi mozgalmakat tápiálják „egy szomszéd barátságos államban“, mely mozgalmakról viszont az derült ki, hogy összeköttetésben állnak a macedóniai mozgalmakkal.

A másik forrásra a török kormány mutatott rá, amennyiben ezelőtt két hónappal a hatalmakhoz intézett jegyzékében kifejtette, hogy a bolgár exarchatus a bolgár kormánytól iskolai s egyéb közművelődési célokra évenként *öt millió* frankot kap s e pénznek a legnagyobb része a macedon bizottságok pénztárába vándorolt. Végül Londonban nemrég bizottság alakult a bolgárok és macedonok jogainak az istápolására, Olaszország pedig a „rokon“ albán népet segiti nemcsak plátói tanácsokkal és azzal, hogy egy-két trónkövetelőt tart készen a számára, hanem egyébbel is. A fölkelők mögött tehát nemcsak a hivatalos Bulgária áll.

A macedon forradalom eddig is veszedelmes arányokat öltött, de most sokkal veszedelmesebb fázisba lépett azáltal, hogy hatásaiban tulterjeszkedik a Balkánon s félő, hogy ha nem is a legközelebbi hónapokban, de később aktiv cselekedetre kényszeriti egyik vagy másik nagyhatalmat. *Oroszország* például *hajórajt küld a török vizekre* s ez a hajóraj, mely öt cirkálóhajóból, négy torpedórombolóból és hat torpedóhajóból áll, Szebasztopolban már össze is gyülekezett, hogy onnan legközelebb a török vizekre induljon.

A legujabb jelentések szerint a helyzet rendkivül komoly, mert Törökország képtelen a rendet fönntartani. Ami a részleteket illeti, a portának a magyar-osztrák és az orosz nagykövethez intézett jelentése tulzott, mégis kétségtelen, hogy a helyzet rendkivül komoly, mert Törökország képtelen a rendet helyreállitani. Dsende község lakossága nagyon izgatott, mert a fölkelők két előkelő törököt meggyilkoltak. A hatóságok elvették a lakosságtól a fegyvert. A bolgár lakosság a hegyek közé menekült. A török katonák azt állitják, hogy a fölkelők egy része európai kalapot visel. Tegnapelőtt éjjel Szaloniki és Üszküb közt *dinamitbombákkal megtámadtak egy katonákat szállitó vonatot;* több katona meghalt és a vasut használhatetlen lett. A Vandár-folyó hidja dinamittal alá van aknázva, ugy hogy nem járhatnak rajta vonatok. A vasuti személyzetet elkergették a fölkelők. A török kormány nem szállithat Üszkübbe csapatokat. A keleti vasutak igazgatósága kijelentette, hogy kénytelen lesz az éjjeli szolgálatot megszüntetni, s a hatalmaknál a nemzetközi forgalom felfüggesztését inditványozta.

A belgrádi pályaudvaron *nagy mennyiségü dinamittöltést* koboztak el, amelyet a *Kohn és Mütler* bécsi cég szállitott Bulgáriába. A magyar hatóságok egy Zimonyban tartózkodó bolgár főhadnagyot nyomoznak, aki a szállitmányt a határon át akarta csempészni. Hilmi basa főfelügyelő egyik jelentése alapján a porta közli, hogy a konzulátusok oltalmára őrségeket állitottak föl és a konzulokat jártukban kiséretek veszik körül. A porta kijelenti, hogy a konzulok biztoságáról gondoskodva van.

Konstantinápoly, augusztus 17.

A Yildizbe ismét panaszos táviratok érkeztek törökök és albánok részéről a monasztiri vilajet különböző helyeiről, ahonnét a komitébeliek ellen oltalmat kérnek, részben pedig sürgősen folyamodnak engedelemért hogy a bizottságok üzelmeiben való részvétel vádolt bolgár lakosság ellen támadhassanak, mert különben maguk fognak bosszut állani. A porta, ugy látszik, komolyan igyekezik az izgatott lelkeket megnyugtatni. A portának az osztrák-magyar nagykövetséghez intézett közlése azt mondja, hogy hogy egy komitébanda Zive mohamedán községben (monasztiri vilajet kasztóriai járás) 94 ház közül 84-et elhamvasztott. További rémtettektől a lakosságot csak az mentette meg, hogy Kasztóriából egy különitmény érkezett, amely nagy veszteségeket okozott a bandának. A csapatok egy halottat és három sebesültet vesztettek. További részleteket jelentenek az e hó 11-én Gümedjében (szaloniki vilajet) folyt bandaharcról. A komitébanda és néhány bolgár lakos e szerint lőtt az őrségekre és járőrökre és számos dinamitbombát vetett ellenük. A többiek elmenekültek. Intézkedések történtek a helységnek a jövőben való megoltalmazására.

Berlin, augusztus 17.

A *Lokalanzeiger*nek táviratozzák, hogy az üszküb—szalonikii vasutvonalon a forgalmat teljesen beszüntették. A mult éjszaka egy vonat ellen bombamerényletet követtek el, amely több katonának életébe került. Üszkübből felderitő csapatot küldtek ki. Szalonikin tul a hidnál ez a sereg egy dinamitaknára bukkant, amely felrobbant s az ott felállitott őrszemet megölte s négy katonát megsebesitett.

Erre a vonatot kisérő katonaság négy vasuti munkást vezetőjükkel együtt megölt, abban a hiedelemben, hogy ők hajtották végre a bombamerényletet. Tegnap ujabb bombamerénylet történt az üszküb-szalonikii vasutvonalon s erre beszüntették a forgalmat.

Berlin, augusztus 17.

Szófiából táviratozzák, hogy a bolgár kormány szombaton emlékiratot nyujtott át a külföldi képviselőknek, amelyben sulyos vádakkal illeti Törökországot s azzal okolja, hogy a mészárlások, sok helység felperzselése, gyilkosságok, rablások és kinzások, bolgár kereskedők tönkretétele nem esedékes adók behajtása által, mind Törökország müve. Állitólag 2800 bolgár van fogságban. *Petrov* miniszterelnök közölte Ausztria-Magyarország képviselőjével, hogy Bulgária tovább nem türheti a kegyetlenkedéseket.

Belgrád, augusztus 17.

Mint a *Stampa* jelenti, jövő vasárnap itt nagy népgyülést rendeznek az ó-szerbiai és macedóniai szerbek érdekében.

London, augusztus 17.

Az angol sajtó véleménye az orosz részről Konstantinápolyban érvényesitett követelések tekintetében teljesen azonos azzal a magatartással, amelyet az angol kormány a Balkán-kérdésekben Oroszországgal szemben követ, amióta Oroszor-

ság és Ausztria-Magyarország az egész vonalon egyértelműleg jár el.

Konstantinápoly, augusztus 17.

Itteni irányadó körök az orosz hajórajnak a török vizekre való kiküldésében egyáltalában semmi fenyegetést nem látnak.

Sebastopol, augusztus 17.

A fekete-tengeri hajóhadnak *Krüger* ellentengernagy parancsnoksága alatt álló hajóraja a *török vizekre indult.*

HIREK

Kuruc átok.

— 1703. —

Aki mostan gyáva, gyenge,
Nem áll velünk egy seregbe,
Asszonyszoknya mögé buvik,
Otthon guggol, mint a kuvik —
Verje meg a kuruc isten,
Örömöt ne leljen itt lenn,
Csalja meg a felesége,
Üröm legyen elesége,
Sose nőjjön nagyra fia,
Köpje le az atyafia!

Ki nem küzd pro libertate,
Hitvány labanc-sorba állt be,
A németnek talpát nyalja,
Hogy legyen jó hivatalja —
Verje meg a kuruc isten,
Örömöt ne leljen itt lenn,
Tűzzé váljon martaléka,
Borán üljön tort a béka,
Emelkedjen szép zöld ágra:
Szellős, magas bitófára!

De legnagyobb átok verje,
Aki hajlik, mint a cserje,
Sandít jobbra, sandít balra,
Mindkettőhöz álnok, csalfa —
Büntesd meg azt kuruc isten!
Kinszenvedést leljen itt lenn,
Föld kidobja, ég kilökje,
Kutyának se kelljen dögje,
Ugy szóródjék szét az úton —
Még feltámadni se tudjon!

Lenkei Henrik.

Teréz.

E kis dal nem szerelmi költemény,
Ámbár Teréz szép, finom női név.
Van, ki Terkának súgja álmodozva,
Sőt Terikének, — s elfogja a hév.
Ő nem Teri, se Terike, se Terka,
Ő most a férfiakra rá se néz,
Kiről a vers szól az egy nagy, nagy asszony,
Röviden írva: Ó a nagy Teréz.

Hazája Páris, hol víg lebujokban
Úgy éjféltájt kánkán zenéje szól.
És életelve: (mily finom egy elv ez)
— Nesze, barátom, semmi, fogd meg jól.
Igy sok milliót adott a világnak,
Mely se arany, se papír, óh! se réz . . .
Ezért lett híres, és ezért nagy asszony,
A párisi, a legnagyobb Teréz . . .

Mintha bizottság előtt állna nálunk,
Úgy nem emlékszik semmire sem ő,
Ajkán vígan peregnek milliárdok,
Minden percben pénzek százezre nő.
Begombolkozva vallanak előtte,
Mert úgy mondják, hogy a zsebekbe néz,
Röntgen-szemmel a tárcákat kinézi
A találékony, szemfüles Teréz.

Hajdanta Mercur volt a tolvaj-isten,
De ma Teréz foglalta el helyét . . .
Óh hadd köszöntöm e rövidke dalban
A szédelgőnék e legelsejét . . .
Ha férfi volna, ma elébe hullna
Európa . . . Hisz oly bátor, merész!
Mért nem születtél te politikusnak,
Óh mért csaltál csak, mondd, óh mondd Teréz?

P.

Ujságiróiskola.

Valamire kell, annyi bizonyos. Mert az utóbbi időben, amióta a gondolata fölmerült, nagyon akarják. Nem volt sajtókongresszus, amelyben ne beszéltek volna róla. S most jön *Pulitzer*, ez a tőlünk elszármazott amerikai, kivesz a *World* pénztárából két milliót, persze dollárt — s ezt mindenképpen teheti, mert ő ennek a dus jövedelmü lapnak a gazdája — és rövid uton elküldi Kolumbiába, az egyetemnek, hogy csináljon ebből a kis pénzből ujságiróiskolát. Szóval, ez a Pulitzer meg éppenséggel akarja az ujságiróiskolát, s mivel a pénz ezidőtájt még mindig beszél, hát bizony meglesz az az ujságiróiskola.

Már most mi a célja, mi lehet a célja az ujságiróiskolának?

Ugylátszik, odaát Amerikában is, mint erre mifelénk is, az a baja az ujságirónak, hogy erősen közpréda a foglalkozása s nincs valami nagyon rendezve az egzisztenciája. Fölötte el van mosódva az a határvonal, ahol az ujságiró kezdődik vagy végződik. És ennélfogva ugy meg lehetett rohanni ennek a pályának a szekerét, hogy bármilyen tágas legyen is ez, szörnyü a tolongás és már szinte öklözve taszigálják le róla egymást az emberek, hogy a kapaszkodók közül jócskán jut már a kerekek alá is. Elviselhetetlenné lett a tulprodukció, akár a színészeknél, az igaz, hogy itt meg az iskola, amely a diplomával akarta szabályozni az ágas-bogas állapotokat, éppen a maga elszaporodásával járult hozzá a proletáriátus megteremtéséhez.

Hát az ujságiróiskola a maga diplomájával véget vet-e vagy csökkenti-e vajjon az egzisztenciák tülekedését? Konszolidálja-e ezt a pályát?

Az ujságirásnak sem kell a tulzsufoltság, a proletáriátustól meg éppenséggel fáznia kell. A szerkesztőségeknek már eddig is nagy és nehéz feladatuknak kellett lennie, hogy visszaszoritsák az ajtajukon kopogtatók jórészét, akik a zsurnalisztikába kivánkoznak, még ha mutatnak is bizonyos hajlandóságot az ujságirásra. Tapasztalt szemmel azt kell nézni, nem gyönge, alapozatlan és fejlődésre képtelen sablon-e az, amit az uj, többnyire nagyon fiatal jelentkező magával hoz, s kellő pillanatban alkalmazott energiával utját kell állani, nehogy éppen csak lábatlankodjék begyakorlott régi erőknek, akik elegen vannak arra a munkára. Hogy legyen ideje még a visszafordulásra. Hogy menekülhessen attól a veszedelemtől, amely fenyegeti, ha ebbe az életbe belekóstolt. Ebbe a foglalkozásba, amely müvészet is, mesterség is, főként pedig terhes mesterség, amely sok gyönyörüséggel, de annál több gyötrelemmel és fáradalommal van kirakva, s amely a gátjára ugyancsak megkivánja a maga legényét. Mert ha belekóstolt ennek a mesterségnek az édes mérgébe, akkor már el is bódult tőle, hogy nem egyhamar tud szabadulni belőle. Sőt tán a legritkább eset az, hogy ki tudjon ugorni valami más pályára kenyérért, akár a maga emberségéből, akár másoknak a nyomására, amikor már maga is belátja, hogy a redakciók világában nincs mit keresnie.

Ha pedig ottreked és csak ténfereg tovább erőtlenül, mialatt az idő mulik, egyre mulik és semmi abból be nem válik, amit várt, remélt, élénk szinekkel magának megfestett: akkor végképpen veszve van, lelkében meghasonlottan, örök keserüséggel éli le hánykolódva napjait. Ha irgalmas sorsa egyáltalában megkiméli a teljes letöréstől és elzüllésétől. Mert ekkor ezer ártalmára van a fajtájának, keservesen rongálhat a céh tisztességén.

Ugy van az, nem is lehet másképp, hogy az ujságirót valami vérbeli ösztön, hajlandóság, olykor csábító közelség hajtja az ő vonzó világába. De ha az, akit odasodort, csak azt kivánja, hogy ez a csábos világ főként őt szolgája, az ő mohó vágyakozásait elégitse ki, s nem elsősorban arra fogadkozik, hogy ő legyen a sajtó hatalmas törekvéseinek és céljainak hüséges rabszolgája, — az minden, csak nem ujságiró, azt hiu tévedés irányitotta a zsunalisztika felé. A tollforgatásra termett ember sok becsületet, igaz lemondást rak az iszákjába, amikor lángoló hevülettel a nagy utra indul. De otthon hagyja azt a hamis pillevonzódást, amely tulnyomóan, vagy csakis a pálya csillogó kellemességei és felületesen meglátott előnyei felé csalogatja a tartalmatlan kontárokat.

Talán itt kezdődik az ujságiró-iskola haszna és hivatása. Nekiszegezni a léha és önző próbálkozóknak a komoly tanulás szikláját. Aki svihákoskodni akar a toll révén, az itt megakad. Ami aranyat ér. Mert az ujságirónak ma tudni kell, sokat is, ezerfélét is. És azt igazán jól. Hogy vaktában is biztosat irjon a nagyközönségnek, amely föltétlenül igazat és alaposat vár tőle. Igaz, a zsurnaliszta-egyetem nem tud megtanitani az ujságirásra, erre még mindig születni kell valamenynyire, de rövidesen kioktathatja az emberét az ujságcsinálás egynémely technikai részleteire és alapfogásaira, amelyek csak ugy ragadtak rá eddig apránkint a szerkesztőségi műhelyben, s a célnak megfelelően rendszerbe szedve, ismeretben, tudományban azt a készültséget szolgáltatja neki, amely nélkül amugyis csak nagyon jelentéktelen izecskéje lehet egy ujságszervezetnek.

Aki aztán átjut a rostán, a diplomával alapot kap a működésre és kedvet és tréninget a továbbtanulásra. Mert a tudás sohasem ártott az ujságirónak, a jó ujságirónak még a papot is felül kell mulnia a holtig való tanulásban.

Elképzelhetetlen, hogy az ujságiródiploma megszerzése bárkit is visszariaszszon ettől a pályától, aki arra való; arra sem lehet gondolni, hogy az az iskolázás megronthatná az ujságirótalentumot. Csak jó utravalót kaphat a szakegyetemen az, aki amugy is nagy publicistának vagy világjáró riporternek nőtte volna ki magát. Az ujságiróiskola tehát csak használhat, a diploma csak megakadályozhatja azt, hogy illetéktelen elemek olcsó és hitvány munkával, de annál bizonytalanabb vagy egészen kalandos célzattal veszélyeztessék a szolid ujságiró-egzisztenciákat, — Pulitzer urnak tehát üdv a két millióért. S mivel az ujságiró-diploma bizonyára nem akarhat olyan korlát lenni, amelyen át semmiféle értékes cikk a lapok hasábjaira ne kerülhessen, nem volna rossz, ha minél több ilyen ujságiróiskola támadna.

Pulitzer urnak minden jót. Ő ért a lapkiadáshoz s tudja, mi az ujságiró. Viruljon is továbbra a *World* s töltse meg ujabb milliókkal a lap pénztárát. Csak eszünkbe jut az is ezenközben, hogy magyar földről ment el fiatalon a *World* milliomos gazdája s mily kár, hogy az idő, ha mulik jócskán, annyira meg tudja lazitani a szülőfölddel való kapcsolatot az elszakadtakban. Hej, ha ugy egyidőben nemcsak Kolumbiába, hanem Budapestre is érkezett volna akár csak egy millió is az egyetemhez ujságiróiskolára! . . .

Holló Márton.

Budapest, augusztus 17.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-iké**n** uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király érkezése.** A várkapitányság ma este hivatalosan értesitette a főkapitányságot, hogy a király szerdán, e hó 19-én este fél nyolckor Budapestre érkezik a nyugati pályaudvaron.

— **Diszszemle a Vármezőn.** Holnap reggel kilenc órakor a király születésnapja alkalmából nagy katonai parádé lesz a Vármezőn. Kivonul oda az egész helyőrség és a csapatok négy oszlopban állanak föl. A csapatok nyolc órakor vonulnak a Vármezőre, ahol ünnepies istentisztelet lesz. A térparancsnokság a salétromraktár mellett tribünt emeltetett, ahol korlátozott mennyiségben a polgári elem is jelen lehet a parancsnokságnál váltott jegygyel.

— **Salisbury betegsége.** *London*ból táviratozzák: *Salisbury* állapota szombat óta javulóban van. Az akut

veszedelem e pillanatban nem fenyeget. A nagybeteg államférfiu keveset alszik ugyan, de egyébként nyugodt s ereje visszatért. *Edvárd* királyt sürün értesitik Salisbury állapotáról.

— **A király születésenapján.** Holnap tölti be királyunk 73-dik életévét. A magyar nemzet most is együtt ünnepel jóságos fejedelmével, aki mindig akkor mutatkozott legnagyobbnak, amikor a balvégzet csapásai sujtottak feléje kegyetlenül. Megtalálta ilyenkor az enyhitő balzsamot magyar népe szeretetében, amely most is rajongó lelkesedéssel köszönti, amikor az uralkodás gondjai magyar székvárosába hozzák. A felekezetek holnap minden templomban istentiszteletet tartanak, amelyen a hatóságok is megjelennek. Sok vidéki város már ma ünnepelt. Igy Marosvásárhelyről azt jelentik, hogy az ottani lakosság fényes kivilágitást rendezett. A városháza, a kaszinó és más középületek és a Bodor-kut fényárban uszott és a magánosok is versenyeztek a kivilágitásban. A tüzoltóság a Himnuszt és a Szózatot játszva vonult végig a főtéren, melyen sürü tömeg hullámzott, a királyt éltetve. Szent-István-napján a kivilágitást megismétlik. — *Ischl*ben, ahol a király más években megülni szokta születésenapját, a szinházban diszelőadás volt.

A hivatalos *Wiener Abendpost* a lap élén a következőket irja:

Az általánosan szeretett uralkodó születésnapja e birodalom polgáraira nézve egyuttal az öröm és a lelki emelkedés napja. E napon fényesen kitünik, hogy e birodalom népei egy nagy családot alkotnak, akik császárukban a végtelenül szeretett családfőt tisztelik. A Habsburg monárkiához tartozó tartományok ő felségében a férfias erények messze világitó mintaképét, a magas lovagias gondolkodást és az uralkodói hivatás legnemesebb felfogásának kiemelkedő példáját a birodalma és népei java iránt fáradhatatlan gondoskodással teli uralkodót, minden közérdekü törekvés fenkölt védőjét tisztelik. A gyermeki hódolat, melylyel az osztrák császárja iránt viseltetik, a birodalom határain kivül is megértésre és méltányásra talál. Az egész föld civilizált népei tiszteletteljes szimpatiákkal viseltetnek iránta, mint a világbéke hatalmas személyes kezese iránt. A császárnapon nyilvánvalóbban tünt ki, mint bármikor mily értékes eszményi java a császár és a legjobb uralkodóház ennek a birodalomnak és nyilvánvalóvá válik a korona történeti missziója a Habsburg monárkiában. Aligha lépett ez a tény valamikor élénkebben a népek tudatába, mint ezekben a komoly napokban, midőn ő felsége az uralkodói kötelességeknek engedelmeskedve a szép családi ünnepet a szokott barátságos helytől távol üli meg. A lap igy végzi: bensőbben, mint valaha, száll az ég felé a megindult szivek millióiból az óhaj, hogy a császár hivatásának sulyos fáradalmait megjutalmazva lássa birodalma boldogsága és békéje által.

— **Edvárd király Marienbadban.** *Marienbad*ból jelentik, hogy *Edvárd* angol király tegnapelőtt felment a *Podhorn* hegyre, a marienbadi vendégek egyik kedvelt kirándulóhelyére. A hegy csucsán évtizedek óta él egy *Wurtinger* Mihály nevü veterán, aki a kirándulóknak a környéket magyarázni szokta. Wurtinger 1848-ban Olaszországban harcolt és bátorságáért több hadiérmet kapott. A király hosszabb beszélgetést folytatott az öreg katonával és meghallgatta az ő haditetteit; aztán fölszólitotta, hogy a következő napon látogassa meg. A veterán csakugyan megjelent a *Weimar*-szállóban, ahol azonnal bevezették a királyhoz, aki az öreg katona mellére tüzte a Viktória-érmet, aztán fényes ebédet adatott neki a vendéglőben és gazdag pénzajándékkal bocsátotta el.

— **Egy ezred jubileuma.** *Petrinjá*ról jelentik, hogy a varasdi 16-ik gyalogezred fennállásának kétszázéves jubileumát ma ott nagy érdeklődés mellett ülték meg. Jelenvoltak a katonai fölebbvalókon kivül *Babics* altábornagy, mostani hadosztálparancsnok, az ezred egykori parancsnoka, *Budisavljevics* főispán, mint a bán képviselője és a hatóságok fejei. A tábori mise után szent beszéd volt, aztán *Fanta* ezredes beszédet intézett a legénységhez. Jubileumi emlékiratot és emlékgyürüket osztottak szét a tisztek között. Délben százharminc teritékü ebéd volt. Az első köszöntőt ő felségére *Babics* altábornagy mondotta, akinek beszédét leirhatatlan lelkesedéssel fogadták. A bán nevében *Budisavljevics* főispán mondott felköszöntőt az ezredre, amelynek egykor, mint főhadnagy maga is tagja volt. Ezt a beszédet is óriás tetszéssel fogadták. Az ezredes ezután köszönetet mondott a megtisztelő kitüntetésért és igérte, hogy az ezred mindig törekedni fog megnyerni a legfőbb hadur megelégedését és becsületére válni az ország fejének és a *horvát hazá*nak. Az ő felségéhez intézett hódoló táviratra kegyes válasz érkezett, amely annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy az ezred meg fogja tudni óvni a hősi hagyományokat. Este legénységi ünnep volt. A város lobogódiszt öltött.

— **Francia vendégek Kassán.** *Kassá*ról jelentik: Gróf *Zichy* Jenő, a kiállitás védnöke Párisból négy érdekes vendéget vár, akik négy-öt napig fogják a kassai Rákóczi-kiállitást tanulmányozni. A vendégek: a *Revue d'Europe* tulajdonosa, továbbá a francia kormánynak egy kiküldötte (mission historique pour étudier l'exposition Rákóczi, Louis XIV.), azután az *Illustration* levelezője és a negyedik Mr. *Sorel*, professeur des Sciences, küldött. A kiállitást a mai napig 15.000 ember látogatta, köztük sok kiváló külföldi szaktudós.

— **Izabella főhercegnő a Tátrában.** *Tátralomniczi*ról irják lapunknak: *Frigyes* főherceg neje ujabb szép példáját adta nemesszivüségének az elmult vasárnapon. A tátralomniczi római katholikus és protestáns templomok javára fényesen sikerült nyalánkságvásárt rendeztek. A gyógyintézet előtt felállitott keleti sátorban a főhercegnő és leányai a legszeretetreméltóbban kinálták az e célra vásárolt szebbnél-szebb tárgyakat s egész csomó emléktárgyat vétettek a lomniczi angol vendégekkel is. Hogy a vásár minél jobban megfeleljen jellegének, gondoskodtak mindjárt az áldomásról és mindenféle nyalánkságról is, ami annál jobban izlett, mert a következő hölgyek kinálták a nemes célnak megfelelő buzgalommal és szeretetreméltósággal: herceg *Odescalchi* Gézáné, *Bánffy* Ilona, *Bissingen* Mary és Elza, *Degenfeld* Katica és Juliska, *D'Orsay* Mariska, *Pejacsevich* Katinka és Jolán, *Széchenyi* Aladárné és leányai Lilla és Mária és *Zichy* Ilona grófnők, *Okolicsányi* hágai nagykövet leánya, Olga és May, özv. *Halasy* Zdenkóné, dr. *Hammersberg* Árpádné, *Kappl* Lili, dr. *Magyar* Lászlóné és leánya, Gritta, *Szilassy* Zoltánné és leányai, Mici és Porci és dr. *Wagner* Ödönné. Rövid két órán belül háromezer koronánál nagyobb lett a bevétel s igy a jótékony célra tetemes összeg fog maradni, amely még szaporodik az Izabella főhercegasszony automobiljának bevételeivel is, az automobilon ugyanis a vásár ideje alatt egy koronáért három percig bárki kocsikázhatott.

— **Három Parsons-szivattyu.** Egy Egerton nevezetü angol tábornok nagy csomó legény élén Szomaliban harcol a mollah ellen. Persze sürün telegrafál haza uj meg uj hadi készségért. Hogy ebben a tekintetben mennyire el vannak kényeztetve az angol hadvezetők, annak bizonysága a délafrikai háboru. A tábornok ur tehát sürün telegrafál haza s nemrégiben három Parsons szivattyut kért a miniszterétől. A mimiszteriumban nagyot bámultak a telegrammra. Azt hitték, hogy papot, három papot kér a táborsa nok. Minek az neki? Olyan rosszul folynak dolgok Szomaliban, hogy már nem is a sereg megerősitését, hanem bővebb lelki vigaszt kérnek hazulról? Mindazonáltal elküldték neki a papokat s a páterek szerényen, de jelentőséges mivoltuk tudatában, némi méltósággal jelentkeztek a tábornok szine előtt. Az pedig a pokolba kergette őket s uj telegrammot küldött Londonba. Mérgeset.

— Nem papot, hanem szivattyut!

— **A lengyel vendégek Budapesten.** *A lengyeleket fogadó nagybizottság* ma este tartotta utolsó ülését. A Sas-kör nagyterme egészen megtelt a rendezőség tagjaival s a budapesti egyletek és körök kiküldötteivel. A bizottság megállapitotta a fogadtatás és a menet részleteit. A gyülekezés reggel 9 órakor lesz az Egyetem-téren, ahonnan a menet harsonákkal zászlókkal és cigány-zenekarokkal az Egyetem-térről a Kossuth Lajos-utcán és a Kerepesi-uton végig a Keleti-pályaudvar főhomlokzata elé vonul. Itt az érkező vendégeket a cigány-zenekarok a Rákóczi-indulóval fogadják; a fővárosi dalkörök pedig a lengyel himnuszt éneklik. Azután a Nemzeti Szövetség részéről *Zseni* József igazgató társelnök magyarul, a lengyel egylet részéről dr. *Kovács* Ernő lengyelül, az egyetemi s főiskolai ifjuság nevében pedig Gulyás József, az egyetemi kör elnöke üdvözli az érkezőket. Végül a dalkörök és a közönség a magyar himnuszt éneklik, mire a menet megindul a kerepesi-uton, amelynek végén, a Nemzeti Szinház előtt eloszlik.

Délután 2 órakor a Margit-szigeten diszebéd lesz, melyre előjegyezni kedd estig lehet a Sas-körben; egy teriték ára 2 korona 80 fillér. A Margit-szigeten délután 5 órakor kezdődő nagy népünnepély rendkivül lényesnek igérkezik. Ez ünnepség főténypontja az öt történeti élőkép lesz. A mai ülésen számolt be Nemes Mihály történeti festő, a tavalyi karusszel rendezője, a történeti élőképek előkészületeiről. A szinházak a legnagyobb készséggel bocsátották a rendezőség rendelkezésére a korszerü jelmezeket. Több mint 120 működedvelő — nagyobbrészt egyetemi polgár — vesz részt a kiváló látványosságban. Azonkivül a honvédmenház 40 tagja is, szerepel a 48—49-iki szabadságharcot dicsőitő apotheozisban. Az első jelmezes próba kedden este 6 órakor lesz a Margit-szigeti sporttelepen, ahol már felállitották a korszerüen diszitett nagy nyilt szinpadot. Igen szép lesz a virágcsata is, melynek céljaira a sziget vezetősége majdnem az egész virágkészletet ingyen felajánlotta. A magyar és a lengyel cimert ábrázoló zománcból készült rendezői jelvények már kedden délben kaphatók a rendező-bizottság irodájában, a Sas-körben. A nagybizottság ez uton is kéri Budapest háztulajdonosait, hogy a lengyelek itt időzése alatt házaikat — különösen a Kerepesi-uton és a közutakon — nemzeti szinü és piros-fehér lengyel lobogókkal, az ablakokat és kirakatokat pedig a lengyel sasos cimerekkel feldisziteni sziveskedjenek. Egy ma este érkezett lembergi távirat szerint az onnan hozzánk rándulók 600-an lesznek, köztük *Lemberg* alpolgármestere, *Cwiklinski*, több városi tanácsos, valamint tiz lengyel ujságiró. A lengyeleknek saját zenekaruk is lesz.

— **A nemzeti küzdelem mellett.** A fővárosi IX—X. választókerület számos függetlenségi polgára ma este értekezletet tartott egy ferencvárosi vendéglőben. *Kornai* István beszéde után oly határozati javaslatot fogadott el, amelyben üdvözli a függetlenségi párt parlamenti küzdelmét és felkéri a képviselőház valamennyi tagját, hogy csak uj kormány megalakulását tegye lehetővé, amely az összes nemzeti követelményeket érvényre juttatja. Ugyanekkor az értekezlet állást foglalt a szocialisták ama csoportja ellen, amely a függetlenségi párti polgárok minden mozgalmát megzavarni igyekszik és ennek megakadályozására az értekezlet határozta, hogy több száz főből álló *polgári őrséget* szerveznek.

— **Visszafordult expedició.** *Párisb*ól jelentik, hogy a délsarki expedició, amelyet Jean *Charart* vezet, közvetlen elindulása után kénytelen volt visszafordulni, mert egy matróza halálosan megsérült. A nagy viharban egy árbócfa elesett és egy *Maignan* nevü matrózt oly szerencsétlenül talált a fején, hogy a matróz szörnyethalt. A hajó visszafordult és partraszállitotta a matróz holttestét. Az expedició elindulását bizonytalan időre elhalasztották.

— **Tanitók gyülése.** Az *Eötvös-alap* országos tanitói segélyegyesület tegnap tartotta első közgyülését a Ferenc József tanitók házában. A közgyülésen *Ujváry* Béla királyi tanácsos elnököltt, akinek inditványára a közgyülés elhatározta, hogy a király születésenapja alkalmából Wlassics Gyula kultuszminiszter utján a közgyülés szerencsekivánatait a trón számolya elé juttatja. Az elnök jelentette azután, hogy *Pauál* Ferenc elhunyt tag tizezer koronát hagyott az alapnak. A tagok száma az elmult évben háromezerrel szaporodott s most már hétezernél több. Az alapszabályoknak *Bursics* Jenő előadó által inditványozott módositását a közgyülés elfogadta, majd néhány kisebb inditvány letárgyalása után a közgyülés véget ért. A közgyülés előtt az alap segitséget osztó bizottsága három főiskolai hallgatónak egyenkint 200, negyvennyolcnak 100—100 korona ösztöndijat, huszonhatnak pedig 100—100 korona segitséget szavazott meg. A Ferenc József Tanitók Házába a jövő iskolai évre az ingyenes helyre 10, a féldijas helyre 50, a kedvezményes helyre 9, az egészdijas helyre 85 és végre a fölemelt dijas helyre 18 főiskolai tanulót vettek föl.

— **A szegedi honvédzenekar karnagya.** A szegedi honvédzenekar volt karnagya, *Kerner* Jenő, az alábbi nyilatkozat közlésére kért föl bennünket:

Tekintetes szerkesztő ur! Szegedi és fővárosi lapokban rólam hirek jelentek meg, melyek szerint nekem a II. honvédkerületi parancsnokság *felsőbb* rendeletre a mult év november havában a beteg népdal-költő, Dankó Pista fölsegitésére a szegedi irók és hirlapirók által rendezett hangversenyen előadott magyar melodrámám négy üteme miatt fölmondott. E négy ütem a Kossuth-nótából való. Valamenyi lap a „bécsi-kéz" és osztrák szellemi intrikák áldozatának tüntetett föl. Azt is megirták, hogy a II. honvédkerület parancsnoksága megszavaztatta a tisztikart és elbocsátásom valamennyi szegedi és fővárosi ujság szerint a tisztikarra *próbamulasztás* ürügye alatt gyakorolt felsőbb nyomás következménye. Mielőtt a II. honvédkerületi tisztikarnak föltentésemet kimondó üléséről indiszkrét uton kiszivárgott okok cáfolásával foglalkoznék, kijelentem, hogy a fölmentésemről szóló *hivatalos* értesitésben fölöttes hatóságomnak nem volt bátorsága fölmentésem okait megjelölni. *Szeged*, 1903. augusztus 13. *Kerner* Jenő, a II. honvédkerület zenekarának karnagya.

— **Megszökött sikkasztó.** *Bródy* Mórnak a Szikszói Hitelintézet Részvénytársaság könyvvezetőjének évek óta az volt a vasárnapi szórakozása, hogy felrándult a fővárosba és e napot kártyázással töltötte. Természetesen veszitett és még természetesebb, hogy a veszteséget a hitelintézet rábizott pénzéből fedezte, mert nagy pénzekre játszott. Az intézet igazgatója ma rájött a sikkasztásra, a mikor már mintegy *tizenötezer* koronára szaporodott fel az elsikkasztott összeg. Rögtön megtették a följelentést a miskolczi rendőrségnél, de Bródy ennek neszét vette és Budapestre szökött. A miskolczi rendőrség táviratilag kereste meg a budapesti főkapitányságot, hogy Bródyt Izabella-utcai lakásán tartóztassa le. A detektivek azonban nem találták meg Bródyt és csak azt tudták megállapitani, hogy a tolvaj könyvvezető Ruttka irányába menekült.

— **Az uj tanév.** Az országos rabbiképző-intézetben az 1903—4-iki tanév szeptember 2-án veszi kezdetét. A beiratások, fölvételi- és javitó-vizsgálatok határideje szeptember hó 2-án és 3-án délelőtt 8—12-ig.

„THERAPIA-PALACE" Dr. Ebers Henrik főorvos szakszerű vezetése alatt. CIRKVENICÁN, Fiume mellett. Nyáron tengeri-fürdő. Télen hidegvizgyógyintézet. Egyetlen homokos tengerpart a Quarneróban. — Magyar konyha. — Magyar levelezés. — A tengerpart fövenye Kneipp kura.

— Küzdelem a víz ellen. Máramarosban veszedelem fenyegeti az akna-szlatinai sóbányát. A víz tudniillik, amely a bánya egy részét már amugy is tönkretette most az eddig szárazon maradt területeket is fenyegeti. A *Kunegunda-bányát* az édesvíz behatolása miatt már régebben üzemen kivül helyezték s rengeteg a kár, amit ez a kényszerü munkaszünet a kincstárnak okoz. Most aztán megindult a küzdelem a víz ellen. Gyönyörü mérnöki föladat vár megoldásra abban a munkában, amivel az emberi tudás meg akarja menteni a víz romboló hatalmával szemben a bányát. Hogy sikerül-e a munka, vagy nem, arról még korai volna beszélni. A veszedelemről és az azzal szemben kifejtett munkáról különben ezt irja az *Országgyülési Értesitő:*

Az akna-szlatinai sóbányában már évek óta bajt okoz a legnagyobb ellensége, az édesviz, amiért nagy kiterjedésü vizvédő és vizkutató munka volt és van most is folyamatban. Ugyanis a fönsikon a sótömeget, a természettől megvédett és körülövezett kemény kőzetet, az édesviz valahol áttörte és benyomult a sótömegbe, ahol rágó képességénél fogva a bányát veszedelembe sodorta és a külső fölület némely pontján omlást és szakadozást idézett elő. Ugy a véd5, valamint a viz után kutató munkát akna és tárna utján végzik. A főfigyelem és törekvés arra irányul, hogy a vizbetörésnek pontja lehetőleg a sótesten kivül tartóztassék föl és onnan legyen a viz elvezethető, még mielőtt a sóba bejuthatna. Amennyiben pedig ebben a sótömegben mozgó tetemes mennyiségü, évenkint közel egymillió köbméterre tehető édesviz minden valószinüség szerint a közel lévő Tisza-folyóból ered, kétségtelen, hogy az ellene folytatott küzdelem sem kisméretü, mindazonáltal kétségbeesésre vagy riadalomra nincsen ok. Az óvintézkedéseket minden irányban megtették. Hogy a Kunegunda-aknában a viz egyrésze betört, az oly körülménynek tudható be, amelyet a véges emberi ész némelykor megakadályozni képtelen. Mindamellett ennek a bányának vizmentése és ismét üzembe hozatala nincsen kizárva, ha sikerre vezet a folyamatban lévő vizkutató és vizelgátoló munka. E hónap elsején reggel nyolc órakor már harmadizben tört be a száztizennégyéves és 180 méter mély Kunegunda-bányába az édesviz. Az első betörés 1870-ben, a második 1882-ben és a legutóbbi most történt. Az első két esetben a vizmentesités elgátolás által történt és sikerült a bányát üzemképessé tenni s erős a remény, hogy ez most is sikerülni fog, ha a kutatás és vizimunka eredménynyel jár. A Kunegunda-bányát már hosszabb idő óta teljesen üzemen kivül helyezték, de ezáltal az akna-szlatinai sóbányászatnak sem termelő, sem sószállitó üzeme nem maradt vissza, mert a szükséges sóanyagot a viz nem sodorta veszedelembe. A kilencvenöt éves és száznyolc méter mély Ferenc-, valamint a kilencvenkilenc éves és kilencvennyolc méter mély Lajos-bányákban a müvelet akadálytalanul folyik. Sem Máramaros vármegye lakosságának, sem a sóvágóknak sorsa kockán nem forog, még akkor sem, ha a Kunegunda-bánya üzemét végleg megszüntetnék.

— Keresztény szociális kurzus. A második keresztény szociális kurzus most kezdődött a fővárosban. Mintegy hatszázan jelentek meg a kurzuson — a katholikus kör helyiségében — az ország minden részéből. A kurzus istentisztelettel kezdődött, amelyen dr. *Giesswein* Sándor apátkanonok, a Szent-István-Társulat elnöke mondott imádságot. Ott voltak *Várady* L. Árpád püspök, *Steinberger* Ferenc nagyváradi kanonok, lovag *Almássy* Jenő, gróf *Mailáth* József *Zelinka* János endrődi plébános, *Ember* és *Giesswein* tanárok, *Fieber* Henrik a Szent Endre-kollégium prefektusa, a budapesti, győri, kalocsai, szombathelyi munkásegyesü etek küldöttei, lovag *Majánovics* Tivadar, *Soós*, *Demján* szerzetes atyák, dr. *Helvey* Lajos, *Virágh* István kalocsai lapszerkesztő, *Vaszary* Mihály primási bányafelügyelő, dr. *Ernszt* Sándor országgyülési képviselő, *Wildfeuer* Károly, a keresztény szövetkezeti középpont igazgatója és még igen sokan.

Giesswein Sándor megnyitó beszédében a nemzetközi szocializmus és a keresztény szocializmus között való különbséget fejtegette. A nemzetközi szocializmus, ugymond, a Prokrusztett-ágyba akarja fektetni az embereket és olyan egyenlőséget akar, amely kiosit, nagyot egyaránt tönkretett. A keresztény-szocializmus mindenek javát akarja, mindenek jogának tiszteletbentartásával. A nemzetközi szocializmus monotóniát akar, a keresztény-szocializmus *harmóniát*. Gróf *Mailáth* József a keresztény-szocializmusról és a keresztény-szocialis kurzusokról értekezett, behatóan foglalkozván a kérdéssel. Terjedelmesen ismertette a német szocialista mozgalmakat, okaikat, belső természetüket és sikerük eszközeit és e mindig a népszeriüséget hajszoló szocializmussal szembeállitotta a keresztény-szocializmust, amely sohase rombol, mindig erkölcsnek és erőnek harmonikus együttmüködésére törekszik. Dr. *Helvey* Lajos a *falu védelméről* szólt, azzal a mottóval, hogy akié a falu, azér az ország. *Békefi* Elek igazgató-tanító az iskolamulasztók szigorubb ellenőrizetését, *Szkicsák* Ferenc tanitó a korcsmegrendszabályozását sürgeti. Gróf *Mailáth* József ezután a konferencia folytatását délutánra halasztotta.

— A párisi földalatti szerencsétlenség. *Párisból* jelentik, hogy az ottani lapok szerint tegnap délután a Metropolitain-vasut egyik vonatának lokomotivján a Place de Pigallen jelentéktelen tüz ütött ki, amely azonban mégis pánikot keltett. Baleset nem történt. — A *Petit Parisien* szerint a Metropolitain-vasut ama vonalrészén, melyen a nagy szerencsétlenség történt, befejezték a javitást, ugy, hogy a forgalom a legközelebbi napokban ott is megindul.

— Nem engedélyezett népgyülés. *Zsolnáról* táviratozzák: Zsolnán augusztus 20-ikára az iparosok népgyülést terveztek az *önálló vámterület* és az *általános választási jog* mellett. A gyülés engedélyezése ügyében beadott bejelentést ifj. *Rudnay* István zsolnai főszolgabiró azonban nem vette tudomásul azon alapon, hogy: „az iparkiállitás látogatására e napon tömegesen felránduló közönség a rendőrhatóság és személyzet rendészeti tevékenységét fokozott mérvben veszi igénybe s a népgyülés rendjének kötelességszerü fenntartására ereje nem marad.“ A népgyülés előkészitő bizottsága Zsolnán tegnap ülést tartott, melyen a főszolgabiró határozatát tárgyalták. Az ülés sajnálkozását fejezte ki a határozat felett s kimondta, hogy bár élhetnének felebbezés folytán törvényes jogukkal, de ezt az idő rövidsége miatt nem teszik, hanem más utat választanak a megtorlás módjára. Nevezetesen, az ipartestületben meginterpelálják az elnökséget, mely egyedül volt oka annak, hogy a gyülés nem vétetett tudomásul, félve attól, hogy a gyülésen szóvá teszik a zsolnai ipartestületi-vezetőség ügyeit. Az egész városban tárgyalják az esetet és várják a fejleményeket.

— Emerich Bugyi. Éz idő szerint Magyarországon — sőt ezáltal odaát is — az egész politikai helyzet azon fordul meg, hogy mennyiben akceptálják a katonai hatalmasságok s ezek között első sorban az udvar a közös hadsereg magyar részére vonatkozó nemzeti követeléseket. A legelemibb józanság azt diktálja tehát, hogy ne élesitsék ki katonáék éppen most az ellentéteket a magyar nemzet és a hadsereg között. A katona azonban nem az az ember, akinek a józanságára számitani lehet. A katonaság pedig nem az a testület. Ime itt a bizonysága ennek. Egy Bugyi Imre nevezetü 46. ezredbeli szegedi fiut megölt egy a lövőgyakorlaton eltévedt golyó. A katonaság persze gyönyörü temetést rendezett neki. Ha egyebet nem is, de temetni szépen tudnak katonáék. Elment a temetésre a brigadéros és a divizionárius is, az egész tisztikar, a legénység. Sortüzet adtak a sirja fölött s a banda szép szomoru nótákat játszott. Azonban a szegedi magyar fiu koporsójára az volt irva, hogy Emerich *Bugyi* s ami koszorut elhelyeztek a koporsójára, annak a szalagja mind német fölirást hordott. Még a legénységé is, pedig hát az alföldi legények magyarul mulatnak, magyarul gyászolnak. Aztán német felirásu keresztet szurtak le a sirja mellé — s most már valószinüleg brigadérostul, mindenestül együtt azt hiszik ezek az urak, hogy derekasan végezték a dolgukat.

— Egy apa rémtette. Lampl Jakab, a 72 éves öreg mészáros rendkivül népszerü férfiu volt a bécsi Ottakring kerületben. Mészárszéke a legnagyobb forgalmuak egyike volt hajdan Bécsben. Miután felesége meghalt, kedvesét, *Kroussa* Annát, ettől származott három gyermekével együtt magához vette. E három gyermek legidősebbje: *Ferenc* azonban csak bajt és bosszuságot okozott apának. Könnyelmü, léha é etmódot folytatott és az öregurral a legdurvábban bánt, ha nem adott elég pénzt neki. Nagy mészárszékét annyira tönkretette, hogy kénytelen volt azt feladni. Ekkor fivére üzletébe, szintén mészárszékbe adta a rossz fiut. Itt is az maradt, aki volt. Az öreg Lampl mind közelebb és közelebb jutott az anyagi romláshoz. Tegnap aztán végzetes tettre szánta rá magát kétségbeesésében. Délelőtt bement mindég késön kelő fia szobájába és halántékon lőtte, aztán magára emelte a gyilkos fegyvert. Mindketten szörnyethaltak.

— A szombathelyi kiállitásról. A szombathelyi kiállitás terjedelmére nézve legnagyobb és egyik legszámottevőbb csoportja a szombathelyi *Mayer-gépgyár vas- és fémöntöde-részvénytársaság* fényes kiállitása. A tornacsarnok egész udvarát elfoglalja és egy fővárosi országos kiállitáson is felülmnnek nemcsak izléses rendezésével, de gyártmányainak modern fejlettségével is. Gyönyörü vetőgépek, elegáns szénagyüjtők, benzinmotoros cséplőgépek, ekék, földmivési eszközök, borsatók tarka egyvelegben, az utóbbiak sorában egy óriási kétkosaras hidraulikus sajtó, amely 40 perc alatt 1000 liter szőlőt képes sajtolni. A cég egyik legszebb találmánya a benzinlokomobilos városi tüzfecskendő melynek hatása egyenesen bámulatot keltő. *Szélt* Kálmán, aki különben is a cég rendes vevői közé tartozik, megrendelt ott a kiállitáson egy benzin stabilgépet.

— Szerencsétlenül járt épitőmester. *Aradról* táviratozzák: *Aussprung* János épitőmester a vár melletti területen vadászott, amikoris egy ökörcsorda jött vele szemben. *Aussprung* egy ökör felé szaladt és a töltött fegyvert megforditva, azt ütni akarta. A puska elsült és *Aussprung* szíven találva holtan rogyott össze.

— Egy megvesztegetési affér. A megvesztegetési botrány izgalmain szerencsére átesett a mi közvéleményünk és az egész affér a maga megdöbbentő részleteivel ma már a történelemé, mint az a megvesztegetési merénylet, amelyet egy francia bankár intézett 1888-ban a tavaszszal elhunyt *Bovio* olasz képviselő, az irredentista mozgalom vezére ellen. *Boviot* 1879-ben szülővárosa, *Trani* a képviselőházba választotta, ahol csakhamar a legünnepeltebb szónokok közé küzdötte föl magát. Rettegett ellensége volt minden olasz kormánynak radikális elveinél fogva, annyival is inkább, mert az irridentista mozgalom éppen az ő agitálása folytán sok kellemetlenséget okozott a kormányoknak. De ékesszólása és fényes tehetségei a parlament elsőrangu tekintélyei közé is emelték és ezért fordult éppen ő hozzá a francia bankár, hogy egy 60 milliós kölcsönt közvetitsen Magliari miniszternél, felajánlván neki egy millió kétszáz ezer frank proviziót a kölcsön megkötése után.

Bovio erre 1888. december 5-ikén a következő levelet intézte a bankárhoz.

Uram! Egy nevével ellátott papirra irt levelében ön Párisból december 1-jén ezt irja nekem: „Volt szerencsém önt megismerni és hallgatni... Nem kérdezhetné meg Magliari miniszter urtól, vajjon az olasz kormánynak feltétlenül szüksége van-e ötven-hatvan millió kincstári bonnak rövid lejáratra való elhelyezésére és vajjon igaz-e, hogy annak realizálása Franciaországban meghiusult? Továbbá, mely árfolyamon óhajtaná azt a miniszter realizálni. Ha igen, akkor biztosithatom őt, hogy az esetre, ha az árfolyam elfogadható, az ön válaszától számitott nyolc nap leforgása alatt, az általa szükségelt 50—60 millió Rómába küldetik. Mint látja, ez egy igen komoly ügylet és a legszigorubb diskréciót követeli. Fáradságáért és közvetitéséért az ügylet megkötése után önnek egymillió kétszázezer franc áll rendelkezése.“

Ez a nekem tett ajánlat világosan mutatja, hogy ön látott és hallott engem, de nem ismert.

Hogy a fenti ajánlatot nekem megtehesse, meg kell önnek a nevemet mondania azoknak a bankároknak, akik Rómába fognak jönni és engedje meg, hogy ezt megtiltsam önnek, mert nincs semmim, amit megvédenem és örökül hagynom kellene, mint ez a nevet.

Megvédem e nevet, kevés szóval elmondva önnek a tényt és nyilatkozni fogok. A tény, bármiként szinezzük és leplezzük is, egyike azoknak, amelyeket az üzlet gyüjtőneve alá foglal az ember és amiről a képviselőknek sem a miniszterekkel, sem a kormánytól függő hivatalokkal és társaságokkal tárgyalni nem szabad. Nincs törvény, amely ezt elrendelné, de a rosszabb esetek nem azok, amelyek irásos szankciók alá tartoznak.

Ami engem illett, ön is, aki Nápolyban járt, mások is tudják, hogy én napról-napra tanitással és bölcseleti, mathematikai irodalmi munkásággal tartom fenn magamat és családomat. Ha munkám megadja nekem a függetlenséget, a millió reám nézve felesleges.

Ön azt irja, hogy Rómában teljes csendben fognak mindent elvégezni és nem tud majd a dologról senki semmit. Nem tudom-e majd én? Hát nem hordok-e lelkiismeretemben egy kodexet.

A bankárok az Alpok lábainál hagyhatják lelkiismeretüket és hazatérésük alkalmával megint érte mehetnek, de én mindig magammal hordom az enyémet, mert abban vannak az u olsó eszmények, amiket annyi csalódásból meg tudtam menteni. Ön azt irja, ez a közvetités egy jó polgár számára való munka és én azt mondom önnek, hogy a becsületes férfi munkája az, hogy ne cselekedjék semmi olyat, amit el kell titkolni.

És most higyje meg, hogy nincs nekem öntől sem kivánni, sem elfogadnivalóm. Ön nem fog találni egy olaszt sem, aki ne remélne jó viszonyt Franciaországgal, nem jövedelmező üzletek miatt, hanem közérdekből.

Az olasz demokrácia nem gazdag, szereti Franciaország dekorumát és szabadságát és nem engedi magát lealázni francia pénztől. Se én, se barátaim nem fogjuk az ön itt ismert és tisztelt nevét kimondani, de önnek kötelessége megmondania társainak, hogy Olaszországban fennen lobog a méltóság érzete és hogy ha egy nálunk nevelt olasz ifjunak választani kellene az osztrák járom és a francia pénz közt, egy pillanatig sem habozva, a járom alá hajtaná fejét.

Giovanni Bovio.

— Halálozás. *Klein* Bernát a közjótékonyság terén ismert fővárosi polgár, aki 1848/49-ben, mint honvéd végigküzdötte a szabadságharcot és köztisztelettel vivo t ki magának, tegnap délután Budapesten 88 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Az elhunytat fiának Király-utca 53. szám alatti lakásáról ma délután 3 órakor kisérik örök nyugalomra.

— **Tolsztojról — a szobalánya.** Tolsztojról annyit írtak már össze, hogy valóban nehéz róla ujat mondani. Tudjuk, hogy hogyan eszik, hogyan öltözködik, milyen a modora, melyek vallási és politikai nézetei, szóval, tudunk róla mindent. És ime, mégis hallunk most róla olyast, ami rendkivül érdekel és a mellett, hogy pikáns ize van, egészen az ujság ingerével hat ránk. Azt a nevezetes férfiut, ki ilyen hatást tud elérni Tolsztoj ismertetésével, Elbert *Hubbard*nak hivják és a büszke Albion vallhatja fiának. A derék angol a *Pall Mall Magaz*ban irta meg nevezetes cikkét, amelyben azzal hóditja meg a maga számára az olvasót, hogy nem azt mondja el Tolsztojról, amit ő gondol róla, hanem arról számol be, hogy a nagy orosz filozófusnak, illetőleg feleségének szobalánya mint vélekedik gazdájáról. Hát rendkivül — kicsinylőleg. *Hubbard*nak, aki megintervjuvolta, megvető ajkbiggyesztéssel jelentette ki, hogy az „ur" az ő szemében „nyers, goromba, parasztos, barátságtalan, modortalan és rendkivül ellenszenves ember". Kár volt — ugymond — Hubbardnak az ő falujukba fáradnia, mert olyan embert, mint az ő gazdája, minden falusi állomáson láthatott volna. A beszélgetés további folyamában egyszerüen nevetségesnek jelentette ki, hogy a gróf nem nyul a többi vendégnek feltálalt ételekhez. Parasztos öltözkedése nem egyéb szeszélynél, minthogy elég pénze van, hogy a legdrágább ruhákat vásárolja magának. És minthogy olyan sófel módon ruházkodik, a szegény grófné annál kevésbé utazhatik vele együtt, minthogy ő, Tolsztoj, mindég csak harmadik osztályu jegyet vált magának.

Szegény, szegény grófné, keseregte az érzékeny szivü szobacicus, bizony nagyon szomoru az ő élete. Ha valami ünnepélyre vagy társasestélyre megy, kisérőről kell gondoskodnia. Ha pedig *Szentpétervárra* utazik a gróf, akkor fiainak kell restelkedniök és egyéb dolguk sincs, mint hogy mentegessék édesatyjukat furcsa külsejéért és beszédmódjáért. De azért nem örült az öregur, mentegette később a szobalány gazdáját és nem is morcogós természetü. Ám ami emberszeretetét illeti, az csupa szinházi póz. És ami őt, tudniillik a szobalányt legjobban bosszantja, az, hogy a gróf nem törődik arcának ráncaival. Hiába kinálja neki a legjobb szert ellenük, megátalkodottságában nem fogadja el. Az is érdekes, ugymond a szobalány, ha vendégek vannak a háznál. Az asztal fején, fényes öltözékben a grófné ül. Mögötte állandóan egy intésére leső szolga áll, mig több más nesztelen lépésekkel hordja fel az ételt. Az asztal hosszában kifogástalan öltözékben a vendégek foglalnak helyet, az urak ragyogó fehér ingekkel, a hölgyek pedig csipkéről és gyémánttól boritva. Az asztal legvégén pedig — elmondani is szörnyüség — egy parasztruhába öltözött férfiu ül, kinek zubbonyát bőröv szoritja testéhez. Az ebéd kilenc ételből áll, ám Tolsztoj és leánya aki éppen ugy öltözködik, mint atyja, csak rozskenyeret és valami kása-féle ételt eszik. Bort és kávét a vi ágért sem innának.

Persze ezelőtt 35 évvel Tolsztoj ugyanugy élt, mint most felesége és gyermei. Ő szoktatta a grófnét a fényüzéshez. Megcsókolta karját, keblét és ő füzte hattyunyaka köré a rubineinket. Szépen öltözködött és csak azért élt, hogy tetszedjék férjének. Persze azóta nagyot változott a gróf — de felesége nem. Életmódja a legridegebb ellentétet mutatja Tolsztoj filozófiájához. De ő türelmes mások iránt és nem parancsol.

— **Házasság.** *Spinner* Lajos Cs.-Nyékről eljegyezte *Vosner* Herminát Dunaszerdahelyről.

— **Rendőr és polgárok harca.** Nagy verekedés volt ma este a Hajdu- és Országbiró-utcák sarkán. Egy rendőr és egy sereg polgárember tüztek össze s eddig még nem lehet tudni, hogy a véres verekedésnek ki volt az oka. *Vogrics* Manó napszámos az emlitett utcák sarkán lévő vendéglőben mu atott ma estefelé egy pár cimborájával. Jó kedvre, hangolva jöttek ki a kocsmából. Arrafelé teljesitett szolgálatot *Hegedüs* János rendőr, aki csendes viselkedésre figyelmeztette a tulságosan jókedvü társaságot. A dologból szóváltás támadt, majd a társaság nekitámadt a rendőrnek, aki kardot rántott s ugy védte magát. Ámde a kardot elvették tőle s egypár helyen meg is szurkálták. Eközben a társaság egyik tagja, Vogrics Manó, sulyos szurt sebbel maradt a harc szinhelyén. Társai azt állitják, hogy a rendőr szurta melibe zsebkésével. A rendőr azonban ezt tagadja s azt mondja, hogy nem is volt zsebkése. A sulyosan sebesült Vogricsot bevitték a Rókus-kórházba s a rendőrség ez ügyben meginditotta a vizsgálatot.

— **Öngyilkosság.** Ma éjjel egy órakor a Teréz-körut 21-ik számu házában a II-ik emeletről az udvarra vetette magát *Kampl* Rudolfné negyvenhat éves tolinagykereskedőné és nyomban meghalt. Idegbajától akart szabadulni és ezért kereste a halált.

— **Erkölcsös hadügyminiszter.** Hollandia hadügyminiszterének morális érzéke, ugy látszik, erősen ki van fejlődve, mert mindenképpen arra törekszik, hogy a tisztikar tagjai kifogástalanul viselkedjenek. Igy például rendkivül szigoruan jár el azokkal a tisztekkel szemben, akiknek szerelmi viszonyuk van. Mint *Amsterdam*ból jelentik, egy tisztet, aki az alatt a gyanu alatt állott, hogy férjes asszonynyal van viszonya ez távoleső garnizónba helyeztek át. A minap pedig ez történt: Hágában egy magasrangu katonatiszt vendéglőben leült egy kapitány elvált feleségével egy olyan asztalhoz, amelynél egy alantas tisztje ült. Ez a tiszt rögtön felállott az asztaltól, jelentést tett mire a hadügyminiszter értésére adatta a magasrangu tisztnek, hogy négy napon belül adja be a kérvényét nyugdijaztatása végett. Eddigelé nem igen volt szokásban az, hogy a hadügyminiszter az effélékről tudomást vett volna, hacsak nem nagyon szurt szemet az eset. De a humánus érzés is erős a hadügyminiszterben. Nemrégiben egy tisztet hadbiróság elé á.litottak, amiért rosszul bánt egy katonával. A lapoknak ez a hire óriási feltünést keltett, mivel Hollandiában a legnagyobb ritkaság, hogy a legénységgel rosszul bánjanak. Az olyan hadügyminiszter például, akinek a kormányzata alatt egy katona öngyilkosságot követ el, hogy fölebbvalói rossz bánásmódjától megszabaduljon, egyetlen hétig sem maradhatna tovább az á lásában.

— **A délisark felé.** *Stockholm*ból táviratozzák: A Nordenskjöld-féle délsarki expedició segitségére küldöt Fridtjov hajó ma innét elindult. Az expedició 23 tagja közül hat tudós, illetőleg tiszt. Az expedició vezetője *Gylden*, a svéd haditengerészet kapitánya. A hajó először Bremenhavenbe megy, ahol élelmiszereket vesz fel. Innét tovább mennek Pylmoutbba, Madeirába, Buenos-Ayresbe és a Tüzföldre, onnét déire a téli állomásba. A visszatérés legjobb esetben 1904. április havára várható.

— **Idők változása.** Eugénia császárné, aki Angolországból a Rivierára való utaztában, rendesen meg szokott állapodni Párisban, ismét Franciaország fővárosában időzik. Néhány nap előtt automobilon ránduit *St. Gratienbe*, hogy meg átogassa Matild hercegnőt. Ez alkalommal néhány polgár felismerte és „Eljen a császárné!" kiáltással üdvözölte. Oh, változékony népkegy. Máskülönben nagyon eltünik az egykori uralkodóné a tömegben. Még a vele egy szállóban lakók sem tudják mind, hogy ki az a „Pierrefonds grófnő" és aki az utcán látja amint egyszerü fekete rubájában, nehéz sétabotra támaszkodva botorkál tova alig sejti, hogy a fehérhaju és szomoru arcu asszony egykor császárné és a divat és elegancia királynője volt.

— **Harminczéves tüzoltói jubileum.** A szegzárdi önkéntes tüzoltó-egyesület tegnap ülte meg Szegzárdon fennállásának 30 éves jubileumát. Az ünnepély alkalmából a tüzoltóság szent misét hallgatott, utána pedig diszközgyülést tartottak melyen *Boda* Vilmos országgyülési képviselő elnökölt, aki elmondotta az egyesület történetét és felemlitette, hogy annak volt elnökei között vannak *Perczel* Dezső és *Simontsics* Béla belügyminiszteri tanácsos. A most is virágzó humánus egyesületet 1873-ban *Boda* Vilmos alapitotta s a volt 86 müködő tagból kivüle csak *Zsigmond* Ferenc és *Grosz* József élnek. A diszközgyülésen *Boda* Vilmosnak és két fenti társának 30 éves szolgálatukért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak és mellükre aranyérmet tüztek. Diszközgyülés után banket volt, délután pedig gyakorlatot tartottak a főgimnázium kétemeletes épületén.

— **Nyári mulatság és hangverseny.** A Hüvösvölgy és Vidéke Erdekelteinek Egylete 19-én, szerdán *Az Orvvadász Vigadó*ban jótékonycélu hangversenynyel egybekötött táncestélyt rendez. A hangversenyben közreműködnek: ifj. *Hets* Ödön, *Gadó* Pál *Ódry* Zuárd, *Ö. Keczery* Irén a Nemzeti Szinház tagja, *Sötér* Izabella operaénekesnő, *Matray* József a Magyar Szinház tagja, *Miklóssy* Gyula a Nyári Szinház tagja. A hangverseny 8 órakor kezdődik, éjjeli egy és két óra között társaskocsi indul a hangverseny helyéről.

— **Titokzatos mérgezés.** Az éjszaka egy óra tájban a Csömöri-ut 66. szám alá hivták a mentőket. *Becker* Ádám rézmüves 42 éves felesége, *Wink* Teréz őrjöngött a lakásában. Nagy fájdalmában fogával harapdálta a butorokat, tört, zuzott mindent. Amikor a mentő-orvosok megvizsgálták, konstatálták, hogy valami erős mérget ivott az asszony. Beszállitották a Rókus-kórházba, ahol reggeire a szerencsétlen meghalt. A titokzatos esetben a rendőrség meginditotta a vizsgálatot. Megállapitotta, hogy *Beckerné* már régebben betegeskedett és többféle orvosságot szedett be. Az asszony az éjszaka rosszul lett és kérte a leányát, Terézt, aki gyári munkásnő, hogy adjon be neki orvosságot. A leány az egyik orvosságos üvegből beadott a betegnek, aki az orvosságtól még rosszabbul lett ugy, hogy iszonyu fájdalmában őrjöngeni kezdett. A Rókus-kórnázban sem tudták megállapitani, hogy milyen méreg ölte meg az asszonyt, csak azt konstatálták, hogy gyorsan ölő méreg volt. A rendőrség most azt nyomozza, hogy hogyan került a méreg a beteghez. Valószinü, hogy valami végzetes tévedés történt. A holttestet felboncolják és a boncolás fogja megállapitani a halál okát.

— **Cirkusz.** A Sidoli-cirkusz fényes müsora keretében szenzációs sikerrel mutatkozott be *Smeele* boer-parancsnok és segédtisztje, *Levies* kapitány. A mülövészet és lasso-dobás terén brilliáns mutatványokat végeznek. A közönség a remek produkciókat a müsor egyéb számaival egyetemben zajos tapssal jutalmazza.

— **Földrengés.** *Zágrá*bból jelentik, hogy ott ma délelőtt nyolc óra 46 perckor északkeletről délnyugati irányu hullámszerü földrengést éreztek, amely harmine másodpercig tartott. Tiz órakor ismét erős földrengés volt.

— **Terényi Irma Budapesten.** Sokat emlegetett kalandornő érkezett ma Londonból Budapestre. Nem a maga jószántából jött hanem ugy hozták. *Terényi* Irma, akinek viselt dolgaival, váltóhamisitásaival sokat foglalkoztak az ujságok. Kiderült róla a többi közt az is, hogy négyszázötven forintos váltót hamisitott néhai gróf *Gyürky* Abrahám nevére. A hamisitás miatt körözö levelet adtak ki ellene és a bünös asszonyt Londonban el is fogták. A kiadás eljárása befejeztetvén, Terényi Irmát utnak inditották Budapestre, ahova ma érkezett meg. Még ma délelőtt dr. *Perémy* Gábor vizsgálóbiró elé állitották, aki vallatni kezdte, de a fogoly kijelentette, hogy nagyon fáradt ki van merülve és azért ma egy szót sem hajlandó vallani. A vizsgálóbiró nem is faggatta tehát tovább, de elrendelte előzetes letartóztatását.

— **Mérsékeltáru menettérti jegyek kiadása a Szent István-ünepnapra.** Az államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a magy. kir. Államvasutak, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemükben álló helyiérdekü vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mint a három kocsiosztályra nézve ugy a g ors-, mint a személyvonatokon Budapestre mintegy *30%-kal mérsékelt áru menettérti jegyek* adatnak ki. E menettérti jegyeket augusztus 16—20 napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órakban — valamennyi személyszállitó vonathoz (expresszvonatok kivételével) adják ki. A menettértijegyek *5 napig érvényesek*, oly módon, hogy a kiadás napját e só napnak számitva a visszautazást legkésőbb az 5. nap éjfél előtt meg kell kezdeni, megjegyezvén azonban, hogy a visszautazas legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakitásnak sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

— **A vizek állása.** A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint az ország keleti részén és az északi és nyugati határszélen jelentéktelen csapadék volt. Legtöbb Kőrösbányán esett, 15 mm. A *Duna* közepes vizállás mellett Passautól Steinig, Pakstól Mohácsig és Drenkovától Orsováig emelkedik, egyebütt apad. Passaunál a Duna tegnap óta 84 cm.-t áradt és a mai vizállás, áradó jelleg mellett, 379 cm. Budapesten a vizállás ma 289 cm., apadás tegnap óta 3 cm. A *Tisza* alacsony vizállásu, Csaptól Szolnokig emelkedik, egyebüt apad. A többi folyók alacsonyan állanak és apadó jellegüek.

— **Gyilkos katona.** *Eperjes*ről jelentik, hogy ott egy 67. gyalogezredbeli közkatona társát leszurta, aki azonnal meghalt. A gyilkost elfogták.

— **Tüzilárma a keleti pályaudvaron.** Ma este 6—7 óra között az a hir terjedt el a Kerepesi-utcán hogy a keleti pályaudvaron nagy tüz pusztit. A tüzőrségek egymásután robantak ki a pályaudvarra s a tüzoltóság nagy közönséget vonzott ki maga után. Az egész tüzilárma onnan eredt, hegy *Zala* Ferencné pénztárnoknő a lakásán benzinnel keztyüt tisztitott. Ekközben a benzin az égő gyertyától felrobbant s a lakás butorzata is tüzet fogott. A tüzoltóság azonban hamarosan eloltotta a jelentéktelen tüzet.

— **Rendőri hirek.** *Oricsek* Ede negyvenkétéves mészáros az éjszaka az angyalföldi menedékhelyen hirtelen meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — A gróf Haller-utca 52. számu *Neuburger*-féle táncteremben razziát tartott tegnap éjjel a rendőrség, amely alkalommal *kilencvenhat* fiatal cselédleányt és hat csavargót állitottak elő a főkapitányságon. — *Moró* Katalin huszéves cselédleány gazdájának, *Mayláth* Oszkár pénzügyi fogalmazó Üllői-ut 61. számu lakásán főbelőtte magát és meghalt. — *Wágner* Borbála huszéves szobaleány a Ludovica-Akadémia előtt marólugot ivott. A Rókus-kórházba vitték. — *Blaha* Mályás huszonötéves napszámos az éjszaka a Margithidról a Dunába ugrott, de még élve kimentették. A mentők a Rókus-kórházba szállitották.

(x) **A zentai kiállításról.** A most megnyilt zentai kiállitáson legnagyobb érdeklődést a *Morvai* (*Novák*) *G. A. szabadkai cementáru-gyárának* kiállitott tárgyai keltették. A gyár üzemének minden ágazata remek dolgokkal van képviselve. A miniszter helyettese, dr. Kovács Gyula miniszteri osztálytanácsos bemutatta a magának a kiállitót s rendkivüli megelégedését fejezte ki előtte a látottak felett. Ugyancsak ugy nyilatkozott a vármegye főispánja is, ki szintén bemutattatta magának a cég főnökét. A többi látogatók

is nagy gyönyörüséggel szemlélik a gyár kiállitott tárgyait: a remek szines mozaik a márványmozaik léposőket, a beton utcai csatorna-csöveket, melyek a gyár különlegességei s az efajta más gyártmányokat messze tulszárnyalják, Tartósság dolgában páratlanok a gyár cement-lapjai, melyeket 400 mázsás nyomással állitanak elő. Igey impozáns volt a vas-beton épületrészek kiállitása, melyeket a gyár — épp ugy, mint minden egyéb munkát is, tervszerint és legpontosabban készit. A gyár negyven munkást foglalkoztat nagy export üzlete van keletre, különösen Szerbia az, mely állandó rendeléseivel látja el a gyárat. A kiállitás parkjában vannak elhelyezve a beton utcai csatornacsövek 3 átméretben; e csöveknek az az előnyük, hogy könnyü módon helyezhetők el; igy egy nap alatt 100 folyóméter rakható le, ami a téglaból készült csatornaknál lehetetlen. A csövek utcai átjárók és országuti hidak alatt az ország több helyén — közmegelégedésre — vannak használatban.

(x) **Sztraka-féle Tannin-csokoládé** kitünő hatásu kis gyermekek és felnőttek *hasmenése ellen*. Egy darab ára 40 fillér. Kapható minden gyógyszertárban.

(x) **Páratlan kedvezményt** léptetett életbe a világhirü *Herkules-fürdő*. Erdeklődőknek készséggel ad felvilágositást az igazgatóság.

(x) **Kávé- és teakülönlegességek** Fratelli Deisinger cégnél kaphatók. Budapest, Királyi bérpalota. Vidékre közvetlen Fiuméból is szállitunk.

(x) **Fővárosi Orfeum.** A szombati és vasárnapi két első előadás az idei szezonban fényesen sikerült. — Az ezidei szezón első müsora nagyon jó. A két *Soustoff* mutatványai az akrobata tánc-müvészet terén egyszerüen bámulatosak, fiatal gyermekektől nem várna ilyen remek produkciót az ember. *Sterly* kisasszony francia excentrique, kinek — mint minden francia excentriquenek — kevés a hangja, de annál több kecsesség nyilvánul meg előadásában. Bájos megjelenésük van *Sarnotti* és *Vernois* kisasszonyoknak. *Viarnetta* kisasszony pedig, mintha csak arra született volna, hogy a szalmaözvegyek fejét elcsavarja. Kitünő légtornászok és egyéb artisztikai látványosságok töltik ki a müsor többi részét. A megnyitási előadásokon nagyszámu közönség volt jelen.

A bártfai Erzsébet-szobor.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, augusztus 17.

Erzsébet királyasszony 1895. julius havában három hetet töltött a bártfai fürdőben. Ennek emlékezetére a fürdő igazgatósága s a hazafias közönség diszes érczobrot állittatott a fürdő főterén a királyasszonynak. A Deák-szálióval szemben, ahol a királyné lakott, a szálló s az Erzsébet-kut között lévő parkos téren állitották föl a gyönyörü érczobrot, *Dondth* Gyula egyik legszebb alkotását. A remek szobrot tegnap, vasárnap délelőtt leplezték le nagy ünnepélyességgel a kormány képviselőjének, a fővárosból s az ország minden részéből odasereglett vendégeknek s a vármegye előkelőségeinek jelenlétében. Az ünnepélyen a kormányt *Zsilinszky* Mihály államtitkár képviselte, ki *Berzeviczy* Albert titkos tanácsossal, az ünnepi szónokkal együtt érkezett a fürdőhelyre s ott *Fraknói* Vilmos püspökkel, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjével együtt a vasutnál *Bárdossy* Jenő főispán, *Arányi* Dezső városi tanácsos és *Gerő* Pál fürdőgondnok fogadta.

Az ünnepélyt délelőtt tiz órakor istentisztelet előzte meg, amelyet *Korányi* esperes tartott fényes segédlettel. Mise közben *Joks* Irma, a müncheni opera tagja énekelt egyházi dalokat. Tizenegy órakor kezdődött meg a felvonulás a szobor elé, amely nemzetiszinü drapériával volt bevonva. A diszes fősátorban foglalt helyet a kormány képviselője, *Berzeviczy* Albert titkos tanácsos, *Bárdossy* Jenő és *Péchy* Zsigmond főispánok; külön sátorban helyezkedtek el a küldöttségek koszorukkal, a nagyszámu, tekintélyes fürdőközönség és külön a meghivottak. Az ünnepélyt az eperjesi 66-ik gyalogezred nyitotta meg a Himnuszszal, melyet állva hallgatott végig a közönség. Majd Bárdossy Jenő főispán, a szobor-bizottsag elnöke mondott beszédet. Elmondta, hogy Bártfa fürdő eddig is már kegyeletesen megemlékezett többször Erzsébet királyné látogatásáról: márványtáblával jelölte meg a házat, amelyben a királyné lakott s a forrást, melynek vize gyógyulást szerzett neki, Erzsébet-kutnak nevezte el. A királyné tragikus halála után a fürdő és vidék hazafias közönsége elhatározta, hogy a királynénak szobrot állit. A kegyeletes terv aránylag rövid idő alatt megvalósult: a gyönyörü érczobor készen áll, hirdetve a nemzet háláját és kegyeletét királynéja iránt.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után *Berzeviczy* Albert lépett az emelvényre s nagyhatásu beszéde alatt hullott le a lepel a szoborról.

A régi Bártfa hires iskolájának, ugy mond, megalapitója, Stickel Lénárd magiszter, szőlt Berzeviczy, a XVI. század zivataros korszakának küzdelmeiben azt mondta tanitványainak, hogy „ha a fák és kövek sirni tudnának, s az összes folyók könnyárakká változnának, Magyarország sirhalmait tulhaladni akkor sem tudnák". Ez a mondás illett arra a gyászra, melyet Erzsébet királyné megrendiitő halála borított hazánkra. Nincs semmi tulzás benne, csak őszinte, ösztönszerü kifejezése az érzelmeknek, ha azóta nálunk száz meg száz helyen igyekeztek valami emlék-jelben, valami elnevezésben, valami alapitásban örökiteni meg azt a nevet, mely a mig magyar él, élni fog ennek a hazának minden talpalatnyi területén. Mi mindnyájan, akiket valami kötelék fűz ehhez a helyhez, ehhez a vidékhez, ugy éreztük, hogy Bártfa sem maradhat látható emlékjele nélküli azoknak a történetére mindenkorra fényt vető napoknak, melyeket megdicsőült királyasszonyunk itt töltött.

Vannak történeti tények, amelyek semmi külső eseményben meg nem jelölhetők, amelyekről semmi okmány nem szól, amelyeket a történetirók talán bebizonyithatatlanoknak fognak találni, de amelyek kiirthatatlanul élnek egy egész nemzet hitében, érzelmében s épp ezért igazabbak minden okmányokkal igazolt állitásnál. Igy például magyar emberrel szemben könnyebb a napot letagadni az égről, mint szivében kioltani azt a hitet, meggyőződést, hogy Erzsébet királynénk szeretete a magyar nemzet iránt volt a varázserő, mely a legjobb király (Éljenzés) atyai szivét és egy sokat szenvedett, felismert nép érzelemvilágát egymáshoz közelebb hozva az engesztelődés és béke nagy müvét dicsőséges befejezésre juttatta. (Lelkes éljenzés és taps.)

Azt mondtam, hogy a trónon milliók örömeinek és milliók szenvedéseinek vált részesévé. Nem lett volna oly igazán *nő*, mint a minőnek kora ismerete, ha szive őt nem inkább a szenvedők felé vonzotta volna. És a mikor ő jött, magyar hazánk volt a legnagyobb szenvedő, melynek panasz-szava hozzá fölhatott. Valami mélyen fekvő eleme lelkivilágának vonzotta őt nemzetünk nyelvéhez, zenéjéhez, költészetéhez; ezekből megértette azt is, aminek magyarázata nehezen talál utat a trónok zsámolyához; és mert megértette, megszerette nemzetünket és szeretetének rajongó hódolat lett jutalma, rajongó hódolat, amelynek lángja most az emlékezet oltárán lobog és fog lobogni a váltakozó nemzedékektől lankadatlanul ápolva. (Éljenzés és taps.) Ennek az érzelemnek a lángjánál ünnepeljük mi is Erzsébet királynénk emlékét. Ünnepeljük egyesülve érzelemben azzal, akinek nagy szivén az ő halála a legsulyosabb sebet ejtette, dicső királyunkkal (Éljen a király!); ünnepeljük egyesülve minden jó hazafival és minden emberrel, akit egy a sorstól a trónra helyezett fenkölt lélek pártfogásának dicsősége, gyásza és tragikai kimenetele rokonérzéssel tölt el; ünnepeljük abban a hitben, hogy nemcsak érca akja és emléke marad közöttünk, de szelleme sem fog elhagyni, védő, pártoló, szerető szelleme őrködni fog továbbra is e sorsüldözött nemzet, e vértől ázott magyar föld fölött, ahol az ő emlékezete áldva lesz mindörökké.

Nagy éljenzés és taps hangzott fel *Berzeviczy* gyönyörü beszéde után, majd *Bornemissza* Gaby szavalta el nagy lelkesedéssel Farkas Imre költeményét. Ezután a koszoruknak a remek kivitelü szobor talapzatára való elhelyezése következett. A Tudományos Akadémia koszoruját *Viskovszky* Viktor, a kassai VI-ik hadtest parancsnokságáét *Trnka* tábornok, Sárosmegye törvényhatósága nevében *Tavy* József alispán, Abauj-Tornamegye részéről *Péchy* Zsigmond főispán, Eperjes város nevében *Podhorányi* Bálint polgármester, az Eperjesi Széchenyi-Kör részéről dr. *Valentini* Izsó a bártfai hölgyek koszoruját *Bárdossy* Istvánné, a sárosvármegyei községi és körjegyzők egyletének koszoruját *Csekanyák* Béla, a jegyző-egylet elnöke, a bártfai Vörös Kereszt fiókegylet nevében *Tahy* Istvánné, az egyetemi ifjuság koszoruját *Zsembery* István, az Általános Egyetemi Segitő Egyesület és az Egyetemek Kőrház-Egyletének elnöke, Bártfa város nevében *Rhódy* Alajos polgármester, a bártfai fürdőigazgatóság nevében pedig csetei *Herczog* Mór Lipót helyezett diszes koszorut a szobor elé. *Bárdossy* Jenő szoborbizottsági elnök zárobeszédében átadta a szobrot Rhódy Alajosnak, Bártfa polgármesterének s ezzel a Szózat eléneklése mellett véget ért a hazafias kegyeletü ünnepség.

Délben háromszáz teritékü lakoma volt a nagyszállóban.

SZINHÁZ, ZENE

** **Az Éjjeli menedékhely jubileuma.** Alig másfél hónap alatt érte meg huszonötödik előadását a Budai Szinkörben az *Éjjeli menedékhely*. Ha semmi más, ez az egyetlen körülmény is meggyőző bizonyiték a budai előadás kitünősége mellett. Mert kőszinházakban is elég ritkaság az ilyen jubileum, a budai szinkörben pedig, ahol számolni kell az állandó budai közönségnek változatos müsorra való jogos igényeivel, páratlanul nagy és igaz sikernek kell lennie, hogy negyvenöt estéből huszonötöt merjenek kihasitani mindig ugyanegy darab előadására. De hiszen ezt a páratlanul nagy sikert nem is kell most utólag igazolni. Zsufolva volt a szinkör az *Éjjeli menedékhely* valamennyi előadásán és kétségtelenül zsufolva lesz a *Népszinház* is, ahová most tizenkét estére a darab és az előadás átköltözik. A vasárnapi jubiláris előadás egy kis házi ünnepségen kezdődött. Hét óra után az egész személyzet a szinpadra gyült s mikor egy küldöttség a szinpadra hozta *Krecsányi* Ignácot, a fáradhatatlan direktort és rendezőt, előbb *Palógyi* Lajos, majd *Szirmai* Imre intézett hozzá ünneplő beszédet. Azt a bátor és lelkes embert dicsőitették benne, aki *Gorkij* remekének betanitásával és előadásával tartalmat adott egy egész szinésztábor ambiciójának és példát mutatott, hogy komoly akarat és a hivatásnak mélységes szeretete mekkora müvészi feladatok megoldására képesit. Aztán a társulat hölgytagjai gyönyörü albumot nyujtottak át az ünnepeltnek, az *Éjjeli menedékhely* legszebb jeleneteiről csinált fölvételekkel s az összes szereplők arcképeivel. Külön nyujtották át Krecsányinak Molnárné *Kocsisovszky* Borcsa babérkoszoruját. *Krecsányi* Ignác nem adta a meghatottat, vidáman köszönte meg az ünneplést, fölparcellázta a nagy elismerést, hogy kiadja belőle a megillető részt a sajtónak, közönségnek, és müvészeknek, aztán intett az ügyelőnek, hogy kezdődjék az előadás. S az egész társulat lelkes éljenzésén keresztülhangzott a csengő szava: kezdődik az előadás. A jubiláris előadás közönsége aztán folytatta az ünneplést. Megtapsolta és virágokkal halmozta el a szereplőket, (elmés gyümölcsöskosarat kapott *Krecsányiné*, aki a kolát játszsza), a felvonások végén pedig az összes szereplőkkel együtt kitapsolta a derék igazgatót is, aki régi kedvence a budai közönségnek.

** **Népszinház.** *Krecsányi* Ignác budai szintársulata csütörtökön kezdi meg a Népszinházban 12 estére terjedő vendégjátékát. Szinrekerül *Gorkij* Maxim *Éjjeli menedékhely* cimü szenzációs drámája. Krecsányiék összes előadásaira jegyek már válthatók a Népszinház elővételi pénztáránál és a szinház jegyirodákban.

** **Uránia Szinház.** Az *Uránia Szinház* müsorán e hó 18 ától kezdve szenzációs darab fog szerepelni. *Strausz* Adolf, keleti akadémiai tanár, az ismert orientalista, már a tavaszszal feldolgozta Szerbiát, s müvének keresetlenül is szenzációs jelleget kölcsönzött a nyáron lefolyt királytragédia. Az Uránia az összes képeket a helyszinén vétette föl és husz mozgófényképet készitetett. Strausz Adolf a juniusi izgalmas heteket Belgrádban töltötte és amit megirt, az a királytragédia hiteles története. Sorban meg fognak jelenni az Uránia nézőközönsége előtt s a véres éj szereplői és látni fogjuk a konak összes helyiségeit, amelyekben a rémes tragédia lejátszódott. Mozgófényképek mutatják be Karagyorgyevics Péter bevonulását, a katonaság felvonulását, a királyt a templomba menet és jövet, végül a csapatszemlét.

** **Országos dalosverseny.** Az Országos Magyar Daláregyesület augusztus 20-ikától 24-ikéig *Temesvárott* országos dalárversenyt rendez. Az Országos Magyar Daláregyesü et kötelékében álló tagegyletek közül 28 dalárda fog ez alkalommal versenyezni, 30 dalárda pedig képviseletileg vesz részt. Körülbelül 1500—2000 dalos jelenik meg az országos ünnepen. Már ebből a nagy számból is előre következtethető, hogy nagyszabásu lesz a temesvári dalünnep, amelynek kiváló jelentőséget kölcsönöz az is, hogy a délmagyarországi különböző nemzetiségi dalárdák szintén képviselve lesznek és a versenyprogrammon kivül fel is lépnek az ünnepségek folyamán. Kétségtelen tehát, hogy a temesvári országos dalárverseny nemcsak a magyar dalnak, de a magyarságnak és a testvériesen nemzeti érzületnek is ünnepe lesz. A Daláregyesület az országos dalünnep alkalmából Temesvárott a városi Vigadóban 21-én és 22-én reggel 8 órakor ünnepi közgyülést is tart.

** **Budai Nyári Szinház.** A Budai Nyári Szinházban holnap kedden lesz az *Éjjeli menedékhely* huszonhatodik előadása. Szerdán Sugár Aranka vendégfellépésével *A koldusdiák* kerül szinre. Csütörtökön Sziklay Kornél és Sugár Aranka fellépésével *Orpheus az alvilágban* cimü operette van müsoron. Szombaton *Sziklay* Kornél és *Hegedüs* Ferenc vendégjátékával Milöcker szép zenéjü operettje *A viceadmirális* kerül szinre először.

** **Az uj londoni Gaiety szinház.** A régit tudniillik utrendészeti szempontból le kellett bontani s nem messze régi helyétől gyors tempóban épitik az uj Gaiety-szinházat. Kétszáznegyven munkás dolgozik rajta éjjel nappal s tervében az a leginkább figyelemreméltó, hogy a modern követelményeknek a legteljesebb mértékben akar megfelelni az uj szinház. Rendkivül kényelmes lesz, ugy, hogy a közönségnek két percre sem lesz szüksége arra, hogy távozzék belőle, szellőzőkészüléke, amely a menyezeten át fog működni, a leggyorsabban szabályozza majd a hőmérsékletet hüvösre, vagy melegre. Ami még egyes részleteket illet, a nézőtér szine almazöld, rózsaszin és arany lesz, tizenkét páholyt épitenek benne, a királyi páholynak lesz egy szalonja a király, s egy budoárja a királyné számára. A szinház összes helyeiről jól lehet majd a szinpadra látni, ami természetesen a legelső feltétele egy szinház nézőterének.

** **Városligeti Szinkör.** A király születése napja alkalmából a Városligeti Szinkörben az egész személyzet közreműködésével a *Himnuszt* és az *Éljen a király* ünnepi tablót adják elő. Utána a *Pesti nők* cimü sikeres ujdonság kerül szinre.

** **Művészesték.** Fényes sikerü művészestét rendeztek 12-én *Késmárkon* a Rákóczi-kor három késmárki vértanuja, Kray, Lányi és Topperczer emlékszobra javára. Dr. *Váradi* Antal ez alkalomra irt magas szárnyalásu költeményének előadásával nagy lelkesedést keltett. Két leánya, *Váradi* Aranka és Ilike művészi szavalatával a közönség a jig tudott betelni. *Kordin* Mariska két számban is ragyogtatta erőtelies szoprán*ját*. *Stoll* Károlyné *Szende* Anna kurucdalok szívhez szóló interpretálásával aratott nagy sikert. *Grosz* Ernő Beethoven Es-dur sonatáját önálló művészi felfogással adta elő.

Faludy Antal és *Abonyi* Gyula a Nemzeti Szinház tagjai lellei nyaralásukból átrándultak *Lengyeltóti*ba s ott *Faludy* Antalné és a helybeli társaság közreműködésével fényesen sikerüit művészestélyt rendeztek. A közönség zajos tetszésnyilvánitása kisóretében adtak elő egy kis francia virjátékot a *Mézeshetek utan* cimen, továbbá a *Hajótörött* és az *Ongyilkos* c mü monologokat. Végül Faludyné szava t lelkes tapsok mellett. — Másnap a Nemzeti Szinház tagjai a Berzsenyi családtagok kiséretében kivonultak a szomszédos Miklára, megkoszoruzni *Berzsenyi* Dániel sirját. Emlékbeszédet *Molnár* László tartott. Berzsenyi Sandor a nagy költő élő unokája az ünnepély után az egész társaságot magyar vendégszeretettel fogadta az ősi Berzsenyi-kastélyban.

** **Vidéki szinészet.** Dr. *Janovics* Jenő jeles szintársulata augusztus 1-je óta a közönség nagy pártolása mellett müködik a *hódmezővásárhelyi* szinkörben. Legutóbban a *Bacsányi* cimü drámát mutatták be nagy sikerrel. A közönség sokat tapsolt a szereplőknek. *Hetyey* Aranka Krisztinát művészi szinvonalon álló alakitásban mutatta be. Mellette kiválóak voltak: László Gyula, Leövey Leo, Mészáros, Mezei Péter, Pataki József és Czakó Gyula. — Gorkij *Éjjeli menedékhelye* kerül szinre szerdán és csütörtökön a *kaposvári* szinházban, hol julius 8-ika óta *Nádasy* József pécsi szintársulata játszik a közönség élénk érdeklődése mellett. Az előadás gondos és minden izében művészi volt. Különösen kitüntek: Hidvégi, Ferenczy Frigyes, Gonda, Hatvani Sátrány, Kardos, Sajó, Radványi, Angyal Ilka, Hatvaniné és Komlóssy Ilonka. E héten *Tapolczai* Dezső a Vigszinház művésze fog vendégszerepelni három estén át.

FŐVÁROS

(*) **Budaiak a Népszinházban.** A Krisztinavárosi szinkör társulata augusztus 20-tól 31-ig a Népszinházban tizenkét előadást szándékozik adni. A népszinházi bizottság ennek hozzájárult, de egyszersmind elrendelte a szinháznak tüzbiztossági szempontból való megvizsgálását. A vizsgálat *Komlódy* Gyula tanácsjegyző vezetésével augusztus 19-én délután hat órakor lesz.

(*) **A hordárok kérése.** A hordárok, tudvalevőarra kérték a tanácsot, hogy engedje el nekik az elért tiszta jövedelem után a szegénypalap javára eddig fizetett egy száza ékot. E kérésüket azzal okolták meg, hogy a jövedelmük egyre csökken, a kiadásuk pedig folyton növekedik. A számvevőség, amelynek e kéréséről véleményt kellett mondania, azt javasolja a tanácsnak hogy teljesitse a hordárok kérését.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Elitélt horvát zendülő.** *Zágrábból* táviratozzák: A törvényszék ma tárgyalta *Vogrin* István ügyét, aki a májusi zendülés alkalmával kődobással megsebesitette dr. *Günthner* Iván rendőrkapitányt. A biróság a vádlottat *öt hónapi sulyos börtönre* itélte.

§§ **A báró ur látogatásai.** Előkelő ur látogatásáról értesült ez évi március hó 6-ik napjaiban Ha mos János polgármester, amikor hazament nivatalából. A cselédség jelentette neki, hogy előke ben öltözött, monokli s ur jelent meg Erzsébetkörüti lakásán s a szobalánynak átadva névjegyét, amelyen a hétágu korona alatt báró *Podmaniczky* Pál név volt olvasható. Amikor az előkelő idegen meghallotta, hogy a polgármester nincs otthon, tintát s tollat kért, hogy levelet irhasson neki. Az inas bevezette az idegen urat a polgármester dolgozószobájába s nehány percre magára hagyta Ezidő alatt az előkelő ur feltörte a szoba szekrényeit s egy csomó ezüstneműt zsebredugott. Azután egy korona borravalót nyomott a szobalány kezébe s eltávozott. Amikor a polgármester hazaérkezett, nyomban észrevette a lopást s megtette a feljelentést az állitólagos báró ellen. Ezzel egyidejüleg egész sereg hasonló tartalmu panasz is érkezett a rendőrséghez a tolvaj ellen, aki a változatosság okáért némely helyen báró Orcaynak, dr. Bokornak és hirlapirónak is mondta magát. A károsultak között volt dr. Nékám Lajos főorvos, dr Friedrich orvos, dr. Lanczy Gyula orvos, dr. Vincze Zsigmond orvos, Lichtenegger Győző tanár, dr. Morvacsik Ernő egyetemi tanár, dr. Jordán Ferenc főorvos, dr. Bálint Dezső orvos stb. A rendőrség csakhamar kideritette, hogy az áll báró *Bokor-Breuer* Oszkár nevü foglalkozásnélküli egyén, aki mikor már égni érezte lábai alatt a talajt, Fiumába szökött. Itt is folytatta régi mesterségét a szélhámoskodásokat, de rajta vesztett és ellogták. — A törvényszék a veszedelmes szélhámost, aki egy időben már az őrültek házában is volt, többrendbeli lopásért, csalásértés sikkasztásért *kétévi börtönre* itél e. A kir. tábla azonban ma végzésileg hatályon kivül helyezte az elsőbiróság ítéletét s elrendelte Bokor-Breuer Oszkár elmeállapotának törvényszéki orvosszakértőkkel leendő megvizsgáltatását.

§§ **Végrehajtott kereskedelmi és ipari alkalmazottak.** Nem ritkán fordul elő, hogy birósági rendelkezés folytán kielégitési végrehajtás vezettetik valamely ipari, kereskedelmi alkalmazott (tanonc, segéd, munkás) ellen és annak során letiltatik az alkalmazottnak a munkaadó iparossal, kereskedővel szemben fennálló követelése. Ha a munkaadó iparos, kereskedő a letiltott követelést sem a végrehajtónak ki nem fizeti sem birói letétbe nem helyezi, a biróság az 1881: LX. törvénycikk 124. §-a alapján ügygondnokot ügyvédet rendel ki a végett, hogy a letiltott követelést a végrehajtó követelése erejéig a munkaadó adósiól esetleg per utján is hajtsa be. Ezen behajtástól kifolyólag többizben hatásköri összeütközés esete merült fel a biróság és az iparhatóság között. A kereskedelmi miniszter ezévi augusztus 4-én valamennyi másodfoku iparhatóságnak kiadott rendeletével — a miniszter tanácsi előzetes határozata alapján — kimondotta hogy ha birói rendelkezés folytán kielégitési végrehajtás vezettetik valamely ipari, kereskedelmi alkalmazott (tanonc, segéd, munkás) ellen és annak során az alkalmazottnak a munkaadó iparossal, kereskedővel szemben fennálló követelése letiltatik, *a letiltott követelés behajtása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.*

§§ **A bosszu.** Pár hónappal ezelőtt az Auergázizzófény-részvénytársaság panaszára a budapesti büntetőjárásbiróság szabadalombitorlásért 300 korona pénzbüntetésre itélte a Durable részvénytársaság volt vegyészét *Kohl* Györgyöt. Módlelett boszantotta ez a büntetés Kohlt s ugy állott bosszut a Durable részvénytársaságon, hogy ennek kereskedelmi igazgatóját, Kádár Izsót sértő tartalmu körleveleiben megrágalmazta. Kádár panaszt emelt Kohl ellen becsületsértés és rágalmazás vétségeiért. Ma tárgyalta ezt az ügyet dr. *Farkas* Gyula kir. járásbiró. A tárgyaláson a vádlott beismerte hogy csakugyan ő irta és terjesztette a sértő tartalmu s a panaszos által a biróság előtt felmutatott körleveleket. Egyben pedig visszonvádat emelt Kádár Izsó igazgató ellen azért, mert ez dr. Pollák Illésnek megmutatta a Kohlra vonatkozó törzskönyvi kivonat hiteles másolatát, amelyből kitünik, hogy Kohl nem kevesebb mint 11 izben volt már büntetve, többek között csalásért is. A viszonvádra nézve bejelentett tanuk kihallgatása végett a biró a mai tárgyalást elnapolta.

A Humbert-pör.

— A *Budapesti Napló* távirata. —

Páris, augusztus 17.

Kéinapi szünet után ma délután tovább folyt a Humbert-pör végtárgyalása. Humbert Terézen megláttszott, hogy ki van merülve. A fogház-orvos folyvást mellette van; dicsekedhetik azzal, hogy megnyerte a nagy Teréz kitüntető bizalmát.

Az első tanu ma *Dumont* a Rente Viagère egykori pénztárnoka, aki a többek közt a következőket mondotta:

— Május hó 7-én, aznap, amikor a Humbert-család Madridba utazott, *Daurignac* Emil, aki az egész üzletet vezette, elvette a pénztárban levő összes készpénzt, 22.000 frankot; azt mondotta nekem, hogy a járadék-tulajdonosokat ki akarja elégiteni. Azonkivül elad am 20.000 franknyi cimleteket is és az összeget szintén neki szolgáltattam ki.

Humbert Teréz: Mint mindennap!

Elnök: Ne szólion közbe!

Daurignac Emil: De hiszen az tény, hogy mindennap eladtak cimleteket és az esedékes járadékokat kifizették.

Elnök: Hány pénztára volt a Rente Viagèrenek?

Dumont: Oh, kettő volt, de az egyik a Humberték palotájában volt.

Elnök: És mennyit fizetett ki a járadékok fejében.

Dumont: Körülbelül egy millió frankot.

Humbert Teréz: És ugyebár, az esedékes járadékokat mindig kifizettük?

Dumont: Oh igen, rendesen.

Humbert Teréz: Uraim, fáradt vagyok, kérem, legyenek iránt am elnézéssel. (Az esküdtekhez) A vállalat milliókat jövedelmezett, igazán elsőrendü üzlet volt. Én nem értek a jogtudományhoz, az én jogi tudományom a lelkiismeretem.

A következő tanu, *Vacher*, a csődtömeggondnok, aki elmondja, hogy a passzivák 6 millió frankot tetek ki s ugyanannyit értek az aktivák.

Humbert Teréz: Nyilvánvaló tehát, hogy én mindenkit kifizettem volna, ha nem bántottak volna engem.

Most egy *Laret* nevü törődött aggastyán áll a birák elé fehér zubbonyban; a szegény ember 7000 frankot adott Humbert Teréznek.

Grenet festőművésznő 4000 frankkal vett részt az alapitásban.

Majd *Boussac* kárpitost hallgatták ki. Az elutazás napján délután 5—6 óra közt Daurignac Romainnel együtt papirokat égettünk el. Ez egy óra hosszat tartott. Azt hiszem, üzleti papirok voltak.

Elnök: Nem voltak azok közt járadék-cimletek?

Tanu: Nem tudom, mik azok.

Humbert Teréz: Mi volt a véleménye felőlünk?

Tanu: A legnagyobb tisztelettel viseltettem önök iránt.

Francs biztos előadja a Humberték menekülése tárgyában általa folytatott vizsgálat adatait és a madridi elfogatás történetét.

Ezután *Humbert* Teréz kijelenti, hogy 1902. május 8-án Bordeauxban volt, hogy a buffetben bizonyos személyiséggel találkozzék és járadékcimletekért táviratozzon, mert ezek mindig Párisban maradtak. (Mozgás és szenzáció a közönség körében.) De ez a személy Madridba utazott és ekkor ő anélkül, hogy sokat fontolgatott volna, szintén Madridba ment. Teréz hangoztatja, hogy nem hagyta volna el Párist, ha nem hitte volna, hogy oda ismét nyomban visszatér, mert ő semmitől sem fél és nem kalandornő, mint az ujságok állitják. Madridban az a személy, akinek utasitást kellett volna kiadnia, hogy a cimleteket küldjék vissza Parayre és Frigyes kezéhez, ezt esdeklései dacára megtagadta, mert a Humbert-család összes tartozásait olesőn össze akarta vásárolni. Nos tehát, kiáltja *Humbert* Teréz, *ha a Crawfordok nem jönnek ide* hogy megmondják az igazat ha nem adják elő az engem illető cimleteket, *mindent meg fogok mondani*, mihelyt az államügyész beszélt. *Humbert* Teréz hozzáteszi hogy Madridban nem rejtőzött. Párisba nem tért vissza, mert ott mindenkit elfogtak. Madridban lépten-nyomon találkozott két egyénnel, akik Párisból való elutazásától fogva követték őt. Pate-Notre francia nagykövettel is többször találkozott, miközben ez üdvözölte őt. A kormány mindig tudta, hogy hol voltak.

Humbert Frigyes megerősiti neje állitásait.

Daurignac Romain hevesen kikel ama spanyol ügyvéd ellen, aki őt és vádlottársait elárulta, hogy megkapja a kitüzött dijat. E nélkül soha sem fogták volna el őket. A védők kivánságára ezután kihallgatták *Leydet* vizsgálóbirót, aki azonban a hivatalos titoktartásra hivatkozik, ami ellen Labori védő tiltakozik. Néhány más tanu kihallgatása után a tárgyalást félbeszakitották.

A tárgyalás ujból való megnyitása után *Lepine* rendőrfőnököt hallgatták ki aki azt mondja, hogy nem emlékszik rá, hogy Humbert Teréz nála látogatást tett volna és felkérte volna őt, hogy az Avenue de la Grande Armeen levő lakását, ahol állitólag nagy vagyona van, őriztesse. Elmond a azután, hogy midőn hallotta, hogy Humbert Teréz egy nagy ujságot akar alapitani, megtagatta őt, hogy egyik barátját ajánlja a lap vezetésére. A tárgyalás további folyamán *Humbert* Teréz kijelenti, hogy Madridba való elutazása előtt elégetett iratai oly levelek voltak, amelyeket több politikussal váltott, midőn egy nagy kaszinó számára helyiségeket szándékozott bérelni.

Ezután kihallgatták a védelem tanuit. *Lefevre* azt mond a, hogy az ő atyja, aki jegyző volt Valenciennesben, nagy bizalommal viseltetett Humberték iránt. *Duret*, a Girard-bankház felszámolója azt mondja, hogy Humbertékkal 4 ½ millió összegü üzleteket bonyolitott le. Renault, a számszék volt elnöke, elmondja, hogy 1892-ben Humbert Gusztáv örömét fejezte ki előttem alölött, hogy a semmitőszék döntése következtében az ő gyermekei lettek a Crawfordok hagyatékának urai. Több más tanu semmi érdekeset nem mond. Az *elnök* ezután Humbert Frigyeshez a végrendelet ügyében intéz különböző kéréseket, mire ez azt válaszolja, hogy ő semmiről sem tud és nem foglalkozott az ügygyel.

Az *elnök* ugyane kérdéseket intézi *Humbert* Terézhez is, aki arra a megjegyzésre szoritkozik, hogy anyja azt mondta neki, hogy egy nap igen gazdag lesz Azután összefüggéstelen mondatokban ujból kijelenti, hogy a milliók el fognak jönni és ha nem jönnek, meg fogja nevezni a Crawfordok valódi nevét akikre az emlitett milliókat két bőröndbe zárva rábizta. A Crawfordok hét vagy nyolc éven át megtévesztették őt. Végül kijelenti, hogy a Crawfordokat utoljára Madridban látta. A tárgyalást azután holnapra halasztották.

SPORT

*** **A budapesti polgári lövőházban** tegnap tartott díjlövészeten a következő céllövők nyertek dijakat: I. A 150 m. távolságu rendes céltáblán 20 lövés közül legtöbbet talált: *Wirth* Károly, *Jellenek* Antal. *Euchs* Márton, *Jiraschek* A., *Kormos* Gyula. II. 150 méter távolságu rendes céltáblán középlövésekre: *Vándory* József, *Arnold* Robert. *Rátonyi* Zoltán. III. A pisztolycéltáblán legtöbbet talált: *Jellenek* Antal, *Vándory* József, *Járitz* András, *Rátonyi* Zoltán, dr. *Reiszig* Ede. Pisztolycéltáblán középlövésekre: *Kormos* Gyula *Wirth* Károly; *Kormos* Gyula lövészmester a 35 méteres pisztolycéltáblán egy *szeget* lőtt. IV. A vadászcéltáblán legtöbbször talált *Ratonyi* Zoltán, *Vándory* József, *Wirth* Károly, *Irrouschek* Ágoston és *Jellenek* Antal.

*** **Budapesti lövészenyek.** Elérkezett a nagy kuriozum napja, amikor is ötvenéven felül levő urlovasok szállanak küzdelembe a diadalért. Ötvenéves öreg ur sok van, de vállalkozó közöttük ah! kevés.

Hire járt, hogy a startolók között lesz báró *Nopcsa* Elek is *Balletmädl* nyergében, de hát a helyzet megváltozott, s a mostani konstelláció szerint indulók:

Detre lovagolja gróf Kinsky Zdenko.
Count Niki „ gróf Kinsky Károly.
Arriviste „ gróf Szápáry István.
Pázmán „ gróf Wolkenstein.
Hans Heiling „ Sényi alezredes.

Hogy melyik a jobb lovas, azt nem lehet tudni; az bizonyos csak, hogy hajdan a Kinskyek arattak le minden babért. Most valószinüleg a lovak lesznek a döntők s ezért *Pázmán* s *Arriviste* a jelöltünk. Különben a többi versenyre sok nevezés történt s igy érdekes lesz mind a nyolc futam. A nyeretienek versenyében a *Springer*-istálló kiküldöttje nyerhet *Win* előtt, az *Eladóversenyben Perlay* vagy *Curieuse* cserélhet gazdát, a *Nyári handikap*ban pedig *Belle of Hernals* és *Midas* a legjobbak. A *Nursey-handikap*ban *Aurélia* és *Áldozat* indulnak jó esélylyel, a kétévesek nyeretlenek versenyében pedig *Vice Versa*, vagy *Pajtás* vetheti le maidenségét. Jelöltjeink:

I. *Springer-istálló—Win.*
II. *Perlay—Curieuse.*
III. *Belle of Hernals—Midas.*
IV. *Pázmán—Arriviste.*
V. *Aurélia—Áldozat.*
VI. *Vica versa—Pajtás.*
VII. *Carmagnole—Rendetlen.*
VIII. *Baltimore—Babatündér.*

TÁVIRATOK

Bécs, augusztus 17. Ma délután hosszabb szünet után miniszertanács volt, amelyen a kormány valamennyi tagja részt vett. A tanácskozás harmadfél óra hosszat tartott.

Trieszt, augusztus 17. Az *Ungaro Croata Klek* nevü gőzöse Jávából Amerikába szánt cukorrakománynyal jövet, julius 6-án elindult Colomboból, de eddig nem érkezett Szuezbe. Aggódnak a hajó sorsán.

Páris augusztus 17. A Havas-ügynökség jelenti *Ain-Sejrá*ból: Egy század afrikai vadász gyors menetekben elindult Algir legdélibb részére, ahol hir szerint Taghit környékén megtámadták a francia őrségeket. A hir megerősitésre szorul.

Belgrád, augusztus 17. A lapok szerint tegnap *Krusevacon* egy választógyülésen a független és a mérsékelt radikálisok közt verekedés támadt, melynél 20—30 ember megsebesült.

Washington, augusztus 17. Az Egyesült-Államok bogotai követe táviratilag közölte a külügyi hivatallal, hogy a kolumbiai szenátus a Panama-csatornára vonatkozó szerződést elfogadta.

A megyetanácsosok ülésszaka.

Páris, augusztus 17. Ma megnyitották a megyetanácsosok ülésszakát. A legtöbben ujból megválasztották az eddigi elnökséget. *Combes* miniszterelnököt egyhangulag ujból megválasztották elnökké. Épp ugy megválasztották elnökökké *Jonart* és *Meline* képviselőket, *Vallé*, *Maruejouls* és *Trouillot* miniszereket. *Cavaignac* azonban megbukott a választásnál. Több megyetanács határozatokat fogadott el, amelyekben a miniszteriumot üdvözlik kongregációs politikája alkalmából és felhivják, hogy ehhez a politikához ragaszkodjék. Más megyetanácsok tiltakozásokat határoztak el a szerzetesrendek kiutasitása ellen.

A szerb kamarilla.

Belgrád, augusztus 17. (Hivatalos szerb forrásból.) Az a hir, hogy a *Sándor* király elleni összeesküvésben részt nem vett tisztek Péter királynak memorandumot akarnak átadni, amelyben panaszkodnak az összeesküvőknek a kormány által való előnyben részesitése fölött, annál is inkább alaptalan, mert előnyben részesitésről nem lehet szó. A legtöbb tiszt, akiket *Sándor* király kegyenceinek tartottak, megmaradt és továbbra is megmarad magas állásában. A legutóbbi előléptetésnél nem vették irányadónak az egyes tisztek részvételét vagy részt nem vételét az összeesküvésben, hanem egyedül és kizárólag rangjukat. Azok a hirek, amelyek szerint a tisztikarban nagy viszályok forognak fenn, irányzatos koholmányok, amelyek által a szerbiai helyzetet zavarosnak igyekeznek feltüntetni. Sclarovica ezredes kinevezése hadügyminiszterré az egész hadseregben a legjobb hatást tette.

A zsidók Oroszországban.

Berlin, augusztus 17. A *Tageblatt*nak táviratozzák Pétervárról: A szent szynodus ujabban antiszemita zavargások megakadályozása céljából elrendelte, hogy mihelyt valahol ismét forrongás támad a zsidók ellen, a papság oktassa ki a népet, hogy e fajta ellenségeskedés nem méltó az orthodox keresztény egyház hivőihez s hogy a zsidók is ugyanannak a cárnak alattvalói, mint az orthodoxok és a zsidóüldözések megbontják az ország békéjét.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 17. Az 1880. évi első kibocsátásu 3%-os földhitelsorsjegyek ma esti huzásánál a a 90.000 korona főnyeremény a 3936 sor. 13 sz. a 4000 koronás második nyeremény a 9429 sor 57 sz. esett. 200 koronát nyertek a 680 sor. 96 sz. és az 1605 sor 44 sz.

New-York, augusztus 17. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 12.75 (12.75), augusztusra 12.10 (12.36), Novemberre 9.08 (9.78). New-Orleansban helyben 12.5/8 (12.5/8). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55). Stand white Philadelphiában 8.50 (8.50). Raffined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.56 (1.56). — *Zsir:* Western steam 8.— (8.—). Rohe és Brothers 8.— (8.10). — *Tengeri* irányzata állandó. — Aug.-ra —.—. (—.—) — Szept.-re 58.3/4 (59.—). — Dec-re 58.3/4 (59.1/4). — *Buza* irányzata állandó. Piros őszi helyben 88.1/4. (89.1/2).—Aug.-ra —.— (—.—). — Szept.-re 87.1/4 (88.1/4) — Dec-re 87.1/2 (88.3/8). — Máj.-ra 88.7/8 (89.5/8). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.1/8 (5.1/8). — Aug.-ra 3.70 (3.70). Nov.-re 3.95 (3.95). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.75 (3.70). *Cukor:* 3.1/4 (—.——3.1/4). *Ón:* 28.10—28.25 (28.40—28.50). *Réz:* 13.50—13.75 (13.12—13.25). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 17. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat*) *Buza* irányzata állandó. Augusszusra —.— (—.—). — Szept.-re 82.1/8 (83.1/2). — *Tengeri* irányzata állandó. — Aug.-ra 52.— (52.1/2). — *Zsir:* Szept.-re 7.82 (7.95). Dec.-re 7.52 (7.65). — *Szalonna* short clear 8.18 (8.18). — *Sertéshus:* Szept.-re 12.77 (13.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Talányok.

Ah, hányan vannak, kik megtörve járnak,
Suhanva, halkan mint az esti árnyak.

A szivnek nincs öröme szenvedése,
S arcuk miként márványból volna vésve.

Bár a sors rájuk durva kézzel támad,
Nincs könnyük és nem örli őket bánat.

Vig cimborák közt, nóta hangja mellett
Érinti arcukat fagyos lehellet.

Nem vonzzák őket csalfa szivű lányok,
Járnak, mint érthetetlen, nagy talányok.

Partról nézik, mint zúg az élet árja,
Csábos szivén karját hiába tárja.

Nem tudnak sírni s nem tudnak nevetni
S nem tudnak bút, gyönyört borba temetni.

Nem azt, kinek szemében könnyet leltem:
Ez árnyakat siratja, szánja lelkem.

Gyönyör s bú könnye kebelükbe száradt
S elő nem törhet, — mert lelkük kifáradt.

Feleki Sándor.

✝ **Nikotinmentes szivarok.** Az idegorvosok egybehangzó véleménye szerint kétféle mérgy teszi tönkre a mai generáció idegeit: az alkohol és a dohányméreg. Ennek következtében igazán komolyan fontolóra kell venni, hogy miképp lehetne kioktatni, főképpen pedig megóvni az embereket, hogy bizonyos mértéken tul ne menjenek ez izgató szerek élvezetében. A *Jó Egészség* erről a kérdésről a következő érdekes dolgokat irja: Amikor az emberek nem tudják kinyujtani a kezeiket és szétterpeszteni az ujjaikat a nélkül, hogy az ujjaik ne reszkessenek; amikor fejfájásokban szenvednek; amikor legkisebb ijedtségre szivdobogást éreznek; főképpen pedig amikor a legkisebb ok miatt szertelen indulatba jönnek: akkor ebben az orvosok sok esetben és más józan megfigyelők is az alkohol- és dohányméreg hatását látják. Ezek a lassan megszokott elvezeti mérgek, melyeket kis mértékben nagyon jól tür el a szervezet, melyek az embert kissé munkára serkenteni, fölvillanyozni tudják, azzal a rossz tulajdonsággal birnak, hogy az ember néha nagyon megszereti és ujra meg ujra megkivánja. Különösen áll ez a dohányra. A serdülő ifjak divatból és urhatnámságból nagyon korán kezdik el a cigarettázást, ugy, hogy már huszéves korukban szenvedélyesen dohányoznak. Mennyi fiatal vér, mennyi elevenség van meg az amugy is fiatal legénykékben, mennyire kár az idegeket még külön is izgatni! És később az emberek dohányzása folytatódik részint igazi szükségletből, részint a megszokott rágyujtásból, melyet a szervezet már nem is kiván meg; de azért az ember mégis rágyujt szórakozottságában, beszélgetés- vagy járkálásközben és elsziv naponként három—négy szivar helyett tizet, vagy tiz cigaretta helyett ötvenet. A szivarokat kellene tehát ártalmatlanná tenni, hogy ne veszélyeztesse a dohányzás az egészséget. Az állami dohánygyárak vezetősége foglalkozik azzal a tervvel, hogy ártalmatlan szivarkákat is fognak gyártani. Ez azonban nehéz probléma, mert ha kimossák a szivarokból a nikotint, akkor kimossák az illatos olajat is és a szivar izetlenné válik. A havanna-szivarok például, ha már régiek, nem is jók már, mert az aromájuk elpárolgott. Ha tehát a szivarokból a nikotin-tartalmat kivonják, ugy, hogy csak kevés (0·6%) maradjon meg, akkor gondoskodnia kell a gyárnak, hogy valami módon a kimosott illatos olajokat visszaadják a szivaroknak, s igy sikerülni fog kellemes, izletes szivarokat gyártani kevés nikotinnal. Az ujfajta szivarok e szerint gyengébbek lesznek a portorikkónál is, amely 1·3% nikotint tartalmaz. Igazán fontos közegészségi ujitást fog nyerni a dohányzó közönség, amely elég józan lesz, hogy a megszokott szivarjait ilyen nikotinmentes szivarokkal keverten szívja, ha már nem is fog egyhamar arra szokni, hogy csakis nikotinmentes szivarokat használjon.

*

✝ **Az indiánok közt.** Egy nagy amerikai ujság riportere nemrégen keresztülutazta a cherokee-indiánok földjét s tapasztalatairól a következő mulattató cikkben számolt be a lap olvasóinak: Kocsink végigszáguldott a cherokee-indiánok territoriumán, majd a creeks-ek földjén; érintette a choctaw-ok vidékeinek északi részét, a chicasaw-ok országának délkeleti csücskét s ilyenformán alaposan megszemléltük az öt Civilised Tribes négy nagy törzsének hazáját. S nagy ámulatunkra hullámzó buza-, kukorica- és gyapottöldeket s smaragdzöld szőlőket és gyümölcsösöket láttunk.

A láthatáron pompás erdőségek vonultak el szemeink előtt s a végtelen prairieken marhacsordák és juhnyájak legelésztek. Körüskörül virágzó városok, füstölgő gyárkémények, üzemben levő kőszén- s aszfaltbányák, olaj- és petroleumforrások terülnek el; a gyártelepeken és utcákon pedig tagbaszakadt, egészséges férfiak, gyönyörü asszonyok és leányok s csuf vénasszonyok járnak-kelnek, tolonganak. Csak indiánusokat nem láttunk sehol.

— Nemde az Indian Terrytory-n vagyunk? — kérdém kocsisunktól.

— Jes sir!

— S hol vannak az indiánok?

— Én is indián vagyok, uram!

— Hisz ön fehérebb a frissen meszelt falnál!

— Of cours sir! Pedig a dédapám nagyanyja révén félvér cherokee-indián volt.

— Tud irni, olvasni és számolni, barátom?

— Cum laude sir! A taleguah-i szemináriumban végeztem tanulmányaimat.

— Keresztény vallásu?

— Hithü blue presbiterián vagyok.

— Vagyoni állapotai rendezettek?

— Allotment-omat egy fehérbőrünek (Derültség) adtam bérbe.

— És mindennap megmosdik, megborotválkozik és fésülködik?

— Cherokee borbélyom borotvál meg minden reggel, sir!

— Mikor nősült meg?

— Még nem nősültem, sir. Menyasszonyom a filadelfiai kollégiumban végzi tanulmányait.

— Nos, ön furcsa rézbőrü indián! Bizonyára ön képviseli itt az intelligenciát.

— Korántsem, uram. Nálunk alig van müveletlen ember. Az ősdi *hill billiek* — a régi szokásaikhoz s őseik hitéhez ragaszkodó rézbőrüek, a távoleső harroncas-okban, hegyszakadékokban laknak s disznóikat legeltetik. De fiaik már civilizálódnak s iskolába járnak. Az Indian Territoryn épp oly kevéssé lelnek, uraim, vad indián harcosokat és skalpvadászokat, — mint New-Yorkban és Chicagóban. Minket is teljesen hatalmába keritett a civilizáció.

*

✝ **A női kéz.** Egy francia fiziológus, aki, ugy látszik, hosszu ideig tanulmányozta a női kéz szépségét, statisztikát állitott össze, amelyben a szépség pálmáját az irlandi nő nyerte el, utána mindjárt a lengyel nő kacsója következik. Más szépekkel szigoruan bánik ez a ranglista. Az angol nő keze e szerint igen telt és husos, az amerikai nőé nagyon is keskeny és hosszu, a német nőnek pedig rövid, széles keze van. A római származásu népek közül természetesen a francia nőnek adja a fiziologus az elsőséget, másodiknak ezután a spanyol nő kezét magasztalja és csak ezek után emliti az olasz nő kezét.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Az ipari jogok védelme. A nemzetközi szövetség az ipari jogok védelmére szeptember hó 17—19-ikén tartja évi gyülését Amsterdamban. A gyülésen való részvétel járuléka 20 frank. A gyülésen a kereskedelemügyi minisztérium részéről dr. emőkei *Emich* Gusztáv miniszteri titkár, a m. kir. szabadalmi hivatal részéről dr. *Balla* Lajos, a szabadalmi hivatal főnöke vesz részt. Az Országos Iparegyesületet *Kelemen* Manó István szabadalmi ügyvivő, az iparvédelmi szakosztály alelnöke képviseli. Bejelentések a magyarországi bizottság titkárához, Kelemen István szabadalmi ügyvivőhöz intézendők.

Kiállítás Hatvanban. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi minisztérium támogatásával szeptember 6-ikán, 7-ikén és 8-án *Hatvan*ban tenyész-szarvasmarha, gyümölcs és borkiállítást rendez. A kiállítás elnöke *Borhy* György a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület alelnöke, a helyibizottság díszelnökei gróf *Keglevich* Gyula és *Hatvany* József nagybirtokosok, *Udvary* Coelesztin prépos-plébános és *Folgár* József közjegyző.

A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy az augusztus 19-én a Margitszigeten lengyel és magyar árvizkárosuttak javára rendezendő ünnepély alkalmával déli egy órától fogva hajón csakis külön kombinált belépő- és menetértő jegyvegyel lenet a szigetre jutni. Ezeknek a jegyeknek az ünnepély-rendezőség kívánságára a margitszigeti jegyügyelőség által felemelt ára *egy korona 20 fillér* lesz. A jegyek a Duna gőzhajózási társulat összes budapesti helyihajó pénztarainál árusittatnak. A fent megjelölt napon déli egy órától fogva a rendes szigeti jegyek, évi és egyes szabadjegyek, igazolványok stb. — *a szövetkezeti jegyek egyedül kivételével* — nem érvényesek. A hidon át a szigetre menő közönség a hajón való visszatérésre érvényes jegyet a sziget hajóállomásain váltthat husz fillérért. Az utolsó hajó a Margitsziget felső állomásáról 11 órakor indul s az összes közbeeső állomások érintésével az Eskü-téren megy.

Dohány-nagyárusok rendezkelete. A dohánynagyárusok augusztus hónap 20-ikán tartják meg az országos értekezletüket, Budapesten, az Andrássy-uti Drechsler-féle vendéglő első emeleti helyiségében délelőtt 10 órakor.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 38.50 korona pénzben, 39.50 korona áruban — *Bécsben* a kontingentált készáru 41.20 korona pénzben 41.60 korona áruban.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósitójától.) Az elmult hé en a liszt üzletben megcsappant a vételkedv, aminek okát abban lelik, hogy malmaink a felemelt árakhoz szigorban ragaszkodtak és nem voltak már jórészt lekötöttek, azért a lekete lisztek eladása forsziroztatott lóképpen. Egyes malmok, melyek már nagyon angazsalva vannak, felemelték a terminusra szóló áraikat az augusztusi árnivóra, hogy az eladásokat csökkentsék. Takarmányokkek ugy a belföldi mint a külföldi relációkban lévőn keresletnek örvendenek, áruk tartósan szilárd.

Mai átlagos árak 50 kilogrammonként zsákostul Budapestre szallitva:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	12.80	12.50	11.90	11.40	11.—	10.60	9.90
		7	7½	8			
		8.80	7.80	5.90			

Finom korpa: Goromba korpa

Ár: korona 4.— 4.10

Dara: *AB* 13.30 *C* 13.—

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvenytársaság tudósitása.) Felhajtás 2793 darab juh, —— kecske. Jegyzett árak: Elsőrendü ürü 47 f.-tól —.50 f.-ig, kivételesen — f. —.— kg.-ként, (vagy 32.— k.-tól 39.— k.-ig páronként), középminőségü ürü 42.— f.-tól 46 f.-ig, kivételesen — — f., kg.-ként, vagy 28.— k.-tól 31.— k.-ig páronként, kosokért — f.-tól — f.-ig, kivételesen —— f.-tól —— f.-ig, vagy —.— k.-tól —.— k.-ig, középminőségü gyapjas — f.-tól — f.-ig kivételesen — f kg.-ként. vagy — k.-tól — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen ——— korona, rackajuhok 38——46 fillér. páronként 21.——32.— korona szerbiai juhok páronként ——— korona, romaniai juhok páronként — korona. anyajuhokért 38—44 fil. kgkint (25—2 K.-ig páronkint), kiselejtezett juhokért — fillér kgrként (20.——22.— korona páronként) kecskék ——— korona páronként. A nagyobb tölhajtás folytán az irányzat lanyba, az árak 2 fillérrel kilogrammonkint csökkentek.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Augusztus 17-én. Fölhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendü ——kilogrammon felüi ———— darab, II. rendü 280—350 kilogrammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüi — darab. közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 470 darab. — darab süldő. Előző napi maradvány 742 darab, 2 darab süldő. összesen 1212 darab, 2 darab süldő. Eladatott 1188 darab sertés, — darab süldő. Maradvány 24 darab, 2 darab süldő. A vásár irányzata igen élénk. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 86—90 fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 86—90 fillérig, selejtezett ——— fillérig. silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 88—92 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 86—92 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 80—85 fillérig, süldő ——— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig —— fillérig, süldő ——— fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősulyban.

Bécsi vágómarhavásár. Aug. 17. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vesztegzári vágómarhavásárra felhajtatott 1017 darab magyar, 122 darab galiciai, 12 darab bukovinai, 441 darab németországi, összesen —— darab szarvasmarha.

Jegyzések: 100 kilogrammonkint élősulyban, magyar hizóökör I. rendü minőségü 72—78 fillér, kivételesen ——— fillér, II. minőségü 65—75 fillér, III. minőségü 54—64 K., galiciai hizóökör I. minőségü 74—80 fillér, kivételesen ——— fillér, II. minőségü 66—73 fillér, III. minőségü 60—65 fillér; német hizóökör I. minőségü 80—83 fillér, kivételesen 88.— fillér, II. minőségü 70—79 fillér, III. minőségü 62—64 fillér. Legelő ökör ——— fillér. paraszt ökör ——— fillér, levágott ökör ——— fillér. Bika 50.——74.— K., tehén ——— korona. Kivételesen — korona, bivaly ——— korona. Az árak métermázsánkint, élősulyban értendők, fogyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 17.

A háromszoros hozatalok soknak tünnek föl és ennek következtében a kinálat is jó volt; az irányzat csöndes és a forgalomba került 45.000 mm. változatlan árakon kelt el. Waggonáru néhány fillérrel olcsóbb. Rozs szintén csöndes és 6.10 K.-ig köttetett budapesti paritásra.

Eladatott:

Buza (*Uj*). *Tiszavidéki:* 200 mm 82 k. 7 K. 92½ f., 500 mm. 82 k. 7 K. 90 f.. 200 mm. 82 k. 7 K. 90 f.. 300 mm. 81 k. 7 K. 87½ f., 400 mm. 81 k. 7 K. 70 f.. 600 mm. 79·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f.. 300 mm. 79·5 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 80 f.. 100 mm. 81 k. 7 K. 90 f. 100 mm. 80·5 k. 7 K. 75 f., 600 mm. 81 k. 7 K. 92½ f., 600 mm. 80·5 k. 7 K. 80 f.. 500 mm. 80·5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 600 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 600 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 400 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 65 f.. 600 mm. 81 k. 7 K. 87½ f., 300 mm. 80·5 k. 7 K. 65 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 65 f., 400 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 80 f, 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 350 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 70 f.. 100 mm. 79·5 k. 7 K. 85 f, 400 mm. 79·8 k. 7 K. 77½ f., 1000 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 1200 mm. 79·5 k. 7 K. 70 f.. 800 mm. 79 k. 7 K. 82½ f., 1400 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79·5 k. 7K. 70 f., 400 mm. 79·3 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 79·3 k. 7 K. 80 f., 400 mm. 79·4 k. 7 K. 78 f., 100 mm. 79·3 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 800 mm. 79 k. 7 K. 82½ f., 350 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 300 mm. 79·3 k. 7 K. 80 f, 300 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 300 mm. 81 k. 7 K. 80 f. 200 mm. 79 k. 7 K. 57½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 75 f.. 500 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 72½ f., 150 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f.. 100 mm. 78·5 k. 7 K. 67½ f.. 150 mm. 78 k. 7 K. 85 f. 500 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm, 77·5 k. 7 K. 47½ f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 47½ f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 47½ f., 100 mm 77 k. 7 K. 47½ f.

Fejérmegyei: 500 mm. 77 k. 7 K. 55 f.

Pestmegyevidéki: 2000 mm. 82 k. 7 K. 92½ f., 200 mm. 82 k. 7 K. 92½ f.. 300 mm. 81 k. 7 K. 80 f.. 500 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 70 f., 600 mm. 80·3 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 77½ f., 200 mm. 80 k. 7 K. 77½ f., 500 mm. 80 k. 7 K. 72½ f., 500 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 72½ f., 200 mm, 80 k. 7 K. 57½ f., 900

REGÉNY

A szép özvegy

— REGÉNY —

Irta: KEVILL-DAVIES ALBERT

(3)

Herbert vagy a Munraven családdal, vagy Madame Leonarddal töltötte idejét, vagy mindakettővel egyszerre. Mert az özvegynek sikerült megismerkednie a fiatal leánynyal és ismeretségük csakhamar teljesen bizalmassá vált. Beachville előitéletei az utazó özvegyekkel szemben ez esetben teljesen elvesztek. Mert Leonard asszony tartózkodó viselkedésével el tudta magáról terelni a férfiak figyelmét és azt a látszatot keltette, mintha maga sem érezné annak hiányát. Beachville lordot gyakran lehetett látni, amint sétálgatott a fedélzeten az egyik karján Alicecal, a másikra Leonard asszonyny. Herberttel egészen bizalmas lábon állt, de inkább nyilt, leplezetlen barátság fejlődött ki köztük és ha Leonard asszony sétálni ment Herberttel, mindig csatlakozásra hivta föl Alicet. Epp ugy viselkedett Herberttel, mint Beachville lorddal és Munravennel szemben. Mindig élénk és jókedvü volt és mindig talpraesetten és szellemesen tudott válaszolni. Ot nap multa lezajlott a hangverseny nagy sikerrel. Mások is énekeltek több-kevesebb tehetséggel, többen minden tehetség nélkül és Alice és Leonard asszony énekeltek a legnagyobb és legintenzivebb hatással.

A rákövetkező nap a szokott külsőségek közt mult el. Forró, rekkenő hőség uralkodott; az oceán tükre mozdulatlanul terjengett a szélcsendben. Az utasok fáradtan és részvétlenül ültek a fedélzeten. Estefelé azonban nagy északkeleti szél kerekedett és ebéd után alaposan lehült a lég.

Sok utas levelet irt, hogy másnap Queenstownba küldhessék, mert közeledtek az angol parthoz. A nők a szalonban ültek, az urak a dohányzó-teremben s a fedélzeten csak néhány csoport volt látható, olyanok, akik talán örültek e sötétségnek és egyedülléteknek. Ólmos felhőtömeg vonult fel az égre, a szél mind hevesebben zugott és panaszosan üvöltött.

A tengeren pedig, amely az utolsó öt napon oly csendesen viselkedett, nemsokára a tajtékzó habok förgetege dult. A hatalmas hajót, amely oly méltóságosan szelte eddig a tengert, most ide-oda dobálták a fékevesztett hullámok.

A szalon és a dohányzóterem közönsége csakhamar oszladozni kezdett és több-kevesebbügyességgel elsompolyogtak az utasok fülkéikbe.

De a fedélzeten, egy meglehetősen védett sarokban együttültek még Herbet és Leonard asszony; gunyosan nézték a szerencsétlen szökevényeket. A fedélzeten egy lélek se volt kivülük, a szolgák minden széket levittek és elzárták a lépesők ajtaját.

— Szivtelenségnek tünik föl — szólalt meg Leonard asszony — hogy az ember az ily betegeken nevet. De nem tenetek róla.

— Végigszenvedte már ön is az ily rosszullét kellemetlenségeit?

— Még soha, — válaszolt a fiatal hölgy. — Mennél viharosabb az idő, annál jobban szeretem. Szeretem a tengert és ha választhatnám halálom módját, a hullámok közt szeretném megtalálni.

— Ne beszéljünk róla. Lehetetlen az ön jelenlétében a halálról beszélni.

— Hiszen mindnyájunk közös sorsa, hogy egyszer csak meg fogunk halni.

— Az igaz. De én nem tudom önt másként elképzelni, mint ahogy most látom, mint a természet legcsodálatosabb remekművét, amelyet életemben láttam.

— Hizelgő!

— Nem hizelgés. Attól a pillanattól fogva, hogy először megláttam önt, csak azt kivántam, hogy közelében legyek.

— Oh kérem, mister Lonsdale, — válaszolt Leonard asszony mosolyogva, — ez nem alkalmas hely a szentimentalizmus számára. Gunyt üz belőlük a szélvész és a tenger és valóban ily alacsony mondásokat más alkalmakra illik tartogatni.

— Ahogy tetszik, válaszolt Herbert. De tudtommal ön az első nő, aki nem szivesen hallja a maga dicséretét.

— Hány nő van most a hajón, aki ebben a pillanatban szivesen hallgatná egy férfi bókjait? Talán egy sem. De mondja meg inkább, hová megy ön. Ha Angliába ér, bizonyára Londonban fog maradni.

— Egyelőre ott maradok. Aztán a bátyámmal a beachvillei kastélyba megyek. Bátyám két évig távol volt és azt mondta, hogy az őszi hónapokat otthon akarja tölteni.

— Meddig marad a városban?

— Az évad végéig. Talán két hónapig.

— Remélem, sokszor fogunk találkozni.

— Hogyne. Nem tudnék élni, ha öntől örökre el kellene válnom.

— Várjon, amig megint a jókedv és szépség világába lesz, ahol mindennap lát egy tucat hölgyet, akik sokkal csinosabbak nálam. Akor majd hamar meg fog feledkezni a kis utitársnőjéről.

— Oh nem, bizonyára nem! Ön sokkal mélyebb hatást tett reám. Gyakran meg fogom látogatni és remélem, találkozni fogok önnel a társaságban is.

— Aligha. Mert én ritkán szoktam járni társaságba és nagyon kevés ismerősöm van Londonban.

— Az mindegy. Ön egy este meg fog jelenni egy nagy bálon. Meg fogják csudálni. Mindenki kérdezni fogja, kicsoda e nő. Egy herceg

mm. 79 k. 7 K. 60 f., 400 mm. 80 k. 7 K. 60 f., 2 0 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 67½ f., 200 mm. 76·4 k. 7 K. 37½ f., 200 mm. 79 k. 7 K. 60 f.

Budai: 500 mm. 77 k. 7 K. 52½ f.

Bánsági: 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f.

Bácskai: 200 mm. 77·2 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 76·4 k. 7 K. 65 f.

Pancsovai: 1200 mm. 77·5 k. 7 K. 62½ f.

Ujvidéki: 500 mm. 77 k. 7 K. 58½ f.

Szerémségi: 100 mm. 76 k. 7 K. 30 f.

Buza. (Ó.) *Tiszavidéki*: 300 mm. 80 k. 8 K. 02½ f., 100 mm. 81 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 81 k 7 K. 90 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 90 f.

Marosi: 2000 mm. 80 k. 8 K. — f., 2000 mm. 80 k. 8 K. — f., 2000 mm. 80 k. 8 K. — f.

Mind három hónapra.

Ujrozs: 100 mm. 6 K. 25 f., 2000 mm. 6 K. 10 f., 500 mm. 6 K. 10 f., 800 mm. 6 K. 05 f., 500 mm. 6 K. — f. paritásra.

Árpa: 150 mm. 5 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 55 f., 100 mm. 5 K. 50 f.

Zab: 100 mm. 5 K. 85 f., 100 mm. (uj áru) 5 K. 55 fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonkint.

Buza		Kilós	Kilogramm árs K.-tól	Kilogramm árs K.-ig	Kilós	Kilogramm árs K.-tól	Kilogramm árs K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	7.60	7.70	79	7.60	8 —
"	"	77	7.75	7.80	80	8 —	8 10
"	"	78	7 80	7 90	81	8.05	8.15
"	"	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	76	7.45	7 60	79	7.75	7.85
"	"	77	7 55	7 65	80	7 85	7 95
"	"	78	7.65	7.75	81	7.90	8 00
"	"	—	—	—	—	—.—	—.—
Pestvidéki	"	76	7 45	7 60	79	7 70	7 90
"	"	77	7 55	7 65	80	7 95	8 —
"	"	78	7 65	7.75	81	8.05	8 15
"	"	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Bánsági	"	76	7.45	7.60	79	7.75	7.95
"	"	77	7.60	7.70	80	—.—	—.—
"	"	78	7.65	7.80	81	—.—	—.—
"	"	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Bácskai	"	76	7 50	7.75	79	—.—	—.—
"	"	77	7.70	7.95	80	—.—	—.—
"	"	78	7.80	8.05	81	—.—	—.—
"	"	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	Kilogramm árs K.-tól	Kilogramm árs K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	6.10	6.20
"	"	másodrendü	—	6.—	6.10
Árpa	"	takarmány	60—57	5.60	5.80
"	"	ögretni való	62—64	5.40	5.60
"	"	sörfőzésre való	64—66	6.—	0.—
Zab	"	—	39—66	5 60	5 65
Tengeri	ó	bánsági	—	6 05	6.20
"	"	másmenü	—	6.20	6.30
Repce	uj	kápozsta	—	10.75	11 10
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"	—	—	6.—	6.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza 1903. . 7.38—7.39
Áprilisi buza 1904. . 7.64—7 61
Októberi rozs 1903. . 6.17—6.14
Októberi zab 1903 . 5.39—5.33
Augusztusi tengeri 1903. 6.18
Szept. tengeri 1903. . —.——.—

Májusi tengeri 1904. . 5.07—5.05—5.06
Augusztusi repce 1903. —.——.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1903. . . . . 7.32— 7.33
Áprilisi buza 1904. . . . . 7.60— 7.61
Októberi rozs 1903. . . . . 6.17— 6.18
Októberi zab 1903. . . . . 5.37— 5.38
Augusztusi tengeri 1903. . . 6.13— 6.14
Májusi tengeri 1904. . . . . 5.05— 5 06
Augusztusi repce 1903. . . . —.——.—

Délután fél 5 órakor zárat:

Októberi buza 1903. . . . . 7.22— 7.23
Áprilisi buza 1904. . . . . 7.59— 7.60
Októberi rozs 1903. . . . . 6.15— 6.16
Áprilisi rozs 1904. . . . . —.——.—
Októberi zab 1903. . . . . 5.38— 5.39
Áprilisi zab 1904. . . . . —.——.—
Augusztusi tengeri 1903. . . 6.10— 6.11
Szeptemberi tengeri 1903. . . —.——.—
Májusi tengeri 1904. . . . . 5.03— 5.04
Repce augusztusra 1903. . . —.——.—

A budapesti értéktőzsde.

Az értéktőzsde lanyha irányzatu volt. Kötések csak Osztrák Hitelben és Osztrák Államvasutakban voltak.

Előtőzsde: Osztrák Hitelrészvény 658.25—659.—. Államvasuti részvény 664.25 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Magyar Hitelbank részvény 730.25—730 50. Jelzálogbank részvény 511.——512.—. Osztrák Hitelbank részvény 658.50—658.75. Rimamurányi vasmü részvény 454.——455.—. Államvasuti részvény 664.——664 50. Magyar Országos Központi Takarékpénztári részvény 1530.— korona.

4 órakor zárul: Osztrák Hitelrészvény 658.50 —.—. Magyar hitelrészvény 730.50. Leszámitolóbank részvény —.—. Rimamurányi vasmü részvény —.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 664 75. Közuti vasut részvény —.—. Városi villamos vasut részvény —.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény-üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —.——.— korona, vörös aprószemü —.——.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü —.——.— korona, nagyszemü —.——.—. korona. Disznószőr: budapesti 64 ——64 50 korona, vidéki —.——.—— korona. Táblaszalonna: légenzáritott vidéki —.——.— korona. városi 4 darabos 56.——56.50. korona, 3 darabos 57.50—58.— korona. füstölt —.——.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.——14.— korona, 120 darabos —.——.— korona. 100 darabos 14.50—15.— korona, 85 darabos 16.25—16.50 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.——13.50 korona. 100 darabos 13.75—14.— korona, 85 darabos 15.50—16.— korona. Szilvaiz: slavóniai 18.——18.50 korona, szerbiai 16.——16.50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, augusztus 17. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott *buza*: tiszavidéki, régi áru 8.30—8.60 uj 8.20—8 40, bánáti 7.65—8.05 koronán. *Rozs* tót felsővidéki 6.55—6.65, pestmegyei 6.50—6.70, déli vasutmenti 6.45—6.60 koronán. *Tengeri* 6.55—6.75 koronán. *Zab* magyar 5.95—6.35, válogatott 6.65 koronán.

A bécsi értéktőzsde.

A mai *előtőzsde* ugyanazon körülmények közt nyilt meg, mint szombaton záru t.

A *déli tőzsde* megnyitáskor gyöngébb volt.

Zárlat tartott.

Bécs, augusztus 17. *(Magyar értékek zárlata.)* 4% os aranyjáradék 119.—. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 156.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 454.25. Magyar koronajáradék 98.70. 4% os Magyar földtehermentes kötvény 98.50. Magyar hitelbank részvény 729.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 202.— Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar kereskedelmi bank 2692. Magyar cukoripar 1450.

Bécs augusztus 17. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2% os papirjáradék 100.25. 4% os osztr. aranyjáradék 120.90. 1860-os sorsjegy 153.75. Osztrák hitelsorsjegy 436.—. Angol-osztrák bank —.— Bécsi bankegyesület 474 —. Osztrák-magyar bank 1588. Déli vasut 78 50. Dunagőzhajózási részvény 865.—. Dohányrészvény 362.—. Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.40. 4·2% os ezüst járadék 100.68. Osztrák koronajáradék 100.55. 1864-iki sorsjegy 246.—. Osztrák hitelintézeti részvény 658 25. Unionbank 525.—. Osztrák Länderbank 409.50. Osztrák-magyar államvasut 664 50. Elbavölgyi vasut 423.—. Alpesi bányarészvény 364.—. 20 frank. arany 19.07. Londoni váltóár 239.20 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó 252.—. Az irányzat tartott.

Bécs, augusztus 17. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 659.—. Magyar hitelrészvény 729.50. Angol-Osztrák bank 273 —. Bécsi bank egyesület 474 25 Union bank 525.—. Länderbank 410 — Osztrák-magyar államvasut részvény 664.25. Déli vasut 78.50. Elbavölgyi vasut 424 —. Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 362.—. Rimamurányi vasmü 454.—. Alpesi bányarészvény 364.25. Májusi járadék 100 25. Magyar korona járadék 98.70. Török sorsjegyek 120.—. Német birodalmi márka 117.41——.—. Napoleond'or 19.07.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 17. (*Tőzsdei tudósitás.*) A spekuláció tartózkodott, részben a Balkán-bonyodalmak következtében, másrészt a newyorki tőzsde tisztázatlan helyzete miatt, mindazonáltal az irányzat általában nem mutat hajlandóságot a kurzusok további meggyengitésére, sőt a szabad forgalomban előforduló értékek, mint vas- és bányarészvények a mult hét végével szenvedett árhanyatlásukat, bár csak kis mértékben, visszanyerték. Rajnai bányák olcsóbban voltak kinálva, mert megcélolták azt a hirt, mintha ujabb ületet vállaltak volna. Török értékek az angol delegáltak részéről a török államadósságok egyesitése tárgyában látszólag tanusitott nagyobb előzékenysége következtében lényegesen emelkedtek. Spanyol értékek valamivel szilárdabbak arra hirre, hogy a francia-spanyol kereskedelmi szerződés fölötti tárgyalások küszöbön állanak. Canada Pacific gyengébb, egyéb értékek változatlanok maradtak. Magánkamatláb 3½%.

Berlin, augusztus 17. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 99.30. Osztrák-magyar államvasut 142.10. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 86.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 187.50. Általános villamossági Edison 187.20. Gelsenkirchenei 183 20. Laura-kohó 224.75 4·2%-os ezüstjáradék —.—. 4%-os magyar arany járadék 100.80. Osztrák hitelrészvény 207.—. Déli vasut 16.50. Károly-Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 208.10. 4%-os uj orosz kölcsön —.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 103.30. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 147.45. Harpeni 179 20. Az irányzat szilárd.

Berlin, augusztus 17. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom!* 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 207,—. Osztrák-magyar államvasut 142.25. Déli vasut 16.50. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, augusztus 17. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. Uj török konzol 32.25. Egyptomi járadék 106.50. Osztrák Länderbank 435.—. Párisi bankrészvény —.—. 3%-os francia járadék 97.72. 4% os spanyol járadék 91.42. 3% os uj törleszthető járadék —.—. Crédit foncier de France 12.78. Alpesi bányarészvény —.—. 4% 1890. román kölcsön 89.40. Görög kölcsön 213.—. Váltó Olaszországra % — pari. Váltó Amsterdamra 206.37. Váltó Brüsszelre ⁰/₀1/₈. De Beers 493.1/2. Chartered 69.—. 5% bolgár kötelezvény 418.—. Magyar aranyjáradék 103.37. Déli vasut 85.—. Váltó Londonra 251.50. Osztrák aranyjáradék 103.57. Török sorsjegy 124.75. Meridional vasut —.—. 4% olasz járadék 102.50 Ottomanbank 588 — 3%% os francia járadék —.—. Osztrák földhitelintézet —.—. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 321.50 4%-os 1896. román kölcsön 88.35. Dohányrészvény 398.—. Váltó Bécsre 104.—. Váltó német piacokra 122.15. Rio 1204.—. East Rand 183.50. Randfontein 74.—. Magyar Jelzálogbank 546.— Az irányzat tartott.

Frankfurt, augusztus 17. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.80. 4%-os magyar aranyjáradék 100.95. Osztrák hitelrészvény 207.—. Osztrák-magyar államvasut 142.40. Északnyugati vasut 109.—. Rustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 203.60. Bécsi bank egyesület 120.—. Villamos részvény 126 50. 3%-os magyar aranykölcsön 88 20. 4·2%-os ezüstjáradék 100.90. Osztrák koronajáradék 100 80. Magyar koronajáradék 99.00. Osztrák-magyar bank 114.20. Déli vasut részvény 16.60. Elbavölgyi vasut 208.50. Bécsi váltóár 85.15. Párisi váltóár 809.68. Unio bankrészvény —.—. Alpesi bányarészvény 187.—. Az irányzat csendes.

Frankfurt, augusztus 17. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 207.10 Német bank —.—. Disconto —.—. Berlini kereskedelmi bank —.— Gelsenkircheni 183 75. Harpeni 179 75 Laura-kohó 225.—. Olasz járadék —.— Hilbernia 179.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, augusztus 17. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 100.60. 1860. sorsjegy 153.75. Déli vasut 16.20. 4%-os Osztrák aranyjáradék 102.70. Osztrák hitelrészvény 206.90. Osztrák-magyar államvasut 141.70. Olasz járadék 102.90. 4%-os magyar aranyjáradék 100.40. Az irányzat csendes.

Vizállás.

		Aug. 17. m	Aug. 15. m			Aug. 17. m	Aug. 15. m
Inn	Schärding	2.30	2.30	Tisza	M.-Sziget	0.10	0.03
Duna	Passau	3.79	3.16	"	Tokaj	0.38	0.35
"	Linz	0.66	0.30	"	Tokaj	0.48	0.62
"	Bécs	0.49	0.63	"	Tisza-Füred	0.38	0.03
"	Pozsony	2.51	2.68	"	Szolnok	0.41	0.05
"	Komárom	3.26	3.05	"	Szeged	0.46	0.73
"	Budapest	2.89	2.80	"	Szeged	0.34	1.31
"	Paks	2.53	2.62	"	Török-Becse	1.07	2.28
"	Mohács	5.69	4.05	"	Titel	2.93	0.58
"	Gombos	4.43	4.80	Ondova	Bártfa	0.00	0.74
"	Ujvidék	3.83	4.11	Topolya	Hodór	0.78	2.37
"	Pancsova	2.17	2.29	Bodrog	Zemplén	1.93	1.51
"	Orsova	2.00	2.63	Bajó	Szolca	1.2	0.50
Morva	Magyarfalva	0.63	0.70	Hernád	H.-Németi	0.28	0.06
Vág	Zsolna	0.76	0.0	"	Szerdahely	0.18	0.28
"	Trencsén	0.66	0.63	Berettyó	Margita	0.28	0.0
"	Szered	0.94	1.—	"	B.-Ujfalu	0.28	0.—
Rába	Sz.-Gothárd	0.10	0.10	Körös	Csucsa	0.04	0.12
"	Sárvár	0.24	0.24	"	N.-Várad	0.16	0.20
"	Győr	2.80	2.74	"	Belényes	0.00	0.16
Dráva	Pettau	1.39	1.30	"	Tenke	0.19	0.18
"	Zákány	0.38	0.—	"	Gurahonc	0.20	0.50
"	Barcs	1.22	1.25	"	Borosjenő	0.28	0.08
"	Eszék	2.18	2.18	"	Békés	0.02	0.06
Mura	M.-Szerdah.	0.90	0.80	"	Gyoma	0.02	0.22
Száva	Zágráb	0.31	0.36	Maros	Gy.-Fehérvár	0.18	0.20
"	Szisszek	0.45	0.3	"	Branyiczka	0.14	0.—
"	Mitrovica	0.95	1.00	"	Soborsin	0.—	1.04
Szamos	Deés	0.12	0.34	"	Arad	1.14	1.01
"	Szatmár	0.16	0.14	"	Makó	0.12	0.34
Kraszna	N.-Majtény	0.30	0.44	Temes	K.-Kostély	0.30	0.67
Latorca	Munkács	0.22	0.18	Béga	Kiszetó	0.65	0.65
Laborca	Homonna	0.38	0.88	"	Temesvár	0.42	0.35
Ung	Ungvár	0.20	0.60	"	Becskerek	0.12	0.05

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 17. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

A) *Hizott sertések ára*: I. A) Magyar elsőrendü. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban 102—104 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 111—112 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 112—114 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz

bemutatatja magát és másnap már ön az évad csillaga.

— Oh, mily nagyszerü kép! Bár igy történnék. Az én utam nem volt mindig rózsákkal telehintve és bizony nagyon szeretnék egy kis verőfényt pályámon.

— Ha nevetni hallom, nem tudom elképzelni, hogy önnek valaha szomoru napja is volt.

— Hallgassa meg életem történetét, aztán itéljen. Olaszországban születtem. Anyám előkelő és dusgazdag olasz nő és apám vagyontalanul, foglalkozás nélkül állt, amikor anyámat feleségül vette. Édes anyámat még nagyon fiatal koromban vesztettem el és atyám ujra megházasodott — ezuttal azonban egy utálatos asszonynyal, akinek soha egy barátságos szava nem volt számomra és aki kegyetlenül bánt velem. Nem volt azóta egy boldog pillanatom, mignem felnőttem és olyan korba jutottam, hogy verni már nem lehetett. Ez időben mostoha anyám férjet keresett számomra. Le akart rázni a nyakáról, mert mint mondta, sok költséget okozok neki, mert atyám mindenáron jó nevelésben akart részesiteni. Aztán boldogabb lettem, mint azelőtt bármikor és tizennyolc évvel eljegyeztek egy férfival, aki harmincévvel idősebb volt nálam. Nem szerettem, de gazdag volt és mindig jó irányomban és tudtam, hogy vele sokkal boldogabb leszek, mint otthon volnék. Férjhezmentem tehát hozzá és három éven át meglehetősen boldog voltam. Férjem mindig kedves, szeretetreméltó volt és beutazta velem egész Európát és Amerikát. Mindenütt csak rövid ideig maradtunk. A harmadik év végén férjem meghalt és én magamra maradtam. Két éve annak, Halála óta csaknem teljesen egyedül élek, de fiatal vagyok még az egyedülléthez és azért utazom most Európába, hogy kissé szórakozzam. Egy barátnőm lakik Londonban és azt keresem fel legelőször.

(Folytatása következik.)

(páronkint 280 kilogrammon felüli súlyban) —— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) 106—108 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban. 104—106 fillérig. — III. Romaniai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) —— fillérig. Közép (páronkint 260—320 kilogrammig terjedő súlyban —— fillérig. Könnyű (páronkint 260 kilogrammig terjedő súlyban) —— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) —— fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) —— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli súlyban) 112—113 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 111—112 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 110—111 fillérig.

Sertesiétszám 1903. augusztus 15. napján volt készlet 42.828 darab. — 1903. augusztus 16. napján felhajtatott 488 darab. — 1903. augusztus 16. napján elszállíttatott 529 darab, 1903. augusztus hó 17. napjára maradt készletben 42.787 darab.

Napirend.

Naptár. Kedd, augusztus 18. — Római katholikus: Ilona. — Protestáns: Ilona. — Görög-orosz: (augusztus 5.) Eusziginus. — Zsidó: Ab. 25. — Nap kél: 4 óra 44 perckor. — Nyugszik: 6 óra 49 perckor. — Hold kél: 12 órakor éjjel. — Nyugszik: 3 óra 4 perckor délután.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Múzeum. Régiségtár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva 10 órától 1-ig. Belépődíj 1 korona.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig.

Nyilvános könyvtárak zárva vannak.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 3 órától 8 óráig.

A fővárosi könyvtár (Károly-körut 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

Az aquincumi ásatások és múzeum. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekű vasut a Pálffy-térről.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váczi-körut 32. szám alatt.

ÚJ gyógymód Kataphorese ÚJ gyógymód

IDEG ÉS NEMI

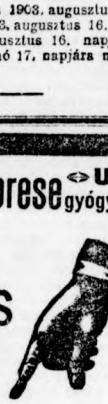

BETEGSÉGEK

radikális gyógyitására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán a honorárium teljes gyógyulás után fizetkető.

Tulhalmozott raktár

miatt az összes férfi, női és gyermek nyári cipők, Kneip-sandal., házi-, tennisz,, torna- és sárcipők

mélyen leszállított árban adatnak el.

Ne mulassza el senki a kedvező alkalmat, mert ily olcsón nem juthat többé jó és tartós lábbelihez.

Férfi cipő:

Sárga fűzős v. cugos 3.20, amerikai bagaris-bőrből ... — 4.—
Borju v. zergebőr sima cugos 3.—, betétes 2.20, fűzős — 3.50
Borjubőr angol bakancs 2.80, sárga bagarisbőrből ... — 4.20
Amerikai box fűzős v. cugos 4.—, gombos 4.50, félcipő 3.50
Svalonlakk fűzős v. cugos 4.20, gombos 4.50, félcipő ... 3.80
Francia szevrő fűzős v. cugos 4.80, gombos 5.—, félcipő 4.—
Legujabb Derby-bakancs, amerikai box- v. lakkbőrből ... 4.80
Szarvasbőr 4.50, kesztyű v. kutyabőrből, fájós lábra 4.20

Női cipő:

Legujabb szürke szarvasbőr, fűzős 3.50, gombos ... ... 4.—
Zerge- v. borjubőr fűzős v. cugos 3.—, gombos 3.40
Amerikai box fűzős v. cugos 3.80, gombos ... ... 4.—
Szalonlakk fűzős v. cugos 3.60, gombos 3.80
Francia szevrő fűzős v. cugos 4.20, gombos 4.50
Sárga fűzős v. cugos 3.20, bagarisből 3.50, gombos 3.70
Sárga v. fekete fűzős v. gombos félcipő 2.40, szürke ... 2.80
Zerge v. lakk kivágott 1.50, keresztszalltos 2.—, szürke 2.20
Gyermekcipő, szürke, lakkal 20-25, 1.40, 26-28 1.60, 29-34 1.90

Vidéki rendeléseket pontosan utánvéttel eszközlök.

Nem megfelelőt kicserélek. 10 forinton felül bérmentve.

Legujabb árjegyzék ingyen.

Dóczi M.

BUDAPEST,

Kerepesi-ut 10.

A KI

Kossuth korát

alaposan ismerni akarja, azt a kort, a melyben Kossuth lángszelleme a haza sorsát irányította, rendelje meg

1. Gracza György

Az 1848-49-iki magyar szabadságharcz története

czimü nagy munkáját, a mely a szabadságharcz legkimeríthetőbb forrásmunkája. — Ára öt díszkötésben, czerdi több illusztrációval 70 korona.

2. Varga Ottó

Az Aradi Vértanúk Albuma

czimü művét, a mely a tizenhárom martir megható emlékműve, számos illusztrációval, quart alaku díszkiadásban. Ára 15 korona. Mind a két munka külön-külön vagy együtt is megrendelhető csekély havi részletfizetésre a kiadónál: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám.

Orvosok Sorsjátéka

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Főnyeremény a legszerencsésebb esetben

50000 korona.

Kapható

Schwarcz Izidor

bankházában

Budapest, IV., Váci-utca 10/7.

Postára 10 fillér küldeődő.

Magy. kir. államvasutak. 93005/903. sz

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben, esetleg 3 éven át szükséges csavarnemű anyagok szállításának biztositását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 4-ének déli 12 óráig beterjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi szeptember hó 3-án déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1903. augusztus hóban.

(Utánnyomás nem dijazt.) Az igazgatóság

MAGYAR orvosi műszertár

Budapest, VII., Kerepesi-ut 32., a Rákos-körházzal szemben.

Universális sérvkötők! párastanok a maguk nemében, biztos fekvés, nem okoz nyomást, gummitöltés, kis pelottával a legnagyobb sérv is elzárható. — Tessék prospektust kérni.

Műlábak! Mükezek! műfüzők, haskötők, egyenestartók, támgépek, gummi-harisnyák, jótállás mellett legpontosabban és legolcsóbban készülnek.

Gummi és halhólyag-különlegességek, valódi francia gyártmány, 2—12 kor-ig tucatja, rövid Capottok 4-től 10 kor.-ig tucatja, női óvszer, pess. oclus, orvosi rendeletre, 3—5 kor. darabja. Diana-öv haribaj-kötelék, 3—7 kor. drbja.

20 kor. megrendelésnél 20% engedmény.

Betegtoló-székek

és az összes betegápolási cikkek nagy választékban kaphatók.

Nagy képes árjegyzékek discreten, ingyen és bérmentve.

A vörös keresztre ügyeljünk.

Férfi és Női Nemi Betegségeket

ugyszintén

Vér-, bőr- és idegbajokat, bujakórt (syphilis), valamint férfigyengeséget (impotentia)

rendelő intézetében

gyógyít biztos sikerrel a legrövidebb idő alatt, foglalkozási zavar nélkül, 20 év óta szerzett orvosi tapasztalatok alapján kiváló gyógyszerekről általánosan elismert szakorvos

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Budapest, IV., Kigyó-utca 5. sz

Klotild-palota (I. emelet).

Rendel 9—1-ig, este 7—8-ig.

Levelekre díjmentesen válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.

E napokban hagyja el a sajtót:

„Bizalmas Barát"

czimü könyvecske, mely mindennemü férfi- és női nemibajokban kellő utmutatással szolgál. Kapható a szerzőnél: (Dr. Kajdacsy József). Ára csak 1 kor. Vidéki megrendeléseknél 20 fillérrel drágábbak

MINDEN HÁZIASSZONY sikeresen használhatja az alább felsorolt szakácskönyvek számtalanszor kipróbált receptjeit, utasításait.

HILAIRE ST.

KÉPES BUDAPESTI SZAKÁCSKÖNYV

Szerkeszti: Zemplényiné Szabó Antónia.

Ez az ízről-ízre magyaros szakácskönyv csaknem 15,000 étel- és egyéb receptet foglal magában.

Ára fűzve ... ... 3 korona 60 fillér
Tartós félvászonkötésben 4 korona
Díszkötésben... 4 korona 80 fillér.

ELSŐ NŐNI

Tészták Könyve. Ára kötve 2 korona.

Hal- és vadfélék. Ára kötve 2 korona.

Hogy kell befőzni? Ára kötve 2 korona.

HÁZI KINCSTÁR

Irta: Hankó Vilmos.

Hasznos tudnivalók a háztartás, egészségtan és a mindennapi élet dolgaihoz.

Ára fűzve 2.40 kor., kötve 3 kor.

RÁNTÁSI MARISKA

A BABASZAKÁCSNŐ

Gyermekeknek való szakácskönyv. Ára kötve 40 fillér.

Megjelent és kaphatók

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésében

Budapest, IV., Andrássy-ut 21.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemü

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény FÉRFIUI GYENGESÉGNÉL (IMPOTENTIA) még öregebb egyéneknel is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek

Rendelés delelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körut 12. sz.

Félemelet: bejárat a lépcsőnél. Külön váróterem

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

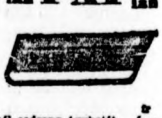

	Kr		Kr
1 összehajtható vaságy 5 db kivehető matraccal	10.—	1 utcai sodrony ágybetét	5.—
1 rouge paplan	1.80	1 tengerifű matrac	4.50
1 „ „ prima	2.80	1 afrique „	5.—
1 cachmir paplan	3.40	1 lószőr „	12.—
1 satin „	3.80	1 ablak köper függöny	1.—
1 atlasz cachmir	4.80	1 „ tunis „	1.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	1 „ gyapju „	4.50
1 fodros selyem atl. papl.	18.50	2 ágy, 1 azteltérítő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 „ „ ágy	1.80	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 finomi ágytakaró pokróc	2.50	1 „ „ L.	8.50
1 gyapju „ „	5.50	1 ágyelőke I.	0.85
1 jó lópokróc	1.60	1 tapestry ágyelőke	1.50
1 téli pokróc	4.60	1 mtr. jó futószőnyeg	—.40
1 szép fali szőnyeg	7.50	1 „ „ mintázott	—.75

GICHNER JÁNOS

paplan- matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicserélteknek, vagy a pénz visszadatik.

Szinházak, szórakozó helyek.

URANIA SZINHAZ.
Kedd, 1903. augusztus hó 18-án.
Szibéria.
Irta: dr. Strausz Adolf.
Kezdete 7½ órakor.

FŐVAROSI NYARI SZINHÁZ.
Kedd, 1903. augusztus hó 18-án.
Szirmai Imre és Kiss Mihály m. v.
Éjjeli menedékhely.
Jelenetek a mélységből 4 felvonásban. Irta Gorkij.
Kezdete 7½ órakor.

VAROSLIGETI NYARI SZINHAZ.
Kedd, 1903. augusztus hó 18-án.
Pesti nők.
Operett 3 felvonásban. Irta Lehár Ferenc.
Kezdete 7½ órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utca 17.
Les Sousloff
a legjobb akrobata táncosok.
Sarnoff, Vernois, Sterly, a három különö énekesnö.
Brothers Pandos, erömütornászok.
La belle Viarnetta, fantázia-táncosnö,
Rákóczy-együttes.
Darings légtornászat. **Balfours** excentrikusok.
García árnyvetö.
Baumann Károly
uj müsorral.
Niklas énekesnö. **Bioscope** uj sorozat.
A télikertben reggeli 5 órág **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

A legnagyobb BLUZ-áruház
Zoltán Dezső
Király-utca 30. sz.
BLUZ-ujdonságok megtekinthetök.

Tarcsa gyógyfürdö
Vasmegyében.
Glauberső-tartalmu szösavdus vasforrások. A legujabb módszerek szerint berendezett pezsgö és ásványviz, valamint vasláp-fürdök. Kellemes, hüvös égály; a kényelem minden igényeinek megfelelö elsö iskések; villamvilágitás, 2 jó vendégló, gyógyszertár, naponta 2-szer zene; szép kirándulások. **A nöi szervek bántalmai, sápkór, vérszegénység,** továbbá a **légzési és emésztési szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.**
Évad május 24-töl szeptember végéig.
Az évad kezdetétöl jun. 15-ig és aug. 15-töl szept. végéig telemesen olcsóbb árak.
Felvilágositással szolgál és kivánatra prospektust küld a ***fürdöigazgatóság.*** Állandó fürdöorvos ***Dr. Rhorer Aladár*** tb. megyei főorvos. ***Tarcsai Királyforrás különösen mint övszer forrány osztón ivóvizül ajánlható.*** Megrendelések, ***Tarcsa fürdöigazgatósághoz*** és Budapesten ***Edoskuty L.*** cs. és kir. udvari szállitónoz (Erzsébet tér 8.) intézendök. Vasuti állomás. Posta és távirda helyben. Budapestről és Györből naponta Tarcsafürdö felirattu közvetlen I-II-od osztályu kocsik közlekednek oda-vissza.

Jótállás mellett olcsón
BUTOROK
divatos **hálószobák** ... ... 90 forint és feljebb
teljes matt faragott ebédlök ... 75 „ „ „
divatos szalón garniturák ... ... 50 „ „ „
szekrények, ágyak, divánok, székek, asztalok, irö-asztalok és minden fajta egyes **butor** darabok igen olcsón. Modern berendezések igen nagy választékban.
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó, **butor raktára**
Váci-körut 9. szám I. emelet.
Szerecsen-utca sarok.

„The Gresham"
életbzitositó-társaság Londonban
Magyarországi fiók:
Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6
társaság házában.
A **társaság** vagyona 1901. december 31-én ... ... kor. 190,871.731.—
Évi bevétel biztositásokés kamatból 1901. évi december 31-én „ 31,555.392.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint visszvásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) ... ... „ 426,990.043.—
Az 1901. évben a társaság 5556 kötvényt állitott ki ... ... „ 50,727.261.94
összeg értékekben. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet fiókja Budapesten, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Szimfonia hangverseny.
Prof. Wiesehendorff H. karmester
Kedd, 1903. augusztus 18-án.
Előadás a Szt.-Lukácsfürdö dunaparti nagyvendéglöjében.

I. „Korona és bárd", induló	Gundlach
II. „Könnyü lovasság", nyitány	Suppé
III. Intermezzo „Evanthia"-ból	Umlauft
IV. „A köspontba", keringö	Strauss
V. A „Hugonották" c. opera elsö finálója	Meyerbeer
VI. „Marche pittoresque"	Rékai
VII. „Janosi és Juliska", előjátéka	Humperdink
VIII. „Walkürenritt"	Wagner
IX. Fantázia a „Herodes" c. operából	Massenet
X. „Az orvvadász" nyitánya	Weber
XI. „Balletjelenet egy „Mayseder"-féle hegedü etude után	Hellmesberger
XII. Fantázia a „Bánk-Bán" c. operából	Erkel
XIII. „Hydropráta"-keringö	Gungl

Ős-Budavára
Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 órág.
Ma kedden, augusztus 18-án.
Ö felsége I. Ferenc József király születésnapja alkalmából
nagy király-ünnepély.
A szép terület tündéri kivilágitása mellett
nagy monstre hangverseny
a m. kir. I. honvédezred által.
A nagy varieté-szinpadon diszelöadás.
Hódoló Apotheosis.
Magyar dal, énekli **Elaine Ravensberg** angol opera énekesnö.
A Folies Comiques-ban
diszelöadás.
Remek tüzijáték.
Nagyszabásu disz-bál.
Belépödij egy korona. Kedvezményes jegyek 40 fillér ráfizetéssel érvényesek.

CIRCUS Cesar Sidoli
a Városligetben.
Ma kedd, augusztus 18-án este 8 órakor
Ö felsége a király, I. Ferenez József születésnapja tiszteletére
nagy ünnepi diszelöadás
különösen válogatott müsorral.
Fellép a **japáni Tekio-csoport, 7 személy, nagyszerü mutatványok.**
Fellépnek az igazi transvali burok, Smelte parancsnok és Lewies kapitány, lövészek és lassódobók. Az elöadás végén szinre kerül:
„Fel Szibériába"
Elöadja **300 személy,** közük **a balletszemélyzet 70 nötagja** és 56 ló.

Legjobb alkalom a Budapestre rándulö t. közönségnek személyesen meggyözödnie a jóhirnévnek örvendö
„RECORD"-MÜINTÉZET
bámulatos olcsó és jó életnagyságu arcképeiröl, melyekkel feltünést keltö sikereket ér el még a külföldön is. Árak minden **utánfizetés nélkül bármily rossz fénykép után is:**
életnagyságu nagyitások vagy krétarajzok papirkerettel együtt 3 K.;
életnagyságu Pastell-festmény (eredeti szinekben) papirkerettel együtt 6 K.;
életnagyságu olajfestmény és Aquarell papir kerettel 10 K.;
Vidéki megrendelések utánvétellel minden kép után 1 korona csomagolási dij számitódik.
Elsörendü szoló fénykép felvételek is eszközöltetnek a külön e célra fényesen berendezett, a mai kor igényeinek megfelelö osztályban.
Müterem:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46. szám.

A 9505. számu
„Ujitások ekéken"
cimü, 1897. március 5-röl kelt magyar szabadalomra
vevök vagy engedményesek kerestetnek.
Szives ajánlatok **„W. C. 5041"** alatt **Mosse Rudolfhoz, Bécs,** I., Seilerstätte 2. kéretnek.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY
a legszerencsésebb esetben
50,000 korona!
Főnyeremény: 40,000 korona.
Jutalom: 10,000 korona.
Egy Orvos-sorsjegy 1 korona.
Kapható:
TÖRÖK A. és TÁRSA
bankházában, Budapest.
Központ: Terézkörut 46/b.
Fiókok: **Váci-körut 4. szám. Muzeum-körut 11. szám. Erzsébet-körut 54. szám.**
Porfóért 10 fillér melléklendö.

Tüzmentes
pénzszekrényeket, kassettákat,
villamos vészjelzö pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolópréseket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállit
HESKY TESTVÉREK
cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára
Budapest, VI., Szabolcs-u. 4
Erdély részére főraktár
REMENYI VIKKTOR
vas-nagykereskedés
Kolozsvár.

Butor
csak jó minöségü
Hálószoba, kredenc, szönyegdivány, asztal, szék, irószatál, könyvszekrény, uri fotelek, ottomán, szalonberendezés, tükrök, egy egyenkint is, nagyon olcsón, **eladás nagyban és kicsinyben.** Vidékregondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI. Teréz-körut 40. szám Steinberger Manó** bu r.parosnál.

Az ATHENAEUM r.-t. kiadásában megjelent:
HÁZASSÁGI PEREK ÉS ELJÁRÁS HÁZASSÁGI PEREKBEN.
Irta: KNORR LAJOS
ügyvéd, ny. táblai biró, stb.
E könyv egybefoglalja a házassági perekre vonatkozó összes jogszabályokat ugy, hogy annak nemcsak a szakember, hanem a perlekedö házasfelek is hasznát vehetik.
Ára angol vászonkötésben **2** korona.
Kapható az ATHENAEUM r.-társulatnál (Bpest, VII. ker., Kerepesi-út 54.) és minden hazai könyvkereskedésben.

ORVOSOK SORSJÁTÉKA
Az összes nyeremények ékszerekből, arany- és ezüsttárgyakból állanak.
A legszerencsésebb esetben a legnagyobb főnyeremény
50.000 korona.

Főnyeremény értéke 40,000 korona	1 brilliáns nyaklánc, pivére, 44 brilliánsból, 1 pár nagy brilliáns-fülbevaló, 1 nagy brilliáns nöi-melltü, 1 arany karperec brilliáns kövekkel kirakva, 1 brilliáns nöi marquise-gyürü három rubinkövel.
Jutalom értéke 10,000 korona	1 arany nyakék brilliánsokból és valódi gyöngyökböl, 1 pár fülbevaló brilliánsokból és valódi gyöngyökböl, 1 nöi-melltü brilliánsokból és valódi gyöngyökböl, 1 arany karperec kirakva brilliánsokkal és valódi gyöngyökkel, 1 aranygyürü brilliánsokkal és gyöngyökkel.
1. nyeremény 1000 korona értékben	12 személyre való teljes **ezüst** evökészlet, remek, szecessziós kivitelben, elegáns fatartóban. A készlet 121 darabból áll.
2. nyeremény 1000 korona értékben	Szecessziós kivitelü, remek nöi toilette-készlet **ezüstböl,** elegáns fatartóban.

További 1837 nyeremény: á K. 500.—, K. 100.—, K. 50.—, K. 20.— és 10.—, aranyból és ezüstböl.
1 sorsjegy ára: 1 korona;
portó fejében 10 fill. melléklendö.
5 drb. sorsjegy megrendelése esetén a sorsjegyeket portómentesen küldjük. — A sorsjegyek minden bankházban, váltóüzletben és dohánytözsdében kaphatók.
Központi iroda:
Budapest, IV., Váci-u. 17/7.

A 19309. számu
„Adhesiós transmissió"
cimü, 1899. novemb. 18-ról kelt magy. szabadalomra
vevök vagy engedményesek kerestetnek.
Szives ajánlatokat **„W. D. 5235"** jel. alatt továbbit **Mosse Rudolf Bécs** I., Seilerstätte 2.

A gyermekvilág legnagyobb gyönyörüsége a
KIS LAP
= SZERKESZTI: = **FORGÓ BÁCSI.** (Dr. Ágai Adolf.)
a 7–12 éves fiuk és leányok megbizható nevelöje, oktatója és = mulattatója. =
FÖMUNKATÁRS: **BENEDEK ELEK.**

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.
Elöfizetési ára negyedévre 2 korona.

A »Kis Lap« csodaszép *meséket,* gyönyörü elbeszéléseket, pompás verseket, továbbá történelmi és más tárgyú ismertetéseket közöl. Nemcsak *müveli, ápolja* a fogékony *gyermek lelkét,* hanem a munkaszeretetre is serkenti. — Gyönyörü képeivel fölébreszti bennük a *müvészet* iránti szeretetet. — Talányok, rejtvények, tréfás kérdések egész halmazával *élesíti a gyermek elméjét.* A »*Kis Lap*« közleményeit Forgó bácsi, Benedek Elek, Roboz Andor és Gaál Mózesen kivül az *irói világ legjobbjai* szolgáltatják.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.
Elöfizetési ára negyedévre 2 korona.

Elöfizetések a „KIS LAP" kiadóhivatalához: ATHENAEUM (Kerepesi-út 54. sz.) czimzendök.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből **4 fillér. Vastagabb betükből 8 fillér.**

Szerkesztőségi telefon-szám: **56—12.**

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: **VIII., Kerepesi-ut 25. szám.**

Kiadóhivatali telefon-szám: **54—39.**

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket május hó 1-től fogva Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon 54—39.) **központi irodánkban** és eredeti nyugta mellett még a következő fókokban lehet felvenni:

Blockner J. hirdetési iroda IV. Sütő-utca 6. szám.

Breuer nővérek dohányözsdéje Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát hirdetési iroda V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór gyorsasajtónyomda IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése IV., Gróf Cziráky-féle palota, Koszuth Lajos-utca. Kigrő-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D. hirdetési iroda IV. Gerlóczi-utca 1.

Goldberger A. V. hirdetési iroda V. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Józefin Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 17. szám.

Groszman Jázó fiszőr- és vegyeskereskedése MISKOLCZ és környéke részére hirdetések felvételi iroda.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits dohányözsdéje Kerepesi-ut 50. (Takarékp.-épület.)

Kernberg Rozália dohányözsdéje VIII. ker., Muzeum-körut 16.

Leopold Gyula hirdetési iroda VII., Erzsébet-körut 54. i. em.

Mosse Rudolf hirdetési iroda Ferenciek-tere 8.

Mezei Antal hirdetési iroda IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Semetska A. J. ujság-árudája IV. ker. Petőfi-tér 8. szám.

Ifj. Nagel Otto könyvkereskedése Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Színház bérháza.)

Rohonczi Ilona dohányözsdéje VI. Andrássy-ut 43. szám.

Sikray Samu hirdetési iroda VI. ker., Váci-körut 33. szám.

Sólyom Jakab hirdetési iroda IV., kerület, Ferenciek-háza.

Soproni V. dohánygyárus VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór dohányözsdéje IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József hirdetési iroda V. ker., Markóczi-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné dohányözsdéje Ferenc-körut 32. szám.

Schödl Gyula dohányözsde és postagyüjtőhely V. Lipót-körut 3.

Tenczer Gyula hirdetési iroda IV. ker., Szervita-tér 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab Király-utca 1.

Sváb Eliz dohányözsde Nagymező-u. 12. Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 ráig fölnednak, már másnap megjelenik a **Budapesti Naplóban.**

Magyarország.

Csókolom az ezüs ös fejedet, találkozásunk óta folyton előttemfvagy. Édes angyal! Imádva kérlek, válaszolj poste restante Budapest „Electro" jelige alatt mert én igazán szeretlek.

Édes 21.

Vagy itt vagy ott olvasod ezeket a sorokat, de láthatod, hogy első és utolsó gondolatom te vagy. Nem tudom, hiányzom-e én neked, de hogy mennyit gondolok rád én, azt talán nem kell mondanom. Bár már itt lennél ismét! 7980

Noblesse oblige.

Csütörtökön reggel 5 órakor leszek. Hogy láthatnám? 8152

Vidéki

orvos, 53 éves hajlandó lenne idősebb leányt vagy özvegyet nőül venni. Hozomány és műveltség szükséges. Levelet „Erényes" jeligével továbbit a kiadóhivatal. 15884

Házasságot

közvetítek diskréció és utólagos díjazás mellett a legmagasabb körig; a sikor biztos, amennyiben több szép nő és ur, ugy helybeli mint vidéki van előjegyzésben. (Válaszbélyeg, Polacsek, VIII. Vas utca 3.) 16703

KERESLET.

Kereskedelmit kitünően végzett fiatalember, gyakornokul állást keres egy helybeli bankfiókban vagy pénzintézetnél. Szives megkereséseket „Cz. J." jelige alatt a lap kiadóhiv. kér.

Hirdetést gyüjtő ügynökök busás jövedelemre tehetnek szert. Cím a kiadóhivatalban. 15883

Egy fiatal füszerességéd, aki minden dolgot megtesz, fölvétetik. VII. Elemér-utca 18. Klein Adolf. 15884

Ügyvédjelölt, teljes gyakorlattal, alkalmazást keres. Románul is tud. Megkeresések a lap kiadóhivatalába kéretnek „sz. k." cimre. 4807

Raktárnoki, pénzbeszedői vagy más ehhez hasonló bizalmi állást keres azonnali belépésre egy jelenleg is gyárban alkalmazott és hosszu évi működéséről szóló kitünő bizonyitványnyal rendelkező, nős fiatal ember. Szives megkereséseket **„Sch. J."** jelige alatt a lap kiadóhivatalába kér. 4806

Elsőéves bölcsészettanhallgató, ki Budapesten jelesen érettségizett, ugyanoda szerény igényekkel

nevelői állást keres.

Szives ajánlatok **Mittler Frigyes, Risenz** (Mähren) cimre kéretnek.

Bonnel állást keres izraelita családnál szerény igényekkel egy tizennyolc éves leány, aki szeretettel foglalkozik a gyermekekkel. Steinbock Janka, Garai-utca 5. II. em. 10. 4801

Egy fővárosi nagyobb vállalat tisztviselője, pontos és megbizható ember, házgondnoki állást keres. Ajánlatot „Megbizható" jelige alatt a kiadóba kér.

Garçon-lakást keresek!

Két izlésesen berendezett szobát (vagy esetleg egy nagy szobát) az Erzsébetkörtön, a Népszinház s Nemzeti Szinház tájékán, Károly-körtön: szóval ez utcák körül. A lakás utcai legyen, külön bejáratu s fürdőszobával ellátva. Az árral megjelölt ajánlatokat a kiadóhivatalba kérem „H. M." jelzéssel. 4802

Házmesteri állást keres tisztességes házaspár, ki már e minőségben 2 évig alkalmazva volt. A férj hivatali szolga egy nagyobb részvénytársaságnál. Cím Gyöngytyuk-u. 13. fél emelet 7. ajtó. 6530

Amerikai vesz öreg hamis fogakat Wyschogrod Jakab VIII., Nagyfuvaros-utca 7. sz. I. em. 11.

Falusi uri család két főiskolákat látogató leánynak teljes ellátást keres a fővárosban. Ajánlatok ezim és foglalkozás megjelölésével „Csakis uri család" jeligével e lap kiadóhivatalába kéretnek. Belvárosban, de fűleg a Kecskeméti-utcában lakók előnyben részesülnek. 2279

Könyvelő, aki egy helybeli takarékpénztárnál van alkalmazva, délutáni 5 órától rendelkezésére álló szabad idejére mellékfoglalkozást keres. Szives megkereséseket „L. R." jelige alatt a kiadóba kér.

Pénzbeszedői vagy hasonló bizalmi állást keres egy tisztességes rendelkező, tisztességes fiatalember, kinek kitünő bizonyitványai vannak. Czim. VIII., Nagyfuvaros utca 4. I. em. 3. G. J.

KINÁLAT.

Egy uj amerikai Winchester-fegyver, 12 lövésű, olcsón eladó. Ovoda-utca 22. I. 7. a déli órákban található. 4794

Vidéki!

Egy egyemeletes szálloda, vendéglő és korcsma kerttel és minden hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt, egy nagyobb vidéki városban, ahol mindenféle hivatalok, birságok, országos és helytvasárok vannak a városnak óriási vidéke van, ügynökök kizárva. Csakis komoly vevőknek ad bővebb felvilágositást „K. M." jelige alatt a kiadóhivatal. 4098

Eladó telek. A Stefánia-utca tehermentes 1464 négyszögöl nagyságu telek azonnal eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4204

Pénzkölcsönt szorosz szolid alapon, gyorsan és discrétan, Klein Adolf Budapest, Alsóerdősor 32. Értekezés délelőtt 8—11 délután 5—7. 15879

Vidéki szülők figyelmébe! Egy intelligens izr. házaspár teljes ellátásra elfogad 2 iskolai tanulót. Cim: S. P. VI. Vörösmarty-utca 58. II. 16. 4763

Az első emeleten külön előszoba bejárattal, két elegánsan butorozott utcai szoba azonnal kiadó. Erzsébet-körut 58. I. 2. szám. 4805

Nevelőnőket francia, német, zenelemerettel is, bonnokat, nevelőket keres és ajánl okl. tanférő nőtanárral Lapidesz J. elhelyező intézete Bpest, Kerepesi-ut 71. sz. földsz. 2. 15:82

Butorozott különbejáratu utcai szoba 2 urnak esetleg teljes ellátással kiadó. VII. Sándor-u. 23b. II. 8.

Rendkivüli alkalmi vétel egy valódi angol bőrgarnitura, minden elfogadható árért eladó. Rottenbiller-utca 66. boltszám 1.

Tisztességes izr. családnál **teljes ellátást** nyerhet vidéki tanuló. Podmaniczky-utca 43. II em. 6. 4796

Szőlő 5 kilós postakosarakban. Vegyes eszemegeszőlő 1.80 Legfinomabb 2 frt. Őszi barack érális 3 frt. Közép 2 frt. Valódi turkesztán dinnye 1.35. Kantalup és más 1 frt. Fajkörte 1.80. Fajalma 1 frt 40 kr. és mindennemű gyümölcs legolcsóbban rendelhető **Tomesányi Gyulánál,** Budapest Kerepesi-ut 17. 99064

Polgárit, kereskedelmit, tanitóképezdét, reált végzettelet gimnáziumot érettségire, bármilyen magánvizsgálatra felelősséggel rövidesen elkészít: „Kerekes", Dohány-utca 82. I. 14. (Vidékiek ellátást kapnak. Válaszbélyeget kérek.) 13154

Eladó Gödöllőn 2 lakóház együtt vagy külön, közel a vasuthoz, jól jövedelmező állandó lakókkal.

1 szőlő a gödöllői határban, régi termő szőlővel, 1800 □-öl, préshházzal. Cim a kiadóhivatalban. 4780

Egy igen ügyes masseurnő és hidegvizgyógykezelőnő, ki a szakmájában nagy gyakorlattal bir, **ajánlkozik privát házakhoz. Cime Gross Fánny, VII. Ovoda-utca 19. földsz. 3.** 6450

Kitünő rövid modern zongora azonnal eladó VIII., Aggteleky-u. ca 16. földszint 6. 15870

Azonnal eladó 2 ágy, 2 éjjeli, 1 mosdó Cim: József-körut 65. házfelügyelő. 15864

Pénzkölcsönt versenyek alkalmával **nyomban** folyósit államhivatalnokok, katonatisztek, honorátioroknak Gutmann bankképviselete Kerepesi-ut 54. 15872

Eladó urilak Kispesten, a fővárostól 10 percnyi távolságban, kényelmes közlekedés, tehermentes, az urilak áll: 3 szoba, konyha, éléskamra, fürdő- és előszoba, nagy kert nemes gyümölcsfákkal és szőlőültetéssel, hivatalnokoknak nagyon alkalmas, kedvező fizetési feltételekkel azonnal eladó. Bővebbet Kájel János Kispest, Báthory-utca 12.

3 darab teljesen uj rézből álló légszesz lámpa kiadó-vagy eladó. Bővebbet a kiadóban. 6482

Gyakran bizonytalanság fogja el az embereket, ha arról van szó, mi volna a legcélszerübb arra, hogy gazdasági viszonyunkat előnyösen változtassuk meg. Legyen az azon esetben, ha valamit venni vagy eladni, bérelni vagy bérbeadni, legyen az bár birtok, bérház v. telek. Pénzkölcsönvétel vagy pénzkölcsönadás vagy jelzálogkölcsön. Eladása vagy beszerzése régiségek és ritkaságoknak, gyüjteményeknek Eladása vagy megvétele jóforgalmu üzleteknek tán-vagy más intézeteknek, szakiskoláknak és részesedések jól jövedelmező vállalatoknál. Ily és ehhez hasonló esetekben, **biztos és gyors eredményt,** a „Budapesti Napló „apróhirdetései" nyujtanak.

4 darab használt i ágy asztali légszesz lámpa olcsón eladó. Bővebbet a kiadóban. 6480

Ház uraági lak) 200 négyszögöles területen a II. kerületben az Ilona-utcában, Buda egyik legegészségesebb és legelőkelőbb helyén, festői fekvéssel, melynek homlokzati ablakai a Dunának nyilnak s így a lakásokból gyönyörü kilátás élvezhető s azoknak kik csendes és kényelmes otthont keresnek, ezen palotaszerűen épült ház, mely 1900-ban modern styluban épült két emeletes, a még 12 évig adómentes ház, melyet egy gondozott s gyümölcsfákkal befásitott kellemes kert vesz körül, igen melegen megvételre ajánlható. Az első és második emeleten egy-egy 4 szobás s kellő mellékhelyiségekből álló lakás van a földszinten, 2 kisebb lakás van s mindez mint évi 5000 korona bérért van kiadva, csakis tulajdonos elköltözése miatt 100.000 koronáért eladó kedvező feltételekkel. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adás vételi irodájánál Budapesten, Rökk-Szilárd utca 22. válaszbélyeggel.

Ház Szentmihályon, Györgytelepen, 309 négyszögletes területen, mely áll: 1 üzlethelyiségből, különösen füszerüzleteinek igen alkalmas, 1 szoba, konyha, éléskamra, csukott nagy veranda, pince, istálló 1 ló, nagy fáskamra, szép kert gyümölcsfákkal, szivattyus kút, stb.-ből, sürgősen 2800 forintért eladó. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Ház Tahitótfaluban szilárd anyagból villaszerűen épitve, még 2 évig adómentes, mely áll: 2 nagyszoba, fivegezett zárt veranda, elő- és cselédszoba, konyha, pince stb. A telek nagysága 200 négyszögöl: az épület körül nagy gyümölcsös nemesitett fákkal és nagy szőlőlugassal, a hajóállomástól 2 percnyi távolságra. Eladási ára 9000 korona. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Villa az I. kerületben, Villányi-uton, szyrhodas területen, gyönyörüen parkirozva, áll: 6 szoba, előszoba, fürdőszoba, cselédszoba, konyha, pince stb.-ből 60.000 forintért eladó sürgősen, melynek megvétele ehez csak 10.000 frt szükségeltetik. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Ház Erzsébetfalván, 144 négyszögöles területen, csinosan épült, mely áll: 4 szoba, 4 konyha és külön egy szoba mindezek évi bérjövedelme 35 forint, 6500 forintért sürgősen eladó, melyet 34-ig forintos lakásküszöb terhel. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Erzsébetfalván ház a Baross-utcában, 210 □öles területen, melyen két épület van, mindkettő utcára szól, a saroképületben egy koresmaüzlet, melyhez egy szoba, konyha, azonkivül az udvarban egy szobas és konyhából álló lakás, a másik épületben 2 szoba, 2 konyha, fáskamra, mindez 6 éve épült és üzlettel együtt 9.00 forintért eladó, melyen teher 3600 frt van s marad. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában, Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Ház és birtoktulajdonosok figyelmébe! Privát pénzt 2000 koronáról 60.000 koronáig első vagy másod helyü bekebelezhető ingatlanra mérsékelt kamatlábbal kölcsönkérő. Közvetit minden néven-nevezendő előleges költségek nélkül. Niemetz Gyula ingatlan forgalmi irodája Budapesten Rökk Szilárd-utca 22. Válaszbélyeggel.

Butorok. Divánok, konyhakredencek és többféle butorok eladók. Kerepesi-ut 25. szám. Az részletfizetésre. Használt butorok vétetnek. Kemnitzerés Vörösmarty-utca sarok. Hunyady-térnél.

KIADÓ SZOBÁK

Kiadó garçon-lakás a Wesselényi-utca 47. II. em. 18. sz. alatt szeptember 1-ére két elegáns, külön bejáratu szoba, fürdőszobával. Kilátás a körutra. 4800

Veszek

zálogházi cédulát régi arany ezüstárút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett

FRIED A.

órás és ékszerész

Kerepesi-ut 2. szám.

Cégek

2 irttel, a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani,

szálpadlás nélkül is.

Fogbuzás fáidalom nélkül. — Igen tartós foglómés. Fogkoronák gyökerekre illesztetnek. — Fogorvos

Dr. Neufeld, Kossuth Lajos-u. 14.

Vasár- és ünnepnapokon délután 4-ig.

„DARÁNYI"

vászon sportkabát egyedüli tartós és mosható **3 forint.**

Csak nálunk kapható!

KOCH Testvérek férfi-, fiu- és gyermekruhák

BUDAPEST, Károly-körut 26.

Meglátja,

hogy igazunk van. Olcsó arany és ezüstelad. ; egyedülen forrás, ahol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek utján szerezzük be árutkat és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladhatjuk i. vevőinknek és pedig: **12 szemelyre való komplett evőeszköz 13 latos ezüstből 150 frt, 6 szemelyre való 65 frt és feljobb, 12 drb 13 latos erős ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr.** Továbbá dus választékban **arany ferfi és női órák, lancok, gyemánt, brilliant ékszerek és minden e szakmába vágó cikkek.** Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Ékszereket esetleg részletfizetésre is, de csak helyben adunk el

Grünberger Ármin Béla örökösei,

IV., Váci-utca 30. I. em. 23. (Haris-bazár).

Vesztünk és becserélünk aranyat és ékszereket.

NÉLKÜLÖZHETETLEN HASZNOS KÖNYVEK,

melyek ugy az **ATHENAEUM** kiadóhivatalában, mint minden hazai könyvkereskedésben megszerezhetők.

Testgyakorlás.

Beszédes Frigyes. Uszás. Képekkel. Ára ..... 80 f

Orvosi szobagymnasztika. — *Schreber* dr. 59 ábrával. Ára ..... 2 K

Perlekedés.

Jogi tanácsadó. Irta *Fodor S.* Nélkülözhetetlen utmutató mindenféle okiratok megszerkesztésére és a hatósági levelek való érintkezésre. Ára ..... 8 K

Házassági perek és eljárás házassági perekben. Irta *Knorr Lajos.* Ára ..... 2 K

Közönkyv esküdtek számára, Irta: *Vámbéry Rusztem.* Ára ..... 2 K

Társasjátékok.

Szomaházy István. Kártya-Codex. *Jókai, Rákosi Jenő és Viktor, Mikszáth, Herczeg, Bródy és Ambrus* közremüködésével. Ára ..... 2 K 40 f

A sakkjáték tankönyve. — Kezdők és haladók számára. Irta *Márki István.* Ára ..... 4 K 80 f

Tom-Tit szaz kisérlete és produkciója. 2 kötet. Tüzött 300 képpel. Egy kötet nek Ára ..... 5 K

Vadászat.

A vizsla idomitása. — Irta *Fónagy József.* Függeléke Beteg ebek gyógyitása. Ára ..... 6 K

Az apróvad vadászata. Irta *Diezel-Mika.* 250 remek kép. pel. Diszmü. Ára ..... 20 K

Vadászmiszótár. Magyar-német és Német-magyar. — Irta egy öreg vadász. Ára füzve ..... 1 K 60 f

Angol tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raktárát belés **külföldi kárpitokban:** kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és jutányosan elvégzi.

Minius Jakab Budapest,

Fő-üzlet: Kerepesi-út 6.

Fiók-üzlet: Irányi-u. 25.

Az ATHENAEUM r.-t. kiadásában megjelent

és úgy ott, mint minden **könyvkereskedésben kapható:**

Dura Máté:

Szerelmesek könyve. Költemények, gondolatok, szerelmi nyelve., levélminták, felköszöntők, népdalok stb. kincsesháza. Diszes boritékba kötve ára 2 K.

*

Fenyvesi Adolf:

A magyar gyorsirás tankönyve. 5. kiad. Ára 1 K. 60 fill

*

Gróf Festetich Andorné:

A czélszerű háztartás és egy pár szó a cselédkérdésről. Ára ..... 80 fillér.

*

Márki István:

A sakkjáték tankönyve. Kezdők és haladók számára. 129 ábrával, feladványokkal. II. kiad. Vászonkött. Ára 4 K. 80 f.

*

A szépség müvészete. Irta ... Számtalan, a szépség és egészség apolására és fenntartására szükséges tudnivalával. Ára diszes vászonkötésben 4 kor.

*

A szerelem szótára és kalauza. Szólamok, kifejezések és bókok. Általában a szerelemre vonatkozó ismeretek gyüjteménye, levelezések, a házassagra vonatkozó életelvek, tanácsadások. **Olcsó kiadás.** Ára ..... 2 korona.

*

Szilágyi Aladár:

A Gabelsberger-Markovits-féle Gyorsirás tankönyve. Iskolák és különösen magántanulók számára. Ára 1 kor. 20 fillér.

*

Szomaházy István:

Kártya Codex. *Jókai Mór, Rákosi Jenő, Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferencz, Rákosi Viktor, Bródy Sándor és Ambrus Zoltán* közreműködésével. Ára vászonkötésben ..... 2 korona 40 fillér.

*

Baranyai István:

A konyhakertészet. Ára 3 K 40 fillér

*

Eisenmayer Sándor:

Törvényszéki állatorvostan. Állatorvosok és gazdák számára. Ára 2 K. 80 f.

*

Fónagy József:

A vizsla idomitása. Beteg ebek gyógyitása. Képekkel, II. kiad. Vászonkötésben. Ára 6 korona.

*

Grubiczy Géza:

Tyukok és egyéb szárnyasok tojásainak mesterséges kiköltésérő. Ára 60 fillér

*

Grubiczy Géza:

A baromfitenyésztés. IV. kiadás. 72 ábrával. Két csinos vászon kötésben. Ára 3 kor. 60 fillér.

*

Molnár István:

A szőlőmüvelés és borászat kézikönyve. 192 ábrával. Ára ..... 8 korona

Mindezek a müvek kaphatók az „Athenaeum" kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 54, és minden könyvkereskedésben.

„A hölgyekre nézve."

nagy fontosságu azt tudni, hogy egyedül a **„Lorison-Créme"** van arra hivatva, hogy a szépséget fentartsa és a hol hiányzik, elérhető legyen; mert e szer a legjobb mely e téren feltalláltatott, és minden követelménynek megfelel, a mi az arcápolást illeti, mert a hölgyek már 2-3 napi használat után meggyőződnek meglepő hatásáról. A legelőkelőbb hölgyvilág valamint a legelső müvésznők használják a legmegjelőbb eredménynyel, az egyedüli szépségszer, mely az **arcot virulé frissé** és **flatallá** teszi, a ráncokat az arcon és nyakon eltünteti, az arcbőrt finommá, frissé és sugárzóva teszi; még előrehaladott koru hölgyek is oly csodás arcszint kaptak á „Lorison-Créme" használata után, hogy életéveikel meghatározni lehetetlen.

Egy tégely ára **6 frt.**

Füraktár: **Ocillag Anna** Wien, I. Graben 14.

Csak 5 koronába kerül, amig a készlet tart **4½ kilo** kevésség megérölt finom, enyhe, virágillatu

pipereszappan

rózsa, orgona, mésusz, ibolya, rezeda stb. illatu darabokból szépen összeválogatva. **A rendes ára** kilónban a háromszoros! Szétküldés a pénz előzetes megküldése ellenében v. utánvét mellett.

Kann Ignác Bécs, II., Lilienbrunng. 17.

GUMMI ÓVSZEREK.

Legmegbizhatóbb francia gyártmány férfi és nő részére.

Gummi 12 drb. fin. minőség kisebb 1 frt.

Gummi 12 drb. fin. minőség nagyobb **1.20.**

Gummi 12 drb. legfinomabb kisebb 2 frt.

Gummi 12 drb. legfinomabb nagyobb 3 frt.

Capot americain (rövid) **12** drb. legfinomabb **2.50.**

Halhólyag 12 drb. legfin. 2.—, 3.— és 5 frt.

Mintagyüjtemény 25 drb. minden faitból 4 frt.

Pessar-Oelusiv nők óvszer, orvosi rendelet szerint drbja 1 frt 50.

Sérvkötő legjobb rugóval drbja 2, 3 és 5 frt.

Suspensor (horcitató) drbja 25, 50 kr. és 1 frt.

Dinna-ův (havi bajellen) dbja 2.50, és 3.50.

Irrigátor teljesen felszerelve 1.30 és 2 frt.

Minden rendeléshez képes árjegyzéket és használati utasitást mellékelek. — Szétküldés titoktartás mellett.

Tropp Mór

Budapest, VII/3. Kerepesi-ut 84.

Huszár-utca sarkán. Központi pályaudvar közelében.

BOR

Ha kedveli a természetadta tiszta jó bort, tegyen kisérletot nálam. Szállitok vasuton hordóimban 50 literről kezdve, külünb, zamatos fehér bort 40, vöröset 36 filléréért literenkint.

☞ Minták (5 kgr. postaláda) 3 koronáért bérmentve küldök.

Cim **Pauk Ödön, Fiume.**

Nyomatott a „Pária" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körtorgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25